

Natura 2000 -alueiden hoidon ja käytön yleissuunnitelma

Uusimaa ja Itä-Uusimaa

Olli Ojala

Natura 2000 -alueiden hoidon ja käytön yleissuunnitelma

Uusimaa ja Itä-Uusimaa

Olli Ojala

Helsinki 2007

Uudenmaan ympäristökeskus

UUDENMAAN
YMPÄRISTÖKESKUS
NYLANDS
MILJÖCENTRAL

UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUKSEN RAPORTTEJA 3 | 2007
Uudenmaan ympäristökeskus

Taitto: Olli Ojala/Uudenmaan ympäristökeskus

Kannen kuva: Tero Taponen/Uudenmaan ympäristökeskus

Sisäsivujen kuvat:

- Leena Eerola/Uudenmaan ympäristökeskus: s. 12
- Tero Taponen/Uudenmaan ympäristökeskus: s. 15
- Kirsi Hellas/Uudenmaan ympäristökeskus: s. 16

Kartat: Olli Ojala/Uudenmaan ympäristökeskus

Uudenmaan ympäristökeskus, Helsinki, 2007

Julkaisu on saatavana internetistä:
<http://www.ymparisto.fi/uus/julkaisut>

ISBN 978-952-11-2680-2 (PDF)
ISSN 1796-1742 (verkköj.)

SISÄLLYS

1	Natura 2000 -alueiden hoidon ja käytön yleissuunnitelma	5
1.1	Johdanto	5
1.2	Tavoitteet	6
1.3	Sidosryhmäyhteistyö.....	7
1.3.1	Teemakokoukset	7
1.3.2	Asiantuntijaryhmä	7
2	Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan Natura 2000 -alueet	9
2.1	Natura 2000 -verkosto	9
2.2	Suojelun toteuttamistavat	10
2.2.1	Luonnonsuojelulaki (LsL).....	10
2.2.2	Maa-aineslaki (MaL)	11
2.2.3	Maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL).....	11
2.2.4	Vesilaki (VL).....	12
2.2.5	Ympäristönsuojelulaki (YSL).....	12
2.2.6	Sopimus	12
3	Yleissuunnitelmasta aluekohtaisiin suunnitelmiin.....	13
3.1	Suunnitelmat erilaisilla alueilla.....	14
3.1.1	Meri, rannikko ja sisävedet.....	14
3.1.2	Lintuvedet	14
3.1.3	Metsät	15
3.1.4	Perinnebiotoopit ja muut aktiivista hoitoa vaativat alueet	16
3.1.5	Suot	17
3.1.6	Kallioiset luontotyytit	17
3.1.7	Kulttuuriympäristöt.....	18
3.2	Vesipolitiikan puitedirektiivi (VPD)	18
3.3	Alueet, joilla on tutkimus- ja opetuskäyttöä	18
4	Natura 2000 -alueiden hoidon ja käytön suunnittelun tarve ja kiireellisyys	19
4.1	Valtakunnalliset painopisteet	19
4.2	Alueelliset painopisteet	19
4.3	Kiireellisyysjärjestys.....	19
4.3.1	Alueiden suunnittelun kiireellisyysluokat.....	19
4.3.2	Luokittelun osatekijät	20
4.4	Yhteenvedo	26
5	Mahdollisuudet usean alueen käsittelemiseen yhdessä suunnitelmassa.....	30
6	Arvio aluekohtaisten suunnitelmien toteuttamisen vaatimista resursseista.....	33
7	Arvio yleissuunnitelman vaikutuksista suojeluperusteisiin sekä taloudelliset ja sosiaaliset vaikutukset	34
8	Alueiden kuvaukset.....	35
8.1	Erittäin kiireelliset kohteet	35

8.2	Kiireelliset kohteet.....	48
8.3	Muut suunnittelua tarvitsevat alueet.....	54
8.4	Ei tällä hetkellä tiedossa olevaa suunnittelun tarvetta	69
	Lähteet	80
	Vahvistettuja luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelmia.....	80
	Natura-alueille laadittuja hoito- ja käyttösuunnitelmia	81
	Muita suunnitelmia	82
	Selvityksiä.....	82
	 Liitteet	
	Liite 1. Lista sidosryhmistä	83
	Liite 2. Luonnonsuojelulaki 10 luku 65 § ja 66 §	84
	Liite 3. Kartta Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan Natura 2000 -verkostosta	85
	Liite 4. Kartta Natura-alueiden suunnittelun kiireellisyydestä.....	86
	 Kuvailulehti	87
	Presentationsblad.....	88

1 Natura 2000 -alueiden hoidon ja käytön yleissuunnitelma

1.1 Johdanto

Natura 2000 -verkosto poikkeaa kansallisista suojeluohjelmista siten, että se koostuu sekä erilaisista luonnonsuojelualueista että vapaammin käytettävistä alueista. Yhteistä Natura 2000 -verkoston kaikille alueille on se, että niiden on määrä suojella luontoarvoja, joiden vuoksi alue on otettu Natura 2000 -verkostoon.

Valtioneuvosto on vahvistanut verkostoon kuuluvat alueet, ja Euroopan unionin komissio on hyväksynyt ne osaksi Euroopan laajuista suojelualueverkostoa. Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla luonnonsuojelualueiksi perustettavien Natura-alueiden pinta-alasta yli 90% on toteutettu ja uusia alueita verkostoon liitetään enää yksittäistapauksina paikkaamaan verkoston kattavuudessa ilmeneviä puutteita.

Verkoston kokoaminen ei yksin riitä turvaamaan luontoarvojen säilymistä, vaan alueille voi olla tarpeen tehdä suunnitelmia, joilla luontoarvot turvataan. Suunnitelmilla voidaan ohjata alueiden käyttöä tai ympäristön rakentamista. Myös suojeltavien luontoarvojen hoitamista tai ennallistamista voi olla tärkeää suunnitella.

Ennen kuin aluekohtaisia suunnitelmia aletaan laatia, on päätettävä missä järjestyksessä suunnitelmat laaditaan. Hoidon ja käytön yleissuunnitelmassa kiireellisyttä arvioitiin selvittämällä minkälaisia uhkia alueen luontoarvojen säilymiseen kohdistuu, mutta ei oteta kantaa yksittäisillä alueilla kiellettyihin tai sallittuihin toimenpiteisiin. Yleissuunnitelma tulee lähivuosina ohjaamaan suunnittelutyötä kiireellisiksi katsotuille alueille.

1.2 Tavoitteet

Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan Natura 2000 -alueiden hoidon ja käytön yleissuunnitelmassa ryhmiteltiin kiireellisyysluokkiin Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan Natura-alueet sen mukaan kuinka kiireelliseksi niille tehtävien suunnitelman tekeminen katsotaan.

Ryhmittelyä varten selvitettiin aluekohtaisesti Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden suunnittelutarve. Suunnittelutarvetta kohdistuu alueisiin, joilla maankäytön tai virkistyskäytön paineet uhkaavat luontoarvoja, joiden vuoksi alue on otettu Natura 2000 -verkostoon, sekä alueet, joilla sijaitsee hoitoa tai ennallistamista vaativia elinympäristöjä tai erityistä lajistoa.

Oleellisen, suunnittelun kiireellisyyteen vaikuttavan tiedon kokoamiseksi alueita koskevia tietoja kerättiin laajalta joukolta toimija- ja intressitahoja. Yleissuunnitelmaa laadittaessa otettiin eri sektorien viranomaisten lisäksi huomioon alueiden käytöstä ja luonnosta kiinnostuneet tahot mahdollisimman laajasti.

Yleissuunnitelman laatimisen yhteydessä kartoitettiin aluekohtaisten suunnitelmien laatimisesta kiinnostuneita tahoja.

Yleissuunnitelma toimii aluekohtaisten hoito- ja käyttösuunnitelmien laatimisen tukena. Yleissuunnitelmassa esitellään Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden hoidon ja käytön suunnittelussa huomioon otettavia lainsäädännöllisiä seikkoja sekä yleissuunnitelman laatimisen yhteydessä esiin nousseita ongelma-kohtia ja näkökulmia.

Yleissuunnitelman tavoitteena on lisätä yleistä tietämystä Natura 2000 -alueista.

Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan Natura 2000 -alueiden hoidon ja käytön yleissuunnitelmaan koottiin tarvittava tieto, jotta luontodirektiivin artiklan 6 ja lintudirektiivin artiklan 4 asettama velvoite voidaan tarkoituksenmukaisesti täyttää.

Valmis Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan Natura 2000 -alueiden hoidon ja käytön yleissuunnitelma on ladattavissa internetistä kokonaisuudessaan pdf-muodossa. Esitettyä kiireellisyysjärjestystä tullaan tarkistamaan aluekohtaisen suunnittelutyön edetessä ja päivitetty tilanne voidaan esittää internetissä.

Tekstilaatikko I

Luontodirektiivin artikla 6, kohta 1 ja 2

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava erityisten suojelutoimien alueilla tarvittavat suojelutoimenpiteet ja laadittava tarvittaessa tarkoituksenmukaisia käyttösuunnitelmia, jotka koskevat erityisesti näitä alueita tai jotka sisältyvät muihin kehityssuunnitelmiin, sekä tarpeellisia lainsäädännöllisiä, hallinnollisia tai sopimusoikeudellisia toimenpiteitä, jotka vastaavat liitteen I luontotyyppien ja liitteessä II esitettyjen lajien ekologisia vaatimuksia alueilla.
2. Jäsenvaltioiden on toteutettava erityisten suojelutoimien alueilla tarpeellisia toimenpiteitä luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen heikentymisen sekä niitä lajeja koskevien häiriöiden estämiseksi, joita varten alueet on osoitettu, siinä määrin kuin nämä häiriöt saattaisivat vaikuttaa merkittävästi tämän direktiivin tavoitteisiin.

Lintudirektiivin artikla 4

1. Tämän direktiivin liitteessä I mainittujen lajien elinympäristöjä on suojeltava erityistoimin, jotta varmistetaan lajien eloonjääminen ja lisääntyminen niiden levinneisyysalueella.

1.3 Sidosryhmäyhteistyö

Yleissuunnitelmaa laadittaessa on pyritty antamaan mahdollisimman laajalle joukolle mahdollisuus osallistua yleissuunnitelman laatimiseen.

Yleissuunnitelmaa varten perustettiin internet-sivu Uudenmaan ympäristökeskuksen sivujen alle (www.ymparisto.fi > Uusimaa > Luonnonsuojelu > Natura 2000 > Hoidon ja käytön yleissuunnitelma). Sivuille päivitettiin tietoa hoito- ja käyttösuunnitelman laatimisen etenemisestä. Mikäli esitettyä kiireellisyysjärjestystä tullaan tarkistamaan aluekohtaisen suunnittelutyön edetessä, päivitetty tilanne voidaan esittää mainitulla sivulla.

Yleisötilaisuus pidettiin 11.4.2006 lääninhallituksen talon auditoriossa Itä-Pasilassa. Tilaisuudessa kerrottiin yleissuunnitelman laatimisen lähtökohdista ja aikataulusta. Tilaisuudessa esiteltiin myös maankäytön ja virkistyskäytön yhteensovittamista Natura 2000 -alueiden luontoarvojen kanssa sekä kerrottiin luontotyyppien ennallistamisesta ja hoidosta. Lista yleisötilaisuuteen kutsutuista organisaatioista on liitteessä 1.

Kaavoituskysely kunnille oli vastattavana 9.5.2006 - 30.6.2006 välisenä aikana. Sähköpostitse lähetetyssä vastauspyynnössä oli linkki internet-kyselyyn. Kuntia muistutettiin vastaamisesta huhtikuun lopulla. Kyselyyn vastattiin 21 kunnan osalta.

Sidosryhmäkysely oli vastattavana 21.4.2006 - 15.7.2006 välisenä aikana. Vastauspyyntö lähetettiin sähköpostitse samoille tahoille, joille myös kutsu yleisötilaisuuteen oli lähetetty. Kesäkuun alusta kysely oli vapaasti vastattavissa, kun linkki kyselyyn lisättiin yleissuunnitelman internet-sivuille. Sidosryhmäkyselyyn vastauksia tuli 35 kappaletta.

Valmiin yleissuunnitelman esittelytilaisuus pidettiin 13.12.2006 Uudenmaan ympäristökeskuksessa. Yleisötilaisuus oli kaikille avoin.

Lausuntokierros järjestettiin 20.12.2006-31.1.2007 välisenä aikana.

1.3.1 Teemakokoukset

10.08.2006 pidettiin teemakokous, jossa yleissuunnitelmaa tarkasteltiin maa- ja metsätaloussektorin näkökulmasta. Kokoukseen kutsuttiin kaikki alueen metsänhoitoyhdistykset, molemmat metsäkeskukset, maa- ja metsätaloustuottajien keskusjärjestö MTK sekä MTK-Uusimaa.

29.08.2006 pidettiin teemakokous, jossa alueiden suunnittelutarvetta tarkasteltiin virkistys- ja ulkoilun näkökulmasta. Tilaisuuteen oli kutsuttu virkistyksestä ja ulkoilusta kiinnostuneiden järjestöjen yhteisen neuvotteluelimen, ulkoilufoorumin, kaikki jäsenjärjestöt.

1.3.2 Asiantuntijaryhmä

Uudenmaan ympäristökeskus lähetti kutsukirjeen 31.1.2006 (Dnro UUS-2006-L-50-255) asiantuntijaryhmän kokoamiseksi Uudenmaan Natura 2000 -verkoston hoidon ja käytön yleissuunnitelman laatimista varten. Kaikista kutsutuista organisaatioista asetettiin jäsen asiantuntijaryhmään. Ryhmään kutsuttiin myöhemmin lisäksi Uudenmaan riistanhoitopiirin edustaja.

Asiantuntijaryhmä koostui seuraavista henkilöistä ja heidän edustamistaan organisaatioista:

Uudenmaan ympäristökeskus, Luonnonsuojelu ja ympäristötieto –osasto

Osastopäällikkö Eeva-Riitta Puomio

Ylitarkastaja Ilpo Huolman

Ylitarkastaja Leena Eerola

Suunnittelija Olli Ojala

Metsähallitus, Etelä-Suomen luontopalvelut

Erikoissuunnittelija Hannu Ormio

Rannikon metsäkeskus

Metsänhoitopäällikkö Annikka Selander

Metsäkeskus Häme-Uusimaa

Ympäristöasiantuntija Päivi Martinmaa-Koivisto

Uudenmaan liitto

Ympäristösuunnittelija Lasse Rekola

Itä-Uudenmaan liitto

Kaavoituspäällikkö Oskari Orenius

BirdLife Suomi ry/Tringa ry

Suojeluasiantuntija Margus Ellermaa

Uudenmaan ympäristönsuojelupiiri ry

Luonnonsuojelusihteeri Tapani Veistola

Lohjan kaupunki

Ympäristöpäällikkö Risto Murto

Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry

Suunnittelija Rea Nyström

Uudenmaan TE-keskus, kalatalousyksikkö

Kalatalousjohtaja Markku Marttinen

Uudenmaan riistanhoitopiiri

Riistanhoidonneuvoja Visa Eronen

Asiantuntijaryhmän työskentelyyn osallistuivat lisäksi:

Metsähallitus, Etelä-Suomen luontopalvelut

Vastaava suojelubiologi Tiina Kanerva

Etelä-Suomen metsänomistajien liitto

Toiminnanjohtaja Esko Laitinen

Porvoon Seudun LintuYhdistys ry

Mauri Leivo

Uudenmaan ympäristökeskus, Alueidenkäyttö-osasto

Yliarkkitehti Tarja Laine

Uudenmaan riistanhoitopiiri

Riistapäällikkö Reijo Orava

Itä-Uudenmaan liitto

Suunnitteluarkkitehti Seppo Mäkinen

Asiantuntijaryhmä tapasi neljä kertaa yleissuunnitelman laatimisen aikana sekä kerran lausuntokierroksen jälkeen. Kokoukset pidettiin Uudenmaan ympäristökeskuksessa. Kokousten päivämäärät olivat 8.3.2006, 5.4.2006, 24.5.2006, 27.9.2006 sekä 18.4.2007.

2 Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan Natura 2000 -alueet

2.1 Natura 2000 -verkosto

Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan Natura 2000 -alueiden hoidon ja käytön yleissuunnitelman kohteena ovat 97 Uudenmaan ympäristökeskuksen toimialueella sijaitsevaa Natura-aluetta. Neljä näistä alueista sijaitsee osaksi myös toisen ympäristökeskuksen alueella, mutta niiden hoidon ja käytön suunnittelun priorisoinnista vastaa Uudenmaan ympäristökeskus yhdessä Metsähallituksen kanssa. Uudenmaan ympäristökeskuksen toimialueelle ulottuu lisäksi kuusi Natura-aluetta, joiden hoidon ja käytön suunnittelun kiireellisyyden arviointi sisältyy muihin alueellisiin yleissuunnitelmiin. (Taulukko 1.)

Natura 2000 -verkostoon kuuluvat alueet on perustettu yhteisön tärkeänä pitämien luontotyyppien sekä luonnonvaraisten eläin- ja kasvilajien suojelemiseksi. Luontotyypit on lueteltu luontodirektiivin liitteessä I ja lajit on lueteltu luontodirektiivin liitteessä II sekä lintudirektiivin liitteessä I. Luontodirektiivin luontotyyppien ja lajien perusteella valituista alueista käytetään lyhennettä SCI-alueet ja lintudirektiivin perusteella valituista alueista käytetään lyhennettä SPA-alueet.

Luontodirektiivin luontotyyppien ja lajien perusteella valittuja alueita (SCI) on 74 kpl. Sekä luonto- että lintudirektiivin perusteella (SCI+SPA) valittuja alueita on 19 kpl. Pelkästään lintudirektiivin perusteella valittuja (SPA) on 4 kpl.

Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan Natura 2000 -verkoston pinta-ala on noin 169 306 hehtaaria, josta 85 % on vesialuetta. Verkostoon kuuluvista maa-alueista noin 80 % toteutetaan tai on jo toteutettu luonnonsuojelulain mukaisina suojelualueina. Suurin osa luonnonsuojelulain mukaisina suojelualueina perustettavista alueista kuuluu entuudestaan johonkin kansallisista suojeluohjelmista.

Taulukko 1. Osaksi Uudenmaan ympäristökeskuksen toimialueella sijaitsevat alueet.

Suunnitteluvastuu Uudenmaan ympäristökeskuksella ja Metsähallituksella		
FI0100029	Pohjan - Kiskon järviolue	Pohja, Tammisaari, (Kisko)
FI0100049	Keihässuo	Karkkila, Loppi
FI0100082	Teutjärven ja Suvijärven lintuvedet	Ruotsinpyhtää, (Elimäki)
FI0100090	Haukkämäki	Nummi-Pusula, Somero

Suunnitteluvastuu muilla alueellisilla ympäristökeskuksilla ja Metsähallituksella		
FI0305004	Mustasuo	Hausjärvi, Hyvinkää
FI0305005	Kilpisuo	Hausjärvi, Mäntsälä
FI0323001	Koivumäki-Luutasuo	Kärkölä, Mäntsälä
FI0401001	Kymijoki	Anjalankoski, Elimäki, Kotka, Pyhtää, Ruotsinpyhtää
FI0416005	Ahvenkoskenlahti	Pyhtää, Ruotsinpyhtää
FI0408001	Itäisen Suomenlahden saaristo ja vedet	Kotka, Pyhtää, Hamina, Virolahti

2.2 Suojelun toteuttamistavat

Verkostoa hyväksyttäessä on valtioneuvosto ottanut aluekohtaisesti kantaa siihen, mikä lainsäädäntö riittää turvaamaan Natura 2000 -verkostoon liittämisen edellytyksenä olevat luontoarvot. Niiden luontoarvojen turvaaminen, jotka ovat olleet Natura-alueen perustamisen edellytyksenä, eivät aina vaadi alueen perustamista luonnonsuojelulaille rauhoitetuksi suojelualueeksi. Myös muissa laeissa on pykälä, joilla voidaan turvata luontoarvot mutta jotka eivät rajoita alueen käyttöä samassa mitassa. Yksittäisten alueiden kohdalla voidaan valtioneuvoston esittämästä toteuttamistavasta poiketa, jos suojeluarvojen säilyminen sitä edellyttää. Toteuttamistavan ollessa jokin muu kuin luonnonsuojelulaki sovelletaan koko ympäristölainsäädäntöä luontoarvojen turvaamiseksi.

Samankin Natura-alueen eri osilla voi olla erilaiset toteuttamistavat. Tyypillistä on, että esimerkiksi vesialueen luontoarvot turvataan vesilaille ja ympäristönsuojelulaille ja maa-alueen luontoarvot maankäyttö- ja rakennuslailla tai luonnonsuojelulaille.

Yleensä vain luonnonsuojelulaille toteutettavilla alueilla Natura-verkostoon liittäminen voi vaikuttaa maanomistusoiloihin. Joissakin tapauksissa alueen luontoarvojen säilymisen turvaamiseksi tai hoidon järjestämiseksi alue hankitaan valtiolle.

Toteuttamistavasta riippumatta kaikilla Natura 2000 -verkostoon kuuluvilla alueilla on toimittava luonnonsuojelulain 10 luvun ja luontodirektiivin artiklan 6 mukaisesti. Kyseisessä luonnonsuojelulain pykälässä säädetään hankkeiden vaikutukset arvioitavaksi, jos hanke todennäköisesti merkittävästi heikentää Natura 2000 -verkostoon liittämisen perusteena olevia luontoarvoja. Arviointi on tehtävä myös hankkeille, jotka yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentävät alueen suojeluperusteita. Edellä mainittu koskee myös Natura-alueen ulkopuolisia hankkeita, jos niillä todennäköisesti on merkittäviä alueelle ulottuvia haitallisia vaikutuksia. Suojeluperusteiden heikentämiskielto ei ole ehdoton. Heikentämiskiellosta voidaan poiketa LsL:n 66 §:n perusteella. (ks. Liite 2)

Natura-alueella kiellettyihin ja sallittuihin toimenpiteisiin vaikuttaa myös kansallinen lainsäädäntö. Alue on esimerkiksi saattanut kuulua ennen Natura-verkostoon liittämistä johonkin kansallisista luonnonsuojeluohjelmista, mistä voi seurata tiukempia rajoituksia kuin Natura 2000 -verkostoon kuulumisesta.

2.2.1 Luonnonsuojelulaki (LsL)

Luonnonsuojelulaki tarjoaa edellytykset luontoarvojen tiukalle suojelulle ja sallitun sekä kielletyn käytön määrittelemiselle. Luonnonsuojelulain tarjoamista keinoista Natura 2000 -alueen luontoarvojen turvaamiseksi luonnonsuojelualueen perustaminen on yleisimmin käytetty.

Luonnonsuojelualue voidaan perustaa valtion tai yksityisen omistamalle alueelle. Pieniä osia Natura 2000 -alueista on rajattu myös luonnonsuojelulain luontotyyppienä sekä erityisesti suojeltavien lajien esiintymispaikkoina.

Luonnonsuojelulaki velvoittaa tietyissä tapauksissa alueen haltijan laatimaan alueelle hoito- ja käyttösuunnitelman. Hoito- ja käyttösuunnitelman laatimista saatetaan edellyttää myös suojelualueen perustamispäätöksessä.

Suunnitelmia on laadittu useimmin valtion omistamille luonnonsuojelualueille, mutta myös esimerkiksi kunnat ovat tehneet omistamilleen alueille hoito- ja käyttösuunnitelmia. Osana erilaisia hankkeita on erilaisia suunnitelmia laadittu myös yksityismaille.

Luonnonsuojelulaki velvoittaa alueen haltijan laatimaan kansallispuistolle hoito- ja käyttösuunnitelman. Metsähallitus on laatinut Nuuksion kansallispuistolle hoito- ja käyttösuunnitelman, joka valmistui vuonna 2004 ja vahvistettiin ympäristöministeriössä vuonna 2006. Tammisaaren saariston kansallispuiston runkosuunnitelma (hoito- ja käyttösuunnitelma) on vuodelta 1991 ja sen uusiminen on tarkoitus käynnistää vuoden 2006 aikana Metsähallituksen toimesta. Molemmat kansallispuistot kuuluvat Natura 2000 -verkostoon.

Liesjärven kansallispuisto ulottuu Uudenmaan maakunnan puolelle Karkkissa. Sille on valmistumassa hoito- ja käyttösuunnitelma vuoden 2006 aikana. Liesjärven kansallispuisto sisältyy Hämeen Natura-alueiden hoidon ja käytön yleissuunnitelmaan.

2.2.2 Maa-aineslaki (MaL)

Niillä Natura 2000 -alueilla, joilla suojelun toteuttamiskeino on maa-aineslaki, suojelun kohteena on usein harju- tai kalliokasvillisuus. Maa- tai kiviaineksen ottaminen on luvanvaraista toimintaa lukuun ottamatta maa-aineksen ottamista tavanomaiseen kotitarvekäyttöön, asumiseen tai maa- ja metsätalouteen. Natura-alueella on kuitenkin silloinkin voimassa luonnonsuojelulain 65 §:n Natura-alueita koskevat säädökset. Maa-aineslakiin ei sisälly veloitetta hoito- ja käyttösuunnitelman laatimisesta, mutta lupiin voi sisältyä esimerkiksi maisemointiin liittyviä ennallistamissuunnitelmia.

2.2.3 Maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL)

Suojelun toteutuskeinon ollessa maankäyttö- ja rakennuslaki, luontoarvojen säilyminen turvataan käytännössä kaavoituksen keinoin. Kaikkea kaavoitusta koskee MRL 9 §, jonka mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin.

Kun kaavaa laaditaan alueelle, jonka suunnitellulla käytöllä voi olla vaikutusta Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen luontoarvoihin, on kaavan vaikutuksia selvitettävä sen toteamiseksi, onko LsL 65 § mukainen erityinen arviointi tarpeen. Jos kaavan toteuttaminen todennäköisesti merkittävästi heikentää alueen valintaperusteena olleita luontoarvoja, tulee LsL 65 §:n mukainen arviointi tehdä.

Maankäyttö- ja rakennuslaissa on säädetty luvanvaraiseksi tiettyjä hankkeita. MRL:n mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään. Natura 2000 -verkostosta johtuvat säädökset on otettava huomioon, vaikka rakentamishanke tapahtuisi kaava-alueella, jonka kaava on vahvistettu ennen Natura 2000 -verkoston hyväksymistä valtioneuvostossa. Tällöin rakennusluvan hyväksymisen yhteydessä on tehtävä tarvittavat selvitykset.

Kaavoituksen yhtenä tavoitteena, riippumatta Natura 2000 -verkostosta, on luonnon monimuotoisuuden ja luontoarvojen säilyttäminen. Luontoarvojen huomioinnista on säädöksiä eri kaavatasojen sisältövaatimuksissa ja valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa.

Kaavoituksessa on entuudestaan otettu huomioon paikalliset ja valtakunnalliset luontoarvot, muun muassa kansallisten luonnonsuojeluohjelmien rajaukset. Kun Natura 2000 -verkosto koostuu suurelta osin vanhojen suojeluohjelmien rajauksista, verkoston lisävaatimukset kaavoitukselle eivät ole suuria.

2.2.4 Vesilaki (VL)

Natura 2000 -verkostoon sisältyvien vesialueiden suojelun toteutuskeinoksi on yleensä merkitty vesilaki. Varsin monet vesistöön kohdistuvat ja veden käyttöä tarkoittavat toimenpiteet arvioidaan vesilain mukaisessa hankekohtaisessa lupamenettelyssä. Samalla selvitetään hankkeen vaikutuksia luontoarvoihin, jotta voidaan arvioida, onko LsL:n 65 §:n mukainen arviointi tarpeen.

2.2.5 Ympäristönsuojelulaki (YSL)

Ympäristönsuojelulailla säädellään toimintaa, josta saattaa aiheutua ympäristön pilaantumista tai haittaa sen toiminnalle. Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on luvanvaraista. Tällaista toimintaa on muun muassa vesistön pilaantumista aiheuttava toiminta. Tarkemmin lupaa vaativasta toiminnasta on säädetty ympäristönsuojeluasetuksessa.

Vesialueilla ympäristönsuojelulaki on toinen merkittävä laki, jolla suojelevarvoja turvataan.

2.2.6 Sopimus

Yksityismailla sijaitsevia perinnebiotooppien luontoarvoja suojellaan vapaaehtoisuuteen perustuvien sopimuksin. Sopimukset perustuvat yleensä maatalouden ympäristötuen erityistukeen, jonka nojalla maanomistajalle maksetaan tukea aktiivista hoitoa tarvitsevien alueiden hoitamisesta. Useilla perinnebiotoopeilla hoito merkitsee laidunnuksen järjestämistä alueelle.

Sopimuksilla toteutettaviksi suunniteltuja alueita löytyy muun muassa seuraavilta Natura-alueilta: Tammisaaren, Hangon saariston ja Pohjanpitäjänlahden merensuojelualue (FI0100005), Kirkkonummen saaristo (FI0100026), Lohjanjärven alueet (FI0100036) ja Ohkolanjokilaakso (FI0100061).

Saaristossa ja laajoilla merialueilla luontoarvojen säilyminen turvataan tyypillisesti yhdistelemällä useita eri keinoja.

3 Yleissuunnitelmasta aluekohtaisiin suunnitelmiin

Tässä yleissuunnitelmassa otetaan kantaa eri alueille laadittavien aluekohtaisten suunnitelmien laajuuteen. Ehdotetut suunnitelmat vastaavat laajuudeltaan pääosin suunnittelujärjestelmää, jota Metsähallitus käyttää hallinnassaan olevilla suojelualueilla.

Metsähallituksen käyttämä suunnittelujärjestelmä on kaksipuolainen. 1) Hoito- ja käyttösuunnitelmissa linjataan alueiden käytön päätökset ja strategiset valinnat pitkällä tähtäimellä. 2) Toimenpidesuunnitelmissa esitetään yksityiskohtaisesti ne toimenpiteet, joita alueen hoidossa, käytössä ja ennallistamisessa tarvitaan.

Hoito- ja käyttösuunnitelma on koko kohdealueen tai useista alueista koostuvan kokonaisuuden käytön ja toiminnan yleissuunnitelma. Hoito- ja käyttösuunnitelmia laaditaan paitsi alueille, joille laki tai alueen perustamispäätös sen velvoittaa laatimaan, myös muille alueille tarpeen vaatiessa. Natura-alue on yksi esimerkki aluekokonaisuudesta, jolle hoito- ja käyttösuunnitelma voidaan laatia. Hoito- ja käyttösuunnitelma on niin sanottu maksimisuunnitelma; kaikkea hoito- ja käyttösuunnitelmassa kuvattua toimintaa tai rakentamista ei tarvitse toteuttaa.

Toimenpidesuunnitelma voi sisältyä hoito- ja käyttösuunnitelmaan tai se voidaan tehdä ilman hoito- ja käyttösuunnitelmaa. Toimenpidesuunnitelma voidaan tehdä koko hoito- ja käyttösuunnitelman alalle tai vain sen osalle. Jos alueelle on aikaisemmin laadittu hoito- ja käyttösuunnitelma, toimenpidesuunnitelman ratkaisujen tulee olla hoito- ja käyttösuunnitelman linjausten mukaisia. Toimenpidesuunnitelma voi kohdistua esimerkiksi suon ennallistamiseen tai niityn hoitoon.

Hoito- ja käyttösuunnitelmilla, kuten toimenpidesuunnitelmilla, ei ole suoranaisia oikeusvaikutuksia. Alueiden käyttöä säätelevät määräykset ja rajoitukset perustuvat luonnonsuojelulakiin, luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksiin, sopimuksiin ja lupiin. Sekä tietyillä alueille erilliseen järjestyssääntöön. Luvanvaraisille hankkeille täytyy hakea lupaa myös aluekohtaisen suunnitelman valmistuttua, mutta suunnitelma toimii ohjeena sekä hakijalle että luvan myöntäjälle. Valtion mailla hoito- ja käyttösuunnitelmassa määrittelemättömiä toimia ei voida toteuttaa ilman suunnitelman vahvistaneen tahon lupaa, joten valtion mailla hoito- ja käyttösuunnitelma ohjaa muun muassa Metsähallituksen toimintaa.

Hoito- ja käyttösuunnitelmaa tehtäessä osallistaminen on laajempaa kuin toimenpidesuunnitelmaa tehtäessä. Aluekohtaisia suunnitelmia laadittaessa otetaan kaikki alueita käyttävät tahot, muun muassa ulkoilu- ja virkistysjärjestöt, mukaan suunnittelutyöhön. Maanomistaja on kuitenkin aina aluekohtaisia suunnitelmia tehtäessä avainasemassa.

Kunnat ovat tärkeässä asemassa hoito- ja käyttösuunnitelmia laadittaessa. Tiivis yhteistyö helpottaa alueen huomioimista kuntien omissa hankkeissa.

Aluekohtaisen hoito- ja käyttösuunnitelman sisällöstä ja laatimiskäytännöstä on esitetty suositukset muun muassa ympäristöministeriön asettaman Natura-alueiden hoito ja käyttö -työryhmän mietinnössä (ympäristöministeriö 2002).

3.1 Suunnitelmat erilaisilla alueilla

Suunnittelun tarve ja käytettävät suunnittelujärjestelmät vaihtelevat alueiden ominaisuuksien mukaan.

3.1.1 Meri, rannikko ja sisävedet

Laajoilla vesialueilla vedenalaiset luontoarvot sijaitsevat hajallaan rannikon ja saarten läheisyydessä matalan veden alueilla, eikä niiden tarkkaa sijaintia välttämättä tiedetä. Suurilla vesialueilla on lisäksi tyypillisesti suuri joukko maanomistajia ja monia pieniä hankkeita.

Tyypillisiä hankkeita vesialueilla suojeltavilla Natura-alueilla ovat rantojen rakentamiseen liittyvät rannan ruoppaamiset. Muita paikallisesti merkittäviä hankkeita voivat olla esimerkiksi merihiekan otto tai veneväylien ruoppaukset.

Vesialueilla on yleisesti toteutuskeinona vesilaki, jonka mukainen lupajärjestelmä kohdistuu yksittäisiin hankkeisiin. Hankkeiden yhteisvaikutusta on tällöin vaikeaa hallita ja on tarpeen määritellä hoito- ja käyttösuunnitelman tasolla suojelun kannalta tarpeelliset toimet tai rajoitukset. Vesilain rinnalla vesialueilla tulee kyseeseen ympäristönsuojelulain soveltaminen.

Ranta- ja vesiluontotyyppien suojeluarvojen säilymiseen vaikuttavat paitsi paikalliset hankkeet myös veden laatuun vaikuttavat toimet laajalla alueella. Siksi myös valuma-alueen vesien suojeluun tulisi kiinnittää huomiota.

Monet Natura-alueet ovat virkistys- tai ammattikalastuksen kannalta merkittäviä. Kalastus on harvoin ristiriidassa suojeluperusteena olevien luontoarvojen kanssa. Aluekohtainen tarkastelu niillä alueilla, joilla kalastetaan paljon, on kuitenkin tarpeen.

Joidenkin luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksissä kalastusta on rajoitettu tai se on kokonaan kielletty. Yleiskalastusoikeuksia (onginta, pilkintä ja viehekalastus) voidaan merilintujen pesimäalueilla lisäksi rajoittaa kalastuslain mukaisilla kielloilla. Koska vesillä liikutaan paljon myös muun kuin kalastuksen vuoksi, ovat kaikkia käyttäjäryhmiä koskevat rajoitukset tehokkaimpia keinoja lintujen pesimärauhan turvaamiseksi.

Siuntionjoella (FI0100085) ja Sipoonjoella (FI0100086) on Natura 2000 -verkostoon liittämisen perusteena olevien luontoarvojen lisäksi alkuperäinen meritaimenkanta. Mustionjokeen (FI0100023) pääsee noususteiden takia nousemaan meritaimenia vain joen alajuoksulle, mutta saman vesistön yläosassa on runsaasti paikallisia taimenkantoja. Taimenkantojen palauttamiseksi tarvittavia toimenpiteitä kyseisten jokien osalta on tarkasteltu Suomenlahden meritaimenkantojen suojele- ja käyttösuunnitelmassa (Lempinen 2001).

3.1.2 Lintuvedet

Lintuvesiin kohdistuu usein monenlaisia hankkeita veneväylien ylläpidosta rantarakentamiseen liittyviin ruoppauksiin ja laiturien rakentamiseen. Alueet koostuvat tyypillisesti luonnonsuojelulain mukaisiksi suojelualueiksi perustettavista alueista ja vapaammin käytettävistä alueista.

Vapaammin käytettävissä olevien alueiden toteutuskeinon ollessa vesilaki, lupajärjestelmä kohdistuu yksittäisiin hankkeisiin ja hankkeiden yhteisvaikutusta on vaikeaa hallita. Lintuvesillä on yleensä monipuolista virkistyskäyttöä kuten kalastusta, metsästystä tai linturetkiä, jotka saattavat edellyttää käytön ja suojeluarvojen yhteensovittamista.

Valtaosa lintuvesien suojeluohjelman alueista toteutetaan hakemuksetta rauhoittamisella, jolloin rauhoitusmääräyksissä ei aseteta rajoituksia perinteisille käyt-

tömuodoille kuten liikkuminen, kalastus tai metsästys. Alueille on usein tarpeen määritellä hoito- ja käyttösuunnitelman tasolla suojelun kannalta tarpeelliset toimet ja rajoitukset.

Lintuvesillä on tyypillisesti runsas vesikasvillisuus, jonka myötä umpeenkasvu usein uhkaa alueita. Linnuston elinympäristöjen turvaaminen pitkällä aikavälillä saattaa edellyttää aktiivisia kunnostustoimia. Lintuvesien kunnostustarpeesta on olemassa kattavat tiedot selvitysten pohjalta (mm. Mikkola-Roos 2003).

Lintujärviin kohdistuu monenlaisia käyttöpaineita. Kuva Kanteleenjärven lintutornista Pukkilassa.

3.1.3 Metsät

Natura 2000 -alueilla sijaitsevilla metsissä, joilla metsätaloustyö on sallittua (Taulukko 7.), luontoarvot sijaitsevat usein hajallaan ja saattavat vaarantua tavanomaisen metsänkäytön yhteydessä. Natura 2000 -verkostoon kuulumisen vuoksi maanomistajalle voi olla epäselvää kuinka metsää saa käsitellä.

Natura 2000 -alueilla sijaitsevien talousmetsien käyttöä ja suojelutarpeita voidaan sovittaa yhteen metsäsuunnittelulla. Ottamalla metsäsuunnitelmaan tarpeelliset merkinnät alueen luontotyypeistä ja lajien elinympäristöistä turvataan luontoarvojen säilyminen ja selvennetään samalla kuinka metsää voi käyttää. Metsäsuunnitelma tulisi laatia kaikille metsätaloustyössä oleville alueille. Myös alueilla, joilla metsätaloutta ei yleensä harjoiteta, kuten kitu- ja joutomaat, tulisi suojelutarvojen tarkka sijainti selvittää. Tavanomaisen metsäsuunnittelun ylittävältä osalta kustannukset on mahdollista kattaa kestävän metsätalouden rahoituslain mukaisena metsäluonnonhoitohankkeena. Hankkeet suunnitellaan yhdessä maanomistajan kanssa. Maanomistajaa ei voida velvoittaa osallistumaan hankkeeseen.

Metsätaloustyössä oleville harjualueille laadittavissa suunnitelmissa voidaan suunnitella metsänkäyttöä, jolla turvataan esimerkiksi paahderinteiden säilyminen tai edesautetaan harjumetsien ominaispiirteiden palautumista alueille, joilta ne ovat metsäpalojen puuttuessa jo hävinneet.

Natura-alueen suojeluperusteena olevan luontotyypin ollessa myös metsälain erityisen tärkeä elinympäristö, suojelusta maanomistajalle aiheutuvasta lisäkustannuksesta tai taloudellisesta menetyksestä voidaan yksityismailla maksaa kestävän metsätalouden rahoituslain (KEMERA) mukainen korvaus.

Luonnonsuojelualueiksi perustettujen metsien luontoarvot turvataan yleensä rauhoitusmääräyksin. Jos metsissä esiintyy ennallistamista tai hoitoa tarvitsevia luontotyyppisiä, on niille syytä tehdä ennallistamis- tai luonnonhoitosuunnitelma ja joissakin tapauksissa näiden yhdistelmä.

Ympäristöhallinto on arvioinut ennallistamis- ja hoitotarpeita perustetuilla metsäisillä luonnonsuojelualueilla Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman yhteydessä.

Osa luontodirektiivin liitteiden metsäisistä luontotyypeistä on herkkiä kulumiselle ja lajit herkkiä häirinnälle ainakin osan vuodesta, minkä vuoksi virkistys- ja urheilukäytön ohjaaminen suunnittelulla voi olla tarpeen. Kulutusherkkien luontotyyppien tunnistaminen ja lajiston elinympäristövaatimusten tuntemus vaatii yleensä erityisasiantuntemusta.

3.1.4 Perinnebiotoopit ja muut aktiivista hoitoa vaativat alueet

Natura-alueiden luontotyypeistä osa tarvitsee aktiivista hoitoa, jotta alueen luontoarvot säilyisivät. Perinnebiotooppien ja muiden aktiivista hoitoa tarvitseville alueille hoitoa on tavallisesti järjestetty maatalouden ympäristötuen erityistuen avulla. Ympäristötukea haettaessa esitetään alueen hoitosuunnitelma, joten alueiden hoito on yleisesti ottaen hyvin suunniteltua.

Ympäristötuki maksetaan tilakohtaisesti, joten laajoilla aktiivista hoitoa vaativilla alueilla luontoarvojen turvaaminen edellyttää koko aluekokonaisuuden kattavaa erityissuunnittelua. Laajoille yhtenäisille maatalousalueille voidaan laatia luonnon monimuotoisuuden yleissuunnitelma, jossa selvitetään luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävät elinympäristöt ja kohteet sekä annetaan toimenpidesuosituksia näiden hoidolle.

Kuntien tai valtion omistuksessa olevien perinnebiotooppien osalta odotetaan maanomistajan vastaavan alueen asianmukaisesta suunnittelusta ja hoidosta.

Laiduntaminen on perinnebiotooppien tyypillistä hoitoa. Kuvassa kyytöt ovat hoitamassa puustoista laidunta Medvastö-Stormossenin Natura-alueella Kirkkonummella.

3.1.5 Suot

Suojelualueilla sijaitsevien luonnontilaisten soiden luontoarvot tulevat tavallisesti turvattua rauhoitusmääräyksiin. Mikäli suon ekosysteemi tarvitsee ennallistamista, tulee suolle kuitenkin laatia ennallistamissuunnitelma. Joissakin tapauksissa soiden virkistyskäyttöä on syytä ohjata.

Suojelualueiden ulkopuolisilla Natura-alueilla sijaitsevat suot liittyvät usein lähteisiin, jotka ovat myös metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Lähteiden luontoarvot tulee metsätaloustaloudessa olevilla alueilla huomioida metsäsuunnitelman yhteydessä.

Tekstilaatikko 11

Luonnonhoito

Osa Natura 2000 -alueisiin sisältyvistä luontotyypeistä tarvitsee hoitoa säilyttääkseen suojelun kohteena olevat luontoarvonsa. Laiduntamalla tai niittämällä voidaan säilyttää tai palauttaa erilaisten niittyjen kasvillisuutta sekä estää pensoittumista. Myös jotkin puustoiset luontotyypit kuten hakamaat ja kaskilaitumet sekä lehdot ja harjumetsät saattavat tarvita toimenpiteitä säilyttääkseen luontoarvonsa. Lehdoista täytyy joskus poistaa kuusia, jotta vaateliias lehtolajisto voi säilyä alueella. Harjumetsien paahdealueiden lajistoa voidaan hoitaa muun muassa jäljittelemällä luonnollisia kuloja. Hoitotoimenpiteille tyypillistä on se, että niitä täytyy toistaa tietyin väliajoin.

Ennallistaminen ja kunnostus

Natura 2000 -verkostoon kuuluvat alueet ovat luontotyyppinsä edustavimpia kohteita, mutta niiden luontoarvot voivat olla vähentyneet luonnontilaisuuden häiriintymisen myötä. Näiden luontotyyppien suojeluarvoja voidaan parantaa ja niiden luonnontilaistumista nopeuttaa palauttamalla luonnollisia prosesseja ja rakennepiirteitä. Tätä toimintaa kutsutaan ennallistamiseksi tai kunnostukseksi.

Luonnonmetsien ennallistaminen tarkoittaa muun muassa lahopuun lisäämistä ja metsän ikä- ja kokorakenteen monipuolistamista. Puron kunnostamisella puolestaan tarkoitetaan muun muassa veden palauttamista luonnolliseen uomaansa. Luonnontilainen luontotyyppi kykenee ylläpitämään sille tyypillistä lajistoa eikä toimenpiteitä tarvitse yleensä toistaa.

Ennallistamistoimilla voidaan parantaa muun muassa seuraavien luontodirektiivin liitteen I luontotyyppien luontoarvoja: luonnonmetsät, puustoiset suot, letot, keidassuot, muuttuneet ennallistamiskelpoiset keidassuot, aapasuot, pikkujoet ja purot.

3.1.6 Kallioiset luontotyypit

Kallioiden yhteydessä esiintyvät luontotyypit on pääsääntöisesti suojeltu maaineslailla, joten metsätalous monilla kallioilla on sallittua. Näillä alueilla ei kuitenkaan yleensä ole metsätaloudellista toimintaa, koska ne ovat kitu- tai joutomaata. Joillakin alueilla metsätaloutta kuitenkin harjoitetaan ja näille alueille on tarpeen laatia luontoarvot erityisesti huomioiva metsäsuunnitelma. Metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt käsittävät vain osan Natura-luontotyypeistä, mikä on erityisesti otettava huomioon suunnitelmaa tehtäessä.

Kallioiset luontotyypit ovat herkkiä kulumiselle, joten retkeilyn, kalliokiipeilyn ja muun virkistyskäytön ohjaaminen voi olla tarpeen. Kallioisten luontotyyppien

pien kasvillisuudeltaan arvokkaimpien tyyppien tunnistaminen ja kasvillisuuden ympäristövaatimusten tuntemus vaatii yleensä erityisasiantuntemusta.

3.1.7 Kulttuuriympäristöt

Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden hoidossa on monesti otettava huomioon alueella sijaitseva kulttuuriympäristö. Monilla alueilla on lailla suojeltuja muinaisjäännöksiä, joita hoidetaan tai joille voi tulla hoitotarvetta. Osa muinaisjäännöksistä on myös luontoarvoiltaan arvokkaita perinneympäristöjä. Alueilla voi olla myös rakennussuojelukohteita tai luonnonsuojelulain mukaisia maisema-alueita, joiden säilymiselle tärkeää on niiden luontevan käytön ja jatkuvan hoidon mahdollistaminen.

Hoidossa sovitetaan yhteen kulttuuriympäristöjen hoitamiseksi tarvittavat toimenpiteet ja luontoarvojen vaalimiseen liittyvät tarpeet. Osa kohteista on myös julkisia käyntikohteita, joissa kävijämäärät voivat olla suuriakin. Tällöin myös kävijöiden aiheuttaman käyttöpaineen ohjaamista voi olla tarpeen suunnitella.

3.2 Vesipolitiikan puitedirektiivi (VPD)

Vesipolitiikan puitedirektiivi asettaa jäsenmaille tavoitteeksi saavuttaa pintavesien hyvä ekologinen ja kemiallinen tila vuoteen 2015 mennessä. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi tullaan lähivuosina tekemään tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet. Natura-alueiden veden laatuun ja valuma-alueisiin liittyviin kysymyksiin puututaan mainitun suunnittelujärjestelmän puitteissa. Vesipolitiikan puitedirektiivin toteuttamisesta monia yksityiskohtia on kuitenkin vielä auki.

Vesipolitiikan puitedirektiivin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin kuuluville Natura-alueille suunnitelmia tehtäessä tulee kiinnittää erityistä huomiota vesistä riippuvaisiin luontotyyppisiin ja lajeihin kohdistuviin uhkiin. Myös vesien tilaan kohdistuviin uhkatekijöihin tulee kiinnittää huomiota. Muun muassa näiden tietojen avulla voidaan vesipolitiikan puitedirektiivin mukaisia toimenpiteitä kohdentaa.

3.3 Alueet, joilla on tutkimus- ja opetuskäyttöä

Useilla luonnonsuojelualueilla on tutkimustoimintaa ja osa alueista on perustettu ensisijaisesti tutkimuksen tarpeita varten. Tutkimus- ja opetustoiminta ovat alueen suojelun tärkeyttä lisääviä ominaisuuksia. Myös aluekohtaisia suunnitelmia tehtäessä tulee ottaa huomioon opetuksen ja tutkimuksen tarpeet.

Suunnitelmia tehtäessä on tärkeää olla yhteydessä alueella toimiviin tutkijoihin ja tutkimuslaitoksiin sekä kouluihin. Heillä voi olla hallussaan suunnittelussa tarpeellista tietoa alueiden käytöstä sekä luonnosta pitkältikin ajalta. He osaavat myös arvioida tutkimustoiminnan turvaamisen kannalta tärkeät toimet. Suunnitelmissa voidaan tarkastella paitsi tutkimus- ja opetuskäytön ja luontoarvojen yhteensovittamista myös tutkimus- ja opetuskäytön ja muun käytön yhteensovittamista. Tutkimuksen ja opetuksen tarpeet on huomioitu monien luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksissä jo perustamisvaiheessa.

Tutkimustoimintaa Natura 2000 -alueelle suunniteltaessa sovelletaan tavanomaisten lupamenettelyjen lisäksi Isl:n 65 §:n mukaista menettelyä Natura-arvioinnista. Tutkimustoiminnan sallimisesta omistamallaan alueella päätöksen tekee alueen omistaja.

4 Natura 2000 -alueiden hoidon ja käytön suunnittelun tarve ja kiireellisyys

4.1 Valtakunnalliset painopisteet

Ympäristöministeriö on asettanut valtakunnalliset painopisteet, joita alueellisissa yleissuunnitelmissa on noudatettava. Painopisteitä voidaan soveltaa alueellisiin erityisoloihin soveltuvalla tavalla. Ensisijaisina suunnittelukohteina on ministeriön ohjeistuksen mukaan pidettävä niitä kohteita, joihin kohdistuu erilaisia maankäyttöpaineita.

Ympäristöministeriön asettamat valtakunnalliset painopisteet:

1. Erilaisten maankäyttöpainoiden kannalta kiireelliset kohteet
2. Luonnonsuojelualueet, joihin kohdistuu runsaasti ulkoilu- ja virkistyskäyttöä
3. Luontotyytit; luontodirektiivin liite I
4. Lajisto; luontodirektiivin liite II ja lintudirektiivin liite I

4.2 Alueelliset painopisteet

Vesienhoidon järjestämiseksi rekisteröitävät Natura 2000 -verkoston alueet

Osa Natura-alueista, joilla esiintyy pinta- ja pohjavedestä suoraan riippuvaisia lajeja tai elinympäristöjä, on ehdolla vesipolitiikan puitedirektiivin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin. Uudenmaan ympäristökeskuksen toimialueelta on ehdolla rekisteriin otettavaksi 31 Natura-aluetta (Taulukko 9). Rekisteriin kuulumisen on katsottu lisäävän aluekohtaisen hoito- ja käyttösuunnitelman kiireellisyyttä.

Viittä Natura-alueella sijaitsevaa järveä on lisäksi ehdotettu luonnontilaisuutensa vuoksi vedenlaadun seurannan vertailujärviksi. Tämä lisää hoito- ja käyttösuunnitelman laatimisen kiireellisyyttä.

Valmiit hoito- ja käyttösuunnitelmat

Monilla Natura-alueiden osilla on voimassa oleva hoito- ja käyttösuunnitelma tai sitä vastaava suunnitelma. Näiden alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmat tulevat päivitettäväksi tulevaisuudessa mutta niiden aikataulusta päätetään myöhemmin.

4.3 Kiireellisyysjärjestys

4.3.1 Alueiden suunnittelun kiireellisyysluokat

Alueet on jaettu neljään luokkaan sen mukaan, montako kiireellisyysjärjestykseen vaikuttaneista kriteereistä täyttyi. Joidenkin alueiden osalta suunnittelun kiireellisyyttä on tarkistettu vielä pisteytyksen jälkeen. Kiireellisempään luokkaan on nostettu esimerkiksi alueita, joihin ei välttämättä kohdistu matkailuun, virkistykseen tai muuhun toimintaan liittyviä paineita, mutta joiden luontoarvojen säilyminen edellyttää pikaisia hoitosuunnitelmia ja -toimia.

Erittäin kiireellinen suunnittelutarve = A (Taulukko 2)
Suunnittelu aloitettava välittömästi, viimeistään 1-2 vuoden sisällä.

Kiireellinen suunnittelutarve = B (Taulukko 3)
Suunnittelu aloitettava viiden vuoden kuluessa.

Muut suunnittelua tarvitsevat alueet = C (Taulukko 4)
Suunnittelu aloitettava kymmenen vuoden sisällä.

Ei tällä hetkellä tiedossa olevaa suunnittelun tarvetta = D (Taulukko 5)
Luokkaan kuuluvat alueet, joilla tarvittavat suunnitelmat ovat valmiina, sekä alueet, joilla ei tällä hetkellä ole suunnittelun tarvetta. Alueilla voi ilmetä suunnittelutarpeita myöhemmin.

4.3.2 Luokittelun osatekijät

Maankäyttö

- A Alueelle tai sen ulkopuolelle tiedetään kohdistuvan hankkeita, joilla on vaikutusta alueen suojeluarvoihin.
- B Alueen luonteesta johtuen on odotettavissa, että alueelle kohdistuu hankkeita. Esimerkiksi merialueet, joki- ja järvesistöt, lintuvedet tai alueet, joilla metsätalous on sallittua. Alue tai osia alueesta on usein suojeltu jollain muulla kuin luonnonsuojelulla.

Retkeily- ja virkistyskäyttö

- A Käyttö on intensiivistä tai tulee kasvamaan intensiiviseksi tulevaisuudessa. Käyttö vaatii ohjausta.
- B Käyttö on kohtalaista. Ei välttämättä tarvitse ohjausta

Luonto, direktiivi

- A Luontotyyppien hoito- ja ennallistamistarve on kiireellinen. Alueella esiintyy luonto- tai lintudirektiivin lajeja, jotka on luokiteltu myös kansallisesti erityistä suojelua vaativiksi ja joiden elinympäristön säilyminen edellyttää hoitotoimia. Lajin elinympäristöön voi kohdistua ohjattavissa olevia käyttöpaineita. Alueella esiintyy jokihelmisimpukka (*Margaritifera margaritifera*), etelän-suosirri (*Calidris alpina schinzi*) tai valkoselkätikka (*Dendrocopos leucotos*). Edustavan lajiston keskittymä tai kunnostustarpeessa oleva kokonaisuus, erityisesti SPA-alueeksi osoitettu lintuvesi.
- B Luontotyyppien hoito- ja ennallistamistarvetta pidemmällä aikavälillä, yleensä ennallistamista.

Luonto, muu

- A Alueella esiintyy muu tärkeä luontoarvo.

Taulukko 2. Erittäin kiireellinen suunnittelutarve. Suunnitelman laajuus (suunnitelmien määrä): hoito- ja käyttösuunnitelma = HKS ja toimenpidesuunnitelma = TS. Vastuutaho: Uudenmaan ympäristökeskus = UUS, Metsähallitus = MH.

Alueen tunnus	Alueen nimi	Kunta	Pinta-ala	Toteuttamistapa	Maankäyttö	Virkistys	Luonto (dir)	Luonto (muu)	Vastuutaho	Suunnitelman laajuus
FI0100005	Tammisaaren ja Hangon saariston ja Pohjanpitäjänlahden merensuojelualue	Tammisaari Pohja Hanko Inkoo	52 630 ha	LsL MRL VL sopimus	A	A	A	A	UUS MH Tammisaari	HKS (2)
FI0100006	Tulliniemen linnustonsuojelualue	Hanko	2 566 ha	LsL MRL	B	A			MH	HKS
FI0100011	Läpprüsket	Karjaa	199 ha	LsL	B	B	A		MH UUS	HKS
FI0100021	Meiko - Lapprüsk	Kirkkonummi Siuntio	1 949 ha	LsL MRL VL		A	A		MH UUS Kirkkonummi	HKS
FI0100023	Mustionjoki	Karjaa Pohja	-	VL	A	B	A	A	UUS Pohjan kalastusalue TE-keskus HY	HKS
FI0100027	Espoonlahti – Saunalahdi	Kirkkonummi Espoo	223 ha	LsL MRL VL	A	A	A		MH UUS	HKS
FI0100036	Lohjanjärven alueet	Lohja Karjaa Karjalohja	213 ha	LsL MaL sopimus	A	B	A		Lohja UUS MH	HKS
FI0100040	Nuukio	Vihti Espoo Kirkkonummi	5643	LsL sopimus	A	A	A		MH UUS Helsinki	HKS
FI0100042	Nummi-Pusulan lintuvedet	Nummi-Pusula Lohja	423 ha	LsL	B	B	A		UUS	TS (5)
FI0100065	Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet	Sipoo Helsinki Vantaa	355 ha	LsL MRL VL	A	A	A		Helsinki Vantaa UUS MH	HKS
FI0100077	Söderskärin ja Långörenin saaristo	Porvoo	18 219 ha	LsL	A	A			UUS MH Porvoo RKTL Museovirasto	HKS
FI0100078	Pernajanlahtien ja Pernajan saariston merensuojelualue	Pernaja Loviisa Porvoo Ruotsinpyhtää	65 760 ha	LsL MRL VL	A	B	A		UUS MH	HKS
FI0100085	Siuntionjoki	Siuntio	-	VL	A	B		A	UUS TE-keskus Siuntionjoen kalastusalue	TS
FI0100092	Matalajärvi	Espoo	112 ha	LsL	A	A	A		MH UUS	(Nuuk sion HKS)
FI0100103	Vanjärvi – Laukkamäki	Vihti	156 ha	LsL VL MaL	B	B	A		UUS	HKS

Taulukko 3. Kiireellinen suunnittelutarve. Suunnitelman laajuus (suunnitelmien määrä): hoito- ja käyttösuunnitelma = HKS, toimenpidesuunnitelma = TS. Vastuutaho: Uudenmaan ympäristökeskus = UUS, Metsähallitus = MH, Metsäkeskus (Rannikon metsäkeskus tai Metsäkeskus Häme-Uusimaa) = MK, Helsingin yliopisto = HY.

Alueen tunnus	Alueen nimi	Kunta	Pinta-ala	Toteuttamistapa	Maankäyttö	Virkistys	Luonto (dir)	Luonto (muu)	Vastuutaho	Suunnitelman laajuus
FI0100001	Bölsviken - Stormossen	Tammisaari	255 ha	LsL MaL VL	B	B	B		MH	TS
FI0100026	Kirkkonummen saaristo	Kirkkonummi Inkoo	1 750 ha	LsL MRL VL sopimus	B	A	B		MH Kirkkonummi Uudenmaan virkistysalueyhdistys UUS	HKS
FI0100031	Lohjanharju ja Ojamonkangas	Lohja	272 ha	LsL MRL MaL	B	A			UUS Lohja MK	HKS
FI0100043	Keräkankare ja Kylmälähde	Nummi-Pusula	171 ha	LsL MaL	A	B			UUS MK Nummi-Pusula	HKS
FI0100051	Kytäjän - Usmin metsäalue	Hyvinkää	2 266 ha	LsL MRL VL	A	A	B		UUS MH, Uudenmaan virkistysalueyhdistys Hyvinkää MK	HKS
FI0100056	Kalkkilampi – Säöksjärvi	Hyvinkää Nurmijärvi	976 ha	LsL MRL MaL VL	B	A	B		UUS MH	HKS
FI0100064	Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät	Vantaa Espoo	302 ha	LsL		A	B		UUS MH Espoo Vantaa	HKS
FI0100066	Sipoonkorpi	Sipoo Vantaa	1 267 ha	LsL	A	A	B		MH UUS Sipoo Vantaa Helsinki TE-keskus	HKS
FI0100072	Kanteleenjärven lintuvesi	Pukkila	93 ha	LsL VL	B	B	B		UUS	HKS
FI0100080	Källauden - Virstholmen	Loviisa	87 ha	LsL MRL MaL VL	A	B			UUS	HKS
FI0100086	Sipoonjoki	Sipoo Pomainen	-	VL	A	A		A	UUS TE-keskus Sipoon kalastusalue	HKS
FI0100093	Stormossenin aarnialue	Hanko	93 ha	LsL			B	A	MH	TS

Taulukko 4. Muut suunnittelua tarvitsevat alueet. Suunnitelman laajuus (suunnitelmien määrä): hoito- ja käyttösuunnitelma = HKS, toimenpidesuunnitelma = TS. Vastuutaho: Uudenmaan ympäristökeskus = UUS, Metsähallitus = MH, Metsäkeskus (Rannikon metsäkeskus tai Metsäkeskus Häme-Uusimaa) = MK, Lounais-Suomen ympäristökeskus = LOS.

Alueen tunnus	Alueen nimi	Kunta	Pinta-ala	Toteuttamistapa	Maankäyttö	Virkistys	Luonto (dir)	Luonto (muu)	Vastuutaho	Suunnitelman laajuus
FI0100002	Tapelsäsen – Lindövikén - Heimlax	Tammisaari	516 ha	LsL MaL VL	A	B	B		UUS Metla	TS
FI0100003	Harpár Stortrásket ja Lilltrásket	Tammisaari	225 ha	LsL			A		UUS	TS
FI0100007	Santalankorpi	Hanko	73 ha	LsL	B		B	A	MH	TS
FI0100008	Bengtsårin lehto	Hanko	17 ha	LsL		A			Helsinki UUS	HKS
FI0100012	Karkali, Suuri-niemi ja Mailan alueet	Karjalohja	120 ha	LsL MaL		B	B		MH UUS	HKS
FI0100013	Puujärvi	Karjalohja	694 ha	LsL VL	A		B		MH UUS	HKS
FI0100014	Kalkkimäki ja Laukamäki	Karjalohja	67 ha	LsL MaL	B				MH	TS
FI0100016	Elisaaren ja Rövassin lehdot	Inkoo	23 ha	LsL		A	B		UUS Helsinki	HKS
FI0100017	Inkoon saaristo	Inkoo	203 ha	LsL MRL	B	A	B		MH UUS Uudenmaan virkistysalueyhdistys	HKS
FI0100018	Stormossen	Inkoo	107 ha	LsL	A	A			MH	TS
FI0100024	Medvastö – Stormossen	Kirkkonummi	821 ha	LsL MaL VL	A	B	B		MH Lintulahdet Life	TS
FI0100025	Saltfjärdenin - Tavastfjärdenin lintuveedet	Kirkkonummi	260 ha	LsL VL	A	B	A		MH Lintulahdet Life	HKS
FI0100029	Pohjan - Kiskon järvalue	Pohja Tammisaari (Kisko)	1 038 ha	LsL MRL VL	A	B	B		UUS MH LOS	TS
FI0100030	Pikkujärvi	Lohja	87 ha	LsL	A				UUS	TS
FI0100032	Lintukiimanvuori	Nummi-Pusula	42 ha	MaL	B				UUS MK	TS
FI0100033	Åkärr, Strykmos-sen ja Pytberg	Lohja Siuntio	73 ha	LsL			A		UUS MH	TS
FI0100034	Karstunlahden metsä ja kalliot	Lohja	34 ha	LsL MaL	B				UUS	TS
FI0100035	Lakimäen metsä	Lohja	50 ha	LsL			B	A	MH	TS
FI0100037	Kaanaan vanha metsä	Nurmijärvi	17 ha	LsL		B			MH	TS
FI0100038	Klaukkalan Isosuo	Nurmijärvi	148 ha	LsL	A	A			MH UUS Nurmijärvi	TS
FI0100039	Konianvuori	Vihti	123 ha	LsL MaL	B	B	B		MH	TS
FI0100041	Vanjärvi, Märjätienmäki ja Laukkamäki	Vihti	180 ha	LsL MaL VL	B	A	B		UUS MK	TS
FI0100045	Keravanjokikanjonin lehto	Tuusula	54 ha	LsL VL			B		MH UUS	TS
FI0100047	Asemansuo	Karkkila	18 ha	LsL					UUS	TS
FI0100050	Haaviston alueet	Karkkila	59 ha	LsL	A				UUS MH	TS
FI0100054	Svinberget – Lagerholmen	Tammisaari	56 ha	LsL			B		UUS	TS
FI0100057	Vähäjärvenkallioiden vanha metsä	Mäntsälä	74 ha	LsL					MH	TS
FI0100058	Kotojärvi - Isosuo	Mäntsälä	365 ha	LsL	B		B		MH	HKS
FI0100061	Ohkolanjokilaakso	Mäntsälä	22 ha	LsL sopimus VL		B			MH	TS

FI0100067	Gästerbyn järvet ja suot	Sipoo	199 ha	LsL		B	B		UUS Sipoo	TS
FI0100068	Boxin suot	Sipoo Porvoo	159 ha	LsL	A		B		UUS	TS
FI0100074	Porvoonjoen suisto - Stensböle	Porvoo	1 331 ha	LsL MRL MaL VL	B	A	A		UUS Lintulahdet Life MH	HKS
FI0100081	Kullafjärdenin lintuvesi	Ruotsinpyhtää	185 ha	LsL VL	B		B		UUS	TS
FI0100083	Vahterpään fladat	Ruotsinpyhtää	104 ha	LsL VL	B				UUS	TS
FI0100090	Haukkamäki	Nummi-Pusula, Somero	23 ha	LsL MRL MaL	B				UUS MK	TS
FI0100094	Metsäkulma	Mäntsälä	151 ha	LsL		B			MH	TS
FI0100095	Peltolan vanha metsä	Mäntsälä	48 ha	LsL		B	B		Metla	TS
FI0100096	Tomasbölebacken	Pohja	10 ha	LsL			B		UUS	TS
FI0100097	Rientolan metsä	Pomainen	39 ha	LsL		B	B		MH	TS
FI0100098	Byträsket	Sipoo	19 ha	LsL	B		B		MH UUS	TS
FI0100100	Torsgårdin metsä	Siuntio	44 ha	LsL			B		MH	TS
FI0100101	Österfjärden	Tammisaari	95 ha	LsL	B		B		MH UUS	TS
FI0100102	Vaanilanlahti	Lohja	68 ha	LsL VL YSL	B		B		UUS	Ks. Nummi- Pusulan lintuve- det

Taulukko 5. Ei tällä hetkellä tiedossa olevaa suunnittelun tarvetta. Suunnitelman laajuus: hoito- ja käyttösuunnitelma = HKS ja toimenpidesuunnitelma = TS. Vastuutaho: Uudenmaan ympäristökeskus = UUS, Metsähallitus = MH, Metsäkeskus (Rannikon metsäkeskus tai Metsäkeskus Häme-Uusimaa) = MK.

Alueen tunnus	Alueen nimi	Kunta	Pinta-ala	Toteuttamistapa	Maankäyttö	Virkistys	Luonto (dir)	Luonto (muu)	Vastuutaho	Suunnitelman laajuus
Valmiit hoito- ja käyttösuunnitelmat – ei suunnittelutarvetta										
FI0100028	Laajalahden lintuvesi	Espoo	192 ha	LsL	A	A	A		MH	HKS
FI0100044	Lemmenlaakson lehto	Järvenpää	94 ha	LsL VL		A	B		UUS	HKS
FI0100046	Tuusulanjärven lintuvesi	Tuusula Järvenpää	200 ha	LsL	A	A	A		UUS MH	HKS
FI0100052	Järvisuo - Ridajärvi	Hyvinkää	686 ha	LsL	A	B	B		MH UUS	HKS
FI0100062	Vanhankaupunginlahden lintuvesi	Helsinki	316 ha	LsL	A	A	B		UUS Lintulahdet Life Helsinki	HKS
FI0100063	Kallahden harju-, niitty- ja vesialueet	Helsinki	251 ha	LsL VL		A			Helsinki UUS	HKS
FI0100082	Teutjärven ja Suvijärven lintuvedet	Ruotsinpyhtää (Elimäki)	568 ha	LsL	A	B	B		KAS UUS	HKS
FI0100089	Kallbädanin luodot ja vesialue	Kirkkonummi Inkoo	1 520 ha	LsL	B	B			MH	HKS
Ei tiedossa olevaa suunnittelun tarvetta										
FI0100009	Varvarinsuo	Karjaa Inkoo	60 ha	LsL					MH	
FI0100010	Tulijärvi - Maku-bergen	Karjaa Karjalohja	47 ha	LsL					UUS MH	
FI0100015	Myllymäki	Nummi-Pusula	7 ha	LsL					UUS	
FI0100022	Finnträskin vanhat metsät	Kirkkonummi	115 ha	LsL					MH	
FI0100048	Vaskijärven metsä	Karkkila	106 ha	LsL					MH	
FI0100049	Keihässuo	Karkkila Loppi	127 ha	LsL					MH	
FI0100053	Petkelsuo	Hyvinkää Nurmijärvi	284 ha	LsL		B			MH	
FI0100055	Långån kosteikko	Karjaa	46 ha	LsL	B				UUS	
FI0100059	Kivilaminsuo - Pitkästenjärvet	Mäntsälä Hyvinkää	220 ha	LsL					MH	
FI0100060	Mustametsä	Mäntsälä	30 ha	LsL					MH	
FI0100069	Rörstrandin vanha metsä	Sipoo	110 ha	LsL					MH	
FI0100070	Lampisuo	Pomainen	120 ha	LsL					MH	
FI0100071	Venunmetsä	Pukkila	41 ha	LsL					MH	
FI0100075	Tungträsketin vanha metsä	Porvoo	20 ha	LsL					MH	
FI0100076	Emäsalon suot	Porvoo	100 ha	LsL					MH UUS	
FI0100079	Ilveskallion vanha metsä	Lapinjärvi	21 ha	LsL					Metla	
FI0100088	Kairassuon vanha metsä	Mäntsälä	9 ha	LsL					MH	
FI0100091	Bånbergetin aarnialue	Espoo	18 ha	LsL					MH	(Nuuksi-on HKS)
FI0100099	Kummelbergen	Sipoo	166 ha	LsL					MH	

4.4 Yhteenveto

Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan alueilla sijaitseville Natura 2000 -alueille katsotaan tarpeelliseksi laatia 31 uutta hoito- ja käyttösuunnitelmaa tai vastaavaa suunnitelmaa. Lisäksi Matalajärven ja Bänbergetin Natura-alueille laaditaan hoito- ja käyttösuunnitelma Nuuksion kansallispuistoon liittämisen yhteydessä. Kahdeksalle alueelle on jo laadittu kattava hoito- ja käyttösuunnitelma. Erilaisten toimenpidesuunnitelmien tekeminen 42 alueelle riittää (Taulukko 6).

Kaikista yleissuunnitelmassa käsitellyistä Natura-alueista 21:llä on osia, joissa metsätalouskäyttö on sallittua, ja tarvittavat suunnitelmat on tehtävä luontoarvojen turvaamiseksi (taulukko 7.). Käsitellyistä alueista 11:lla järjestetään ulkoilu- ja virkistystapahtumia (taulukko 8).

Taulukko 6. Natura 2000 -alueiden määrä sekä hoito- ja käyttösuunnitelmien ja toimenpidesuunnitelmien määrä kiireellisyysluokittain.

		Natura-alueiden määrä (kpl)	Toimenpidesuunnitelmia (kpl)	Hoito- ja käyttösuunnitelmia (kpl)
Erittäin kiireellinen suunnittelutarve		15	6	13
Kiireellinen suunnittelutarve		12	2	10
Muut suunnittelua tarvitsevat alueet		43	34	8
Ei suunnittelutarvetta	Valmis hoito- ja käyttösuunnitelma	8	-	8
	Ei tiedossa olevaa suunnittelutarvetta tällä hetkellä	19	-	-
Yhteensä		97	42	39

Taulukko 7. Alueet, joilla metsätalouskäyttö on sallittua osassa aluetta. Alueille on syytä tehdä metsäsuunnitelma. Metsäsuunnitelmat tehdään alueella toimivan metsäkeskuksen ja Uudenmaan ympäristökeskuksen yhteistyönä.

Alueen tunnus	Alueen nimi	Sijaintikunta	Metsätalouskäyttö	Kiireellisyysluokka
FI0100001	Bölsviken – Stormossen	Tammisaari	Östanberg-Stormossenin soidensuojeluohjelma-alueen pohjoispuolinen harjualue	B
FI0100002	Tapelsåsen – Lindövikens - Heimlax	Tammisaari	Sattala malm (43 ha)	C
FI0100005	Tammisaaren ja Hangon saariston ja Pohjanpitäjänlahden merensuojelualue	Tammisaari, Pohja, Hanko, Inkoo	Pohjanpitäjänlahti, Stora Sandö	A
FI0100007	Santalankorpi	Hanko	Ulkopuolinen metsänkäyttö	C
FI0100014	Kalkkimäki ja Laukmäki	Karjalohja	Laukmäki osaksi	C
FI0100024	Medvastö – Stormossen	Kirkkonummi	Kirkkonummen yleiskaavan ja Kirkkonummen saaristo ja rannikkoalueiden osayleiskaavan alueet	C
FI0100026	Kirkkonummen saaristo	Kirkkonummi, Inkoo	Kirkkonummen saariston ja rannikkoalueiden osayleiskaavaan kuuluvia alueita, joiden toteuttamiskeino maankäyttö- ja rakennuslaki	B
FI0100029	Pohjan - Kiskon järvi-alue	Pohja, Tammisaari, (Kisko)	Skogbölen järviylängön kaavan m-alueet	C
FI0100031	Lohjanharju ja Ojamonkangas	Lohja	Lohjanharju ja Ojamonkangas (ei Sorronsuo)	B
FI0100032	Lintukiimanvuori	Nummi-Pusula	Kallioista/karua metsätalousmaata, alueen eteläosa on seutukaavan suojelualuevaraus	C
FI0100034	Karstunlahden metsä ja kalliot	Lohja	Pamminmäki	C
FI0100036	Lohjanjärven alueet	Lohja, Karjaa, Karjalohja,	Osa Pitkänperänlahdesta, Kallioalue (5,6 ha), Myllylammien kallio (3,8 ha), Porsaslammien-Varolanlahden kallio (17,7 ha)	A
FI0100039	Konianvuori	Vihti	Alueen eteläosa (arvokas kallioalue)	C
FI0100041	Vanjärvi, Märjäntienmäki ja Laukkamäki	Vihti	Märjäntienmäki (arvokas kallioalue), Laukkamäki (arvokas kallioalue)	C
FI0100043	Keräkankare ja Kylmälähde	Nummi-Pusula	Valtaosa Keräkankareesta	B
FI0100051	Kytäjän – Usmin metsäalue	Hyvinkää	Valtaosa alueesta	B
FI0100056	Kalkkilampi – Sääksjärvi	Hyvinkää, Nurmijärvi	Kiljavannummi, Matkunsuo	B
FI0100078	Pemajanlahtien ja Pemajan saariston merensuojelualue	Pemaja, Loviisa, Porvoo, Ruotsinpyhtää	Rantojensuojeluohjelmaan kuuluvat alueet, joiden toteutuskeino on maankäyttö- ja rakennuslaki	A
FI0100080	Källaudden – Virstholmen	Loviisa	Maa-aineslailla/rakennuslailla toteutettavat maa-alueet (harjua)	B
FI0100090	Haukkamäki	Nummi-Pusula, Somero	Valtaosa alueesta (arvokas kallioalue)	C
FI0100103	Vanjärvi - Laukkamäki	Vihti	Laukkamäki (arvokas kallioalue)	A

Taulukko 8. Alueet, joille kohdistuu järjestettyjä urheilu- ja virkistystapahtumia.

Alueen tunnus	Alueen nimi	Sijaintikunta	Kiireellisyysluokka
FI0100021	Meiko – Lapträsk	Kirkkonummi, Siuntio	A
FI0100029	Pohjan - Kiskon järvialue	Pohja, Tammisaari, (Kisko)	C
FI0100031	Lohjanharju ja Ojamonkangas	Lohja	B
FI0100039	Konianvuori	Vihti	C
FI0100040	Nuukio	Vihti, Espoo, Kirkkonummi	A
FI0100041	Vanjärvi, Märjäntienmäki ja Laukkamäki	Vihti	C
FI0100051	Kytäjän - Usmin metsäalue	Hyvinkää	B
FI0100056	Kalkkilampi – Sääksjärvi	Hyvinkää, Nurmijärvi	B
FI0100064	Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät	Vantaa, Espoo	B
FI0100066	Sipoonkorpi	Sipoo, Vantaa	B
FI0100071	Venunmetsä	Pukkila	D

Taulukko 9. Alueet, jotka ovat ehdolla vesipolitiikan puitedirektiivin artikla 6:n mukaiseen rekisteriin sekä vedenlaadun seurannan vertailujärviksi.

Alueen tunnus	Alueen nimi	Sijaintikunta	Pinta-ala	Tyyppi	Priorisointi
FI0100001	Bölsviken - Stormossen	Tammisaari	255 ha	SCI	B
FI0100005	Tammisaaren ja Hangon saariston ja Pohjanpitäjänlahden merensuojelualue	Tammisaari, Pohja, Hanko, Inkoo	52 630 ha	SCI, SPA	A
FI0100006	Tulliniemen linnustonsuojelualue	Hanko	2566 ha	SCI, SPA	A
FI0100011	Läpiträsket	Karjaa	199 ha	SCI, SPA	A
FI0100017	Inkoon saaristo	Inkoo	203 ha	SCI, SPA	C
FI0100021	Meiko - Lapträsk	Kirkkonummi, Siuntio	1949 ha	SCI	A
FI0100023	Mustionjoki	Karjaa, Pohja		SCI	A
FI0100026	Kirkkonummen saaristo	Kirkkonummi, Inkoo	1750 ha	SCI, SPA	B
FI0100027	Espoonlahti - Saunalahdi	Kirkkonummi, Espoo	223 ha	SCI	A
FI0100028	Laajalahden lintuvesi	Espoo	192 ha	SCI, SPA	D
FI0100040	Nuukio	Vihti, Espoo, Kirkkonummi	5643 ha	SCI, SPA	A
FI0100042	Nummi-Pusulan lintuvedet	Nummi-Pusula, Lohja	423 ha	SPA	A
FI0100043	Keräkankare ja Kylmälähde	Nummi-Pusula	171 ha	SCI	B
FI0100050	Haaviston alueet	Karkkila	59 ha	SCI	C
FI0100052	Järvisuo - Ridasjärvi	Hyvinkää	686 ha	SCI, SPA	D
FI0100056	Kalkkilampi - Säöksjärvi	Hyvinkää, Nurmijärvi	976 ha	SCI	B
FI0100062	Vanhankaupunginlahden lintuvesi	Helsinki	316 ha	SCI, SPA	D
FI0100066	Sipoonkopi	Sipoo, Vantaa	1267 ha	SCI	B
FI0100074	Porvoonjoen suisto - Stensböle	Porvoo	1331 ha	SCI, SPA	C
FI0100077	Söderskärin ja Långörenin saaristo	Porvoo	18219 ha	SCI, SPA	A
FI0100078	Pernajanlahtien ja Pernajan saariston merensuojelualue	Pernaja, Loviisa, Porvoo, Ruotsinpyhtää	65760 ha	SCI, SPA	A
FI0100080	Källauden - Virstholmen	Loviisa	87 ha	SCI	B
FI0100081	Kullafjärdenin lintuvesi	Ruotsinpyhtää	185 ha	SCI, SPA	C
FI0100082	Teutjärven ja Suvijärven lintuvedet	Ruotsinpyhtää, (Elimäki)	568 ha	SPA	D
FI0100083	Vahterpään fladat	Ruotsinpyhtää	104 ha	SCI	C
FI0100085	Siuntionjoki	Siuntio		SCI	A
FI0100086	Sipoonjoki	Sipoo, Pornainen		SCI	B
FI0100089	Kallbådanin luodot ja vesialue	Kirkkonummi, Inkoo	1520 ha	SCI	C
FI0100092	Matalajärvi	Espoo	112 ha	SCI	A
FI0100096	Tomasbölebäcken	Pohja	10 ha	SCI	C
FI0100098	Byträsket	Sipoo	19 ha	SCI	C

5 Mahdollisuudet usean alueen käsittelemiseen yhdessä suunnitelmassa

Alueiden muodostaessa kokonaisuuksia, jotka voidaan sisällyttää samaan suunnitelmaan, ei ole syytä pitäytyä hallinnollisissa kokonaisuuksissa. Yhdessä hoito- ja käyttösuunnitelmassa voidaan käsitellä useampia lähekkäin sijaitsevia Natura-alueita tai kansallisten suojeluohjelmien alueita, jos se käytön tai hoidon kannalta on tarkoituksenmukaista. Suunnitelmassa on kuitenkin huomioitava esimerkiksi Natura-alueiden ja kansallisten suojeluohjelmien erilaiset oikeusvaikutukset.

Hoito- ja käyttösuunnitelma on tarkoituksenmukaista laatia mahdollisimman laajalle suojelualueiden muodostamalle kokonaisuudelle, kun taas toimenpidesuunnitelmat useasti kohdistuvat pienille alueille. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa on hyödyllistä suunnitella linjaukset laajalla alueella tehtäville toimenpidesuunnitelmille.

Jotkin suurista Natura-alueista, kuten Tammissaaren ja Hangon saariston ja Pohjanpitäjänlahden merensuojelualue (FI0100005), on syytä suunnitella pienempinä osakokonaisuuksina. Ehdotetut osakokonaisuudet on esitetty alueen kuvauksessa.

Nuuskion kansallispuistoon on suunnitelmissa liittää kaksi muuta Natura-aluetta. Liittämisen jälkeen kaikille kansallispuistoon kuuluville Natura-alueille tehdään yhteinen hoito- ja käyttösuunnitelma. Kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma pitäisi sisällään osan Natura-alueesta Nuuskio (FI0100040) ja kokonaan alueet Bänberget (FI0100091) ja Matalajärvi (FI0100092).

Metsätalouskäytössä olevien alueiden käytön suunnittelua voidaan käsitellä kokonaisuutena. Metsäsuunnitelmaa tarvitseville alueille voidaan räätälöidä luonnonhoitohankkeita yhteistyössä Metsäkeskusten kanssa.

Sisäkkäin sijaitsevat Natura-alueille tehtävät suunnitelmat tehdään luonnollisesti yhtä aikaa kiireellisyytarkastelussa kiireellisemmäksi arvioidun kohteen kanssa. Tällaisia alueita ovat Vaanilanlahti (FI0100102), joka sisältyy suurempaan Natura-alueeseen Nummi-Pusulän lintuvedet (FI0100042) sekä Vanjärvi ja Laukkamäki (FI0100103), joka on kahden osa-alueensa osalta sama alue kuin Vanjärvi, Märjäntienmäki ja Laukkamäki (FI0100041).

Lohjanjärven ympäristössä sijaitsevat Natura-alueet koostuvat melko pienialaisista kohteista, joiden hoitoa ja käyttöä tulisi harkita kokonaisuutena. Lohjanjärven alueille tulisi laatia yhteinen hoito- ja käyttösuunnitelma.

Vierekkäin sijaitsevat Källaudden – Virstholmen (FI0100078) ja Pernajanlahtien ja Pernajan saariston merensuojelualue (FI0100078) on syytä sisällyttää samaan hoito- ja käyttösuunnitelmaan.

Inkoon saaristo (FI0100017), Kirkkonummen saaristo (FI0100026) ja Kallbädän luodot ja vesialue (FI0100089) muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden, jolle on mahdollista tehdä yksi hoito- ja käyttösuunnitelma. Myös Mustavuoren lehdon (FI0100065) ja Sipoonkorven (FI0100066) alueiden yhdistäminen samaan hoito- ja käyttösuunnitelmaan voi olla tarkoituksenmukaista.

Vanhojen metsien suojelukohdeet eivät vaadi kiireellistä suunnittelua, mutta jos niille katsotaan tarpeelliseksi tehdä suunnitelma muodostavat Lemmenlaakson lehto (FI0100044), Rörstrandin vanha metsä (FI0100069), Rientolan metsä (FI0100097) sekä Kummelbergen (FI0100099) tiiviin kokonaisuuden keski-Uudellamaalla, jonka käytön suunnittelu voi olla hyödyllistä.

Mäntsälässä ja Pukkilassa sijaitsevat vanhan metsän alueet, Vähäjärvenkallioiden vanha metsä (FI0100057), Mustametsä (FI0100060), Venunmetsä (FI0100071), Kairassuon vanha metsä (FI0100088), Metsäkulma (FI0100094) ja Peltolan vanha metsä (FI0100095), muodostavat toisen samanlaisen kokonaisuuden.

Taulukko 10. Natura 2000 -alueet, joille ehdotetaan yhteisen hoito- ja käyttösuunnitelman laatimista.

Alueen tunnus	Alueen nimi	Ehdotetut aluekohtaiset hoito- ja käyttösuunnitelmat	Vastuutaho	Kiireellisyys
FI0100005	Tammisaaren ja Hangon saariston ja Pohjanpitäjänlahden merensuojelualue	Tammisaaren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma	MH	A
		Västerfjärdenin, Österfjärdenin ja Svanvikin alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmat	UUS MH	A
FI0100006	Tulliniemen linnustonsuojelualue	Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma	MH UUS Hanko	A
FI0100008	Bengtsårin lehto	Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma	UUS Helsinki	C
FI0100017	Inkoon saaristo	Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma	UUS MH Uudenmaan	C
FI0100026	Kirkkonummen saaristo	Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma	virks- tysalueyhdistys Kirkkonummi Inkoo	B
FI0100012	Karkali, Suurniemi ja Mailan alueet	Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma	UUS MH	C
FI0100031	Lohjanharju ja Ojamonkangas	Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma	UUS Lohja	B
FI0100033	Åkärr, Strykmossen ja Pytbergen	Åkärrin ennallistamissuunnitelma	UUS	C
FI0100036	Lohjanjärven alueet	Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma	Lohja UUS MH	A
FI0100040	Nuukio	Kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma	MH	A
FI0100092	Matalajärvi	Kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma		A
FI0100091	Bånbergetin aarnialue	Kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma		D
FI0100044	Lemmenlaakson lehto	Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma	UUS MH	D
FI0100069	Rörstrandin vanha metsä			D
FI0100097	Rientolan metsä	Ennallistamissuunnitelma		C
FI0100099	Kummelbergen	Valmis ennallistamissuunnitelma		D
FI0100065	Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet	Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma	Helsinki Vantaa UUS MH	A
FI0100066	Sipoonkorpi	Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma	MH UUS Sipoo Vantaa Helsinki TE-keskus	B
FI0100086	Sipoonjoki	Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma	UUS TE-keskus Sipoon kalas- tusalue	B
FI0100078	Pernajanlahtien ja Pernajan saariston merensuojelualue	Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma	UUS MH	A

FI0100080	Källaudden - Virstholmen	Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma	UUS	B
FI0100041	Vanjärvi, Märjäntienmäki ja Laukkamäki			C
FI0100103	Vanjärvi - Laukkamäki	Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma	UUS	A
FI0100057	Vähjärvenkallioiden vanha metsä		UUS MH Mäntsälä Pukkila	D
FI0100071	Venunmetsä			D
FI0100088	Kairassuon vanha metsä			D
FI0100094	Metsäkulma			D
FI0100095	Peltolan vanha metsä			D

6 Arvio aluekohtaisten suunnitelmien toteuttamisen vaatimista resursseista

Aluekohtaisten hoito- ja käyttösuunnitelmien vaatimia resursseja on arvioitu valmistuneiden suunnitelmien pohjalta. Tiedot perustuvat yksityisillä konsulttiyrityksillä teetettyjen suunnitelmien hintoihin sekä Metsähallituksen luontopalvelujen käyttämiin kustannusarvioihin. Aluekohtainen resurssitarve on arvioitu laajimman tässä yleissuunnitelmassa ehdotetun suunnitelman perusteella.

Hoito- ja käyttösuunnitelmat tulevat päivitettäväksi n. 10 vuoden välein. Myös suunnitelmien päivittämiseen tulee varata riittävästi resursseja.

Euroopan unionin rahastojen hyödyntämistä Natura 2000 -hankkeissa käsittelevä ohjekäsikirja on ladattavissa suomeksi internetistä osoitteessa: [http://ec.europa.eu/Environment > Nature > Nature conservation > Natura 2000 Network > Financing Natura 2000 > Guidance Handbook](http://ec.europa.eu/Environment/Nature/Nature%20conservation/Natura%2000%20Network/Financing%20Natura%2000/Guidance%20Handbook).

Taulukko 11. Erilaisten suunnitelmien määrä ja suunnitelmien laatimisen vaatimat resurssit kiireellisyysluokittain. Yhden hoito- ja käyttösuunnitelman laatimiseen kuluu 6 henkilötyökuukautta (htkk). Toimenpidesuunnitelman laatiminen vie 3 henkilötyökuukautta (htkk). Yhden henkilötyökuukauden arvo on n. 4 000 € Metsäsuunnitelmien kustannuksia ei arvioitu.

	Erittäin kiireelliset, Suunnittelutarvetta 1-2 vuoden sisällä	Kiireelliset, suunnittelutarvetta 5 vuoden sisällä	Suunnittelutarvetta 10 vuoden sisällä
Hoito- ja käyttösuunnitelmat (kpl)	13	10	8
Toimenpidesuunnitelmat (kpl)	6	2	34
Yhteensä	96 htkk 384 000 €	66 htkk 264 000 €	150 htkk 600 000 €
Metsäsuunnitelmat yhteensä (kpl)	21		

7 Arvio yleissuunnitelman vaikutuksista suojeluperusteisiin sekä taloudelliset ja sosiaaliset vaikutukset

Yleissuunnitelmassa määritellään Natura 2000 -alueiden aluekohtainen suunnittelutarve ja asetetaan alueet järjestykseen suunnittelun kiireellisyyden perusteella. Yleissuunnitelmalla ei ole luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamia vaikutuksia Natura-alueiden suojeluperusteisiin.

Yleissuunnitelmassa esitettyjen aluekohtaisten suunnitelmien vaikutukset alueiden suojeluperusteina oleviin luontoarvoihin on selvitettävä jokaisen suunnitelman yhteydessä erikseen. Yleissuunnitelma edistää Natura 2000 -verkoston toteutumista ja sen suojeluarvojen turvaamista. Tästä syystä sen ekologiset vaikutukset ovat positiivisia.

Yleissuunnitelmalla ei ole suoria taloudellisia eikä sosiaalisia vaikutuksia. Taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia voidaan arvioida aluekohtaisen suunnitelman perusteella. Aluekohtaisten suunnitelmien avulla selvennetään sallittuja ja kiellettyjä toimenpiteitä, minkä vuoksi pitkän aikavälin suunnitelmien tekeminen helpottuu. Tällä sekä luonnonhoito- ja ennallistamistöiden työllistävällä vaikutuksella on positiivisia sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia.

Aluekohtaisilla suunnitelmissa tai yleissuunnitelmalla ei ole suoranaisia oikeudellisia vaikutuksia, vaan suunnitelmat pohjautuvat olemassa olevaan lainsäädäntöön ja aikaisempiin päätöksiin.

8 Alueiden kuvaukset

Seuraavassa esitellään kaikki yleissuunnitelmassa käsiteltävät Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan maakunnissa sijaitsevat Natura 2000 -alueet kiireellisyysluokittain. Aluekohtaiset kuvauksiin on kerätty Natura-alueiden tietolomakkeissa mainitut suunnittelun kannalta oleelliset tiedot sekä yleissuunnittelun valmistelun yhteydessä esiin tulleet ajankohtaiset hankkeet ja uhkatekijät.

Suunnittelutilanne otsikon alla on lueteltu Natura-alueiden osille vahvistetut hoito- ja käyttösuunnitelmat sekä vireillä tai valmisteilla olevat suunnittelutarpeen kiireellisyyden kannalta merkittävät suunnitelmat ja kaavat.

8.1 Erittäin kiireelliset kohteet

Tammisaaren ja Hangon saariston ja Pohjanpitäjänlahden merensuojelualue
FI0100005

Kunnat: Tammisaari, Pohja, Hanko, Inkoo

Pinta-ala: 52 630 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI, SPA

Valtaosaltaan vesialueista koostuva suuri Natura-alue, jonka osa-alueet ovat luontoarvoiltaan sekä niihin kohdistuvien uhkien osalta hyvin erilaisia. Myös alueen omistusolot vaihtelevat. Hoito- ja käyttösuunnitelman tarvetta on arvioitu osa-alueittain.

1. Laajalla merialueella tavoitteena on merenpohjan, vedenalaisen luonnon ja veden laadun suojelu. Alueella on myös linnustolle tärkeitä pesimä- ja levähdysalueita. Alueella kulkee useita laiva- ja veneväyliä. Vesialueen luontoarvot turvataan pääasiassa vesilaililla sekä ympäristönsuojelulaililla, minkä vuoksi alueen vedenalaisten suojeluarvojen sijainti on selvitettävä. Hoito- ja käyttösuunnitelmaa ei ole näille alueille tarpeen tehdä. Muilla keinoin toteutettavat alueet käsitellään jäljempänä.

Alue on ehdolla vesipolitiikan puitedirektiivin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin ja sille laadittaneen kyseisen suunnittelujärjestelmän yhteydessä luontoarvot turvaava suunnitelma. Alueen kaavoilla voidaan ohjata vesialueeseen kohdistuvia käyttöpaineita.

Suunnittelutilanne:

- Taktomin, Tvärminnen ym. alueiden rantayleiskaava
- Tammisaaren itäisen saariston rantayleiskaava
- Tammisaaren eteläisen saariston rantayleiskaava

Merialueen lisäksi Natura-alueeseen kuuluu eräitä jo ennestään suojeltuja tai suoje-
luohjelmiin kuuluvia saari- ja ranta-alueita.

2. Natura-alueen keskeisin ja laajin aluekokonaisuus on Metsähallituksen hallinnoima Tammisaaren kansallispuisto. Kansallispuiston alueella on voimassa oleva lakisääteinen hoito- ja käyttösuunnitelma, jonka päivittäminen aloitetaan seuraavan kerran vuonna 2006. Kansallispuiston suunnittelun laajentamisen yhteydessä ratkaistaan, mitkä valtion omistamat alueet jäljempänä esitetyistä liitetään kansallispuistoon. Näille alueille teh-

dään hoito- ja käyttösuunnitelma päivityksen yhteydessä. Kansallispuistolle on tarpeen tehdä erillinen ennallistamissuunnitelma.

Suunnittelutilanne:

- Tammisaaren saariston kansallispuiston runkosuunnitelma (1992)
  - Kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman päivittäminen (aloi- tus 2006)
  - Kansallispuiston ennallistamissuunnitelma (aloi- tus 2006)
3. Tammisaaren ja Inkoon saariston yksityisten luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksillä on turvattu alueiden suojelun perusteena olevien luon- toarvojen säilyminen. Yhteiselle hoito- ja käyttösuunnitelmalle alueella ei ole tarvetta.

Suunnittelutilanne:

- Nothamnin luonnonsuojelun hoito- ja käyttösuunnitelma (valmisteilla)
  - Lill-Skälön hoito- ja käyttösuunnitelma (vahvistettu 2000)
  - Getskärin niittyjen hoito- ja käyttösuunnitelma (vahvistettu 2003)
4. Tvärminnen alueella luontoarvot turvataan pääasiassa perustamalla luon- nonsuojelulain mukaisia luonnonsuojelualueita, joiden rauhoitusmääräyk- sillä turvataan luontoarvojen säilyminen. Saaristoa ja lehtoja koskevat osat, suurin osa alueesta, on jo suojeltu luonnonsuojelulain mukaisina yksityisi- nä ja valtion omistamina suojelualueina. Lappohjanrannassa suojelu toteu- tetaan valtion ja Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen välisellä sopimuk- sella.

Ennallistamis- ja hoitotarve on pääosin arvioitu perustetuilla luonnon- suojelualueilla vuonna 2005. Tällä hetkellä suojelluilla alueilla ei ole kii- reellistä luonnonhoidon tarvetta. Suunnittelutarve arvioidaan muilla alu- eilla suojelualuekohtaisesti suojelupäätösten jälkeen. Lehtojen, hiekkaran- tojen ja dyynien hoitamiseen tulee kuitenkin varautua. Suunnittelun vas- tuutahona toimii Uudenmaan ympäristökeskus.

Suunnittelutilanne:

- Täktomin, Tvärminnen ym. alueiden rantayleiskaava
  - Henriksbergin ja Högholmenin hoito- ja käyttösuunnitelma (vah- vistettu 2003)
5. Hankoniemen etelälahtiin kuuluvat alueet ovat valtakunnallisten suoje- luohjelmien alueita tai vanhoja yksityisiä luonnonsuojelualueita. Alueen luontoarvot turvataan perustamalla alueelle luonnonsuojelulain mukaisia suojelualueita. Valtion omistamat alueet on mahdollista liittää Tammissaa- ren kansallispuistoon.

Västerfjärden, Österfjärden ja Täktbukten kuuluvat lintuvesiensuoje- luohjelmaan ja ne on lunastettu valtiolle suojelutarkoituksiin. 'Kunnostet- tavien kosteikkojen valtakunnallinen tärkeysjärjestys' -selvityksessä ky- seisten kohteiden on arvioitu tarvitsevan välitöntä kunnostusta. Osia alu- eista hoidetaan aktiivisesti. Paahdealueilla on luonnonhoitotarpeita. Alu- eella on jonkin verran virkistyskäyttöä.

Västerfjärdenin ja Österfjärden sisältyvät Täktomin merenlahtien hoito- ja käyttösuunnitelmaan. Svanvikin alueelle hoito- ja käyttösuunnitelma on tehtävä kiireellisesti. Suunnittelun vastuutahona toimivat Uudenmaan ympäristökeskus ja Metsähallitus.

Suunnittelutilanne:

- Täktomin merenlahtien hoito- ja käyttösuunnitelma (vahvistettu 2003)

6. Gullön - Skäldön flada- ja järviolueilla luontoarvot turvataan perustettujen ja perustettavien luonnonsuojelulain mukaisten suojelualueiden rauhoitusmääräyksillä. Stora Sandössa sijaitseva harjijensuojeluohjelmaan kuuluvan alueen luontoarvot turvataan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisella menettelyllä. Alueelle on tarvittaessa tehtävä luontoarvot erityisesti huomioiva metsäsuunnitelma. Skärlandetin maisema-alueen perustaminen on vireillä syksyllä 2006.

Suunnittelutilanne:

- Tammisaaren eteläisen saariston rantayleiskaava
- Maisema-alue, Skärlandet, hoito- ja käyttösuunnitelma 2006

7. Ramsholmen-Stadsfjärdenin alueella luontoarvot turvataan perustamalla luonnonsuojelulain mukaisia suojelualueita maa-alueille. Luontoarvot turvataan alueiden rauhoitusmääräyksillä sekä laatimalla alueille tarvittaessa luonnonhoito- tai ennallistamissuunnitelma. Valtion omistamat osat voidaan liittää Tammisaaren kansallispuistoon. Tammisaaren kaupungin omistamalle Ramsholmenin lehdon luonnonsuojelualueelle uuden hoito- ja käyttösuunnitelman laatiminen alkoi vuonna 2006. Suunnitelmalla alueen luontoarvot sekä virkistyskäyttö sovitetaan yhteen.

Natura-alueen läheisyydessä on asemakaavoitusta käynnissä.

Suunnittelutilanne:

- Ramsholmenin hoito- ja käyttösuunnitelma (valmisteilla)
- Gullön tammiston hoito- ja käyttösuunnitelma (vahvistettu 2004)

Pohjanpitäjänlahti on n. 15 km pitkä merenlahti, jonka vesialue sekä osia sen rannasta kuuluu Natura 2000 -alueeseen. Suurin osa alueesta kuuluu rantojensuojeluohjelmaan ja pieni osa Pohjanpitäjänlahden perukasta lintuvesiensuojeluohjelmaan. Natura-alueeseen sisältyvät maa-alueet ovat Pohjanpitäjänlahden oikeusvaikutteisen osayleiskaavan alueella sijaitsevia suojelullisesti merkittäviä ranta- tai saarialueita, joiden käyttöä ohjataan kaavamerkinnoin. Osalla alueista metsänkäyttö on sallittua. Kaavassa SL-merkinnällä varustetut alueet perustetaan luonnonsuojelulain mukaisiksi suojelualueiksi. Pohjanpitäjänlahden rannat ovat pääosin yksityisomistuksessa. Alueen poikki kulkee 110 kilovoltin voimajohtolinja ja lahden pohjaan suunnitellaan maakaasuputkea. Pohjankurun väylää ollaan syventämässä 4,9 metristä 6,0 metriin. Lahden rannoilla on käynnissä asemakaavoitusta.

Pohjanpitäjänlahteen laskevan Mustionjoen (FI0100023) Natura-alueen eritaimen- ja raakkukannan elvyttämiseksi tehtävät toimenpiteet koskevat

myös Pohjanpitäjänlahtea. Mustionjoen kautta Pohjanpitäjänlahteen valuu merkittävästi ravinteita, jotka vaikuttavat Pohjanpitäjänlahden vedenlaatuun.

Pohjanpitäjänlahden rannoille tulee tehdä metsäsuunnitelma. Suunnitelman vastuutahona toimivat Rannikon metsäkeskus ja Uudenmaan ympäristökeskus. Lahden vedenlaadun hallitsemiseksi tulisi laatia erityisesti kuormituslähteiden hallintaan keskittyvä suunnitelma. Suunnittelun vastuutahona toimii Uudenmaan ympäristökeskus.

Suunnittelutilanne:

- Kymmenen kohdan toimenpideohjelma vuoteen 2000 Pohjanpitäjänlahden pelastamiseksi (1991)

Tulliniemen linnustonsuojelualue FI0100006

Kunta: Hanko

Pinta-ala: 2 566 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI, SPA

Alue käsittää noin 2600 ha:n alueen, josta on mannerrantoja ja saaria noin 460 ha ja nykyisen suojelualueen vesialueita noin 2110 ha. Nykyisin suojeltu alue koostuu Hangon kaupungin ja valtion omistamasta Tulliniemen linnustonsuojelualueesta (YSA010035) sekä valtion omistamasta Uddskatanin luonnonsuojelualueesta (ESA010007). Tulliniemen linnustonsuojelualueen länsipuolelta Natura-alueeseen kuuluvat vain saaret.

Tulliniemi on Salpausselän reunamuodostuman läntisin ja uloin mantereella sijaitseva osa. Alue on luontoarvoiltaan erittäin merkittävä. Alueella esiintyy monia erilaisia dyynityyppejä sekä edustavia ja laajoja vedenalaisia luontotyypppejä. Se on merkittävä lintujen levähdys- ja pesimäalue ja siellä esiintyy uhanalaisia selkärangattomia. Koko Natura-aluetta on ehdotettu liitettäväksi kansainvälisesti merkittävien kosteikkojen luetteloon eli ns. Ramsar-kohteeksi. Aluetta ehdotetaan myös Itämeren suojelusopimuksen nojalla Helsingin komission (HELCOM) rannikko- ja merialueiden suojelualueverkostoon eli BSPA-alueeksi (= Baltic Sea Protection Areas) sekä historiallisten kohteidensa vuoksi UNESO:n maailmanperintökohteeksi. Vireillä oleva suunnitelma Hangon kansallisen kaupunkipuiston perustamisesta kattaisi myös kyseiset alueet. Alue on ehdolla vesipolitiikan puitedirektiivin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin.

Natura-alueen länsiosan saaristo on Hangon kaupungin hallinnassa. Saaret ovat seutukaavassa osoitettu virkistysalueiksi ja ovat Hangon kaupungin virkistysaluekäytössä. Alueella on puolustusvoimien toimintaa sekä Hangon kaupungin Ulko- ja Länsisatamat ja meriväyliä.

Valtion omistamat Uddskatanin ja Tulliniemen luonnonsuojelualueet on syytä yhdistää yhdeksi luonnonsuojelualueeksi ja laatia sille uusi hoito- ja käyttösuunnitelma. Tulliniemen linnustonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma tulee päivittää. Natura-alueen länsiosassa luontoarvot turvataan ja virkistyskäyttöä ohjataan Hangon kaupungin päättämällä käytösäännöillä.

Suunnitelmien yhdistäminen koko alueen kattavaksi hoito- ja käyttösuunnitelmaksi on tarkoituksenmukaista. Vastuutahoina toimisivat yhteistyössä Uudenmaan ympäristökeskus, Hangon kaupunki, Museovirasto sekä Metsähallitus.

Suunnittelutilanne:

- Hangon tulliniemen ja sitä ympäröivän suojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma (Uudenmaan lääninhallitus hyväksynyt 1995)

- Uddskatanin luonnonsuojelualue. Hoito- ja käyttösuunnitelma (YM vahvistanut 2002)
- Uddskatanin luonnonsuojelualueen niittyjen ja ketojen hoitosuunnitelma (MH hyväksynyt 2002)

Läppträsket FI0100011

Kunta: Karjaa

Pinta-ala: 199 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI, SPA

Läppträsketin Natura-alueen rajausta perustuu pääosin valtakunnallisen lintu-vesiensuojeluohjelman rajaukseen. Alueen luontoarvot turvataan perustamalla alueelle luonnonsuojelulain mukainen suojelualue. Valtaosa alueesta on yksityisomistuksessa olevaa yhteistä vesialuetta.

Läppträsket on pieni peltojen ympäröimä runsasravinteinen järvi, joka on pesimälinnustoltaan sekä kasvistoltaan arvokas. Järvessä esiintyy muun muassa erittäin uhanalaista hentonäkinruohoa. Läppträsket on myös merkittävä lintujen muutonaikainen levähdyspaikka, jonka on 'Kunnostettavien kosteikkojen valtakunnallinen tärkeysjärjestys' -selvityksessä arvioitu tarvitsevan välitöntä kunnostusta. Läppträsket on liitetty vuonna 2004 kansainvälisesti merkittävien kosteikkojen luetteloon ns. Ramsar-kohteeksi. Alueella on jonkin verran virkistyskäyttöä, ja siellä sijaitsee lailla suojeltu muinaisjäänös. Alueen reuna-alueelle sijoittuu kaksi kantaverkon 110 kilovoltin voimajohtoa. Alue on ehdolla vesipolitiikan puitedirektiivin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin.

Alueelle on tarpeen tehdä koko alueen kattava hoito- ja käyttösuunnitelma. Suunnitelmassa on syytä ottaa huomioon järven linnuston sekä hentonäkinruohon kannalta tarpeelliset kunnostamistoimenpiteet. Suunnitelman vastuutahoina toimivat Metsähallitus ja Uudenmaan ympäristökeskus.

Meiko - Lapträsk FI0100021

Kunta: Kirkkonummi, Siuntio

Pinta-ala: 1949 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Natura-alue koostuu yhdestä suuresta yhtenäisestä alueesta sekä kahdeksasta pienemmästä erillisestä alueesta. Alueen sisään jää soiden-, lehtojen-, vanhojen metsien- sekä rantojensuojeluohjelman alueita. Valtaosalle alueesta tullaan perustamaan luonnonsuojelulain mukaisia suojelualueita. Alueella sijaitsevien järvien luontoarvot turvataan vesilailla. Alue on ehdolla vesipolitiikan puitedirektiivin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin.

Luonto alueella on hyvin monipuolinen karujen vesistöjen ja kallioiden, soiden, vanhojen metsien ja lehtojen mosaiikki. Järvet ja lammet ovat luonnontilaisuutensa vuoksi merkittäviä. Alue on tärkeä useiden luontodirektiivin luontotyyppien sekä lintudirektiivin lintulajien suojelulle. Meikojärvi on luonnontilaisuutensa vuoksi ehdotettu vedenlaadun seurannan vertailujärveksi.

Meiko - Lapträskin alueella on monia kiireellistä ennallistamista tai hoitoa tarvitsevia luontodirektiivin luontotyyppisiä. Alueelle sijoittuu kaksi kantaverkon 400 kilovoltin ja yksi 110 kilovoltin voimajohtoa samaan maastokäytävään. Alue sijaitsee pääkaupunkiseudun läheisyydessä, mikä lisää ympäröiville alueille kohdistuvia maankäyttöpaineita. Osa hankkeista kohdistuu Natura-alueeseen rajoittuville alueille (mm. Volsin kartano). Meikon Natura-alue on Kirkkonummen suosituimpia ulkoilualueita ja sen virkistysmerkitys on kasvussa. Alueelta puuttu-

vat kuitenkin polkureitit ym. virkistysrakenteet. Alueella järjestetään suunnistus-tapahtumia.

Alueelle on syytä tehdä koko Natura-alueen kattava hoito- ja käyttösuunnitelma. Erillisen ennallistamis- ja luonnonhoitosuunnitelman tekeminen alueelle on myös tarpeen. Suunnitelman vastuutahoina toimivat Metsähallitus, Kirkkonummen kunta ja Uudenmaan ympäristökeskus yhteistyössä maanomistajien kanssa.

Suunnittelutilanne:

- Tammirinteen hoito- ja käyttösuunnitelma (vahvistettu 1993)
- Korsbacka - Vols luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma (vahvistettu 1994)
- Lapträskin lehdon hoitosuunnitelma (vahvistettu 1991)

Mustionjoki FI0100023

Kunta: Karjaa, Pohja

Pinta-ala: - ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Natura-alue muodostuu Mustionjoesta ja sen neljästä sivuhaarasta. Jokuomaa on mukana yhteensä 32 kilometriä. Natura-alueeseen kuuluu vain vesialuetta, ja suojelutavoitteet toteutetaan vesilain nojalla. Mustionjoki laskee Pohjanpitäjänlahteen, joka kuuluu myös Natura 2000 -verkostoon (Tammisaaren ja Hangon saariston ja Pohjanpitäjänlahden merensuojelualue FI0100005). Alue on ehdolla vesipolitiikan puitedirektiivin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin.

Alue on otettu Natura 2000 -verkostoon pääasiassa siksi, että siinä esiintyy joki-helmisimpukkaa sekä vuollejokisimpukkaa. Joessa on aikaisemmin esiintynyt merilohta mutta alkuperäinen lohikanta on voimalaitospatojen vuoksi hävinnyt. Sivu-uomissa elää vielä jonkin verran luontaisesti lisääntyvää purotaimenta. Joki-helmisimpukan toukat ovat lohikalajien loisia ja tarvitsevat joessa lisääntyvää lohikalakantaa. Tavoitteena alueella on säilyttää jokihelmisimpukan ja vuollejokisimpukan kannat sekä edistää jokihelmisimpukan lisääntymiskyvyn palautumista.

Alueen osayleiskaavaa varten on Karjaanjoki LIFE -hankkeessa selvitetty muun muassa ruoppauksen ja rakentamisen ohjaamiseen liittyviä kysymyksiä.

Alueen suojelutavoitteiden saavuttamiseksi on alueelle syytä laatia raakku ja meritaimenkannan suojelu- ja palauttamissuunnitelma. Tehokkaiden toimenpiteiden toteuttamiseksi suunnitelman on ulotuttava tarvittavilta osin myös Pohjanpitäjänlahdelle. Suunnitelman vastuutahoina toimivat Pohjan kalastusalue, Uudenmaan TE-keskus ja Uudenmaan ympäristökeskus.

Suunnittelutilanne:

- Suomenlahden meritaimenkantojen suojelu- ja käyttösuunnitelma
- Karjaanjoen vesistön käytön ja suojelun yleissuunnitelma

Espoonlahti - Saunalahti FI0100027

Kunta: Kirkkonummi, Espoo

Pinta-ala: 223 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Espoonlahti – Saunalahti Natura-alue on kaksiosainen alue, josta suurempi Espoonlahden osa-alue (220 ha) on pääasiassa lintuvesiensuojeluohjelman aluetta ja pieneltä osalta lehtojensuojeluohjelman aluetta. Saunalahden osa-alue (4,5 ha) on otettu Natura 2000 -verkostoon, koska sillä esiintyy uhanalainen ja erityisesti suojeltava meriuposkuoriainen. Espoonlahden perukassa sijaitsee Metsähallituksen

hallinnassa oleva Espoonlahden luonnonsuojelualue (ESA010042), muuten alue on yksityisomistuksessa. Alue on ehdolla vesipolitiikan puitedirektiivin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin.

Espoonlahden alueella on merkitystä vesi- ja kosteikkolintujen pesimäalueena sekä muutonaikaisena levähdysalueena (eivät Natura 2000 -verkostoon liittämisen perusteena). Espoonlahden luonnonsuojelualueeseen sisältyvä Fiskarsinmäen lehto on valtakunnallisesti merkittävä jalopuulehto, jonka lajistossa on monia uhanalaisia ja harvinaisia lajeja. Saunalahdella esiintyvän meriuposkuoriaisen esiintymä on maailman mittakaavassa merkittävä.

Natura-alueella on sijaintinsa vuoksi runsaasti virkistyskäyttöä, ja sen virkistyskäyttö tulee lisääntymään ympäristön maankäytön myötä. Ympäristössä on monia kaavahankkeita käynnissä, ja muun muassa Espoon eteläosien yleiskaavaehdotus tulee nähtävälle vuonna 2007. Ympäristön rakennushankkeet voivat muuttaa alueen vesitasetta. Meriuposkuoriaisen elinympäristöä uhkaa muun muassa venelaiturien rakentaminen viereisten asuinalueiden käyttöön. Alueen eteläosan poikki kulkee maakaasun runkoputki.

Alueelle tulee tehdä koko Natura-alueen kattava hoito- ja käyttösuunnitelma. Suunnitelman vastuutahoina toimivat Metsähallitus ja Uudenmaan ympäristökeskus.

Suunnittelutilanne:

- Espoonlahden luonnonsuojelualueen hoitosuunnitelma
- Meriuposkuoriaisalueiden hoito- ja käyttösuunnitelma

Lohjanjärven alueet FI0100036

Kunta: Lohja, Karjaa, Karjalohja

Pinta-ala: 213 ha

Natura-alueen tyyppi: SPA

Natura-alue koostuu useasta pienestä osa-alueesta, joista osan omistaa valtio ja osan yksityiset maanomistajat. Alueeseen kuuluu useita (7) valtakunnallisen lehtojensuojeluohjelman alueita ja osia alueesta kuuluu valtakunnalliseen rantojensuojeluohjelmaan.

Lohjanjärvelle on sijaintinsa sekä kallioperän voimakkaan kalkkivaikutuksen ansiosta kehittynyt poikkeuksellisen rikas ja monipuolinen rantaluonto. Lohjanjärven Natura-alueella on kasvillisuudeltaan Suomessa ainutlaatuisia kalkkikallioita. Natura-alueeseen sisältyy myös muun muassa lehtoja, jalopuumetsiä, silikaattikallioita ja arvokkaita perinnebiotooppeja. Useimpiin alueen osa-alueista sisältyy arvokkaita lehtoja.

Alueen monipuolinen uhanalainen ja vaatelias lajisto edellyttää monin paikoin hoitoa säilyäkseen elinvoimaisena. Useille osa-alueille on jo laadittu erilaisia suunnitelmia ja suunnitelmien mukaisia toimenpiteitä on toteutettu. Monet alueista ovat tunnettuja nähtävyyksiä ja niihin kohdistuu virkistyskäyttöä.

Alueelle on syytä tehdä koko Natura-alueen käsittävä hoito- ja käyttösuunnitelma. Suunnitelmaan on syytä ottaa mukaan mahdollisuuksien mukaan myös tarpeelliset Natura-alueiden ulkopuoliset alueet. Lisäksi on ryhdyttävä kiireellisesti laatimaan luonnonhoitosuunnitelmia hoitoa tarvitseville osa-alueille. Metso - monimuotoisuusohjelman yhteydessä on arvioitu osa-alueiden hoito- ja ennallistamistarpeita.

Suunnitelman vastuutahona toimii Lohjan kaupunki. Muita tärkeitä tahoja ovat Metsähallitus, Uudenmaan ympäristökeskus sekä Karjalohjan kunta.

Suunnittelutilanne:

- Myllylammen hoito- ja käyttösuunnitelma 1991
- Taka-Hikiän luonnonsuojelualueen hoitosuunnitelma 1993-2002
- Kohagenin luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma 1992

Nuukio FI0100040

Kunta: Vihti, Espoo, Kirkkonummi

Pinta-ala: 5643 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI, SPA

Valtaosa Natura-alueesta kuuluu Nuuksion kansallispuistoon. Alueeseen kuuluu myös erillisiä yksityisiä luonnonsuojelualueita sekä luonnonsuojelualueita, jotka rajautuvat kansallispuistoon. Kansallispuistoon on suunnitelmissa liittää lisää alueita Natura-rajauksen sisältä.

Nuukio on eteläisimmässä Suomessa suurin, tärkein ja yhtenäisin läntisen taigaluonnon, erityisesti metsien, suojelualue. Suuri osa alueen metsistä on ollut talouskäytössä jo pitkään, mutta alueella on myös luonnontilaisia metsiä. Rauhoituksen jälkeen metsätalouskäytössä olleiden metsien luonnollinen kehitys voi edetä ja alueen merkitys metsäluonnon suojelualueena tulee edelleen kasvamaan.

Alueella on paljon virkistyskäyttöä ja ennallistamista sekä hoitoa tarvitsevia alueita. Aluetta käytetään suunnistustapahtumien järjestämiseen. Myös ympäristöön kohdistuvat kaavoituspaineet tulevat entisestään lisäämään virkistyskäyttöä. Alue on ehdolla vesipolitiikan puitedirektiivin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin.

Nuuksion kansallispuistoon 01.01.2002 kuuluneille alueille (3681 ha) on tehty lakisäätäinen hoito- ja käyttösuunnitelma, jonka ympäristöministeriö vahvisti vuonna 2006. Hoito- ja käyttösuunnitelmaa laajennetaan kattamaan kansallispuistoon myöhemmin liitetyt ja liitettävät alueet; muun muassa Matalajärven (FI0100092) ja Bänbergetin (FI0100091) Natura-alueet. Yksityisten maanomistajien, myös kuntien, omistamien luonnonsuojelualueiden luontoarvot turvataan rauhoitusmääräyksillä. Tarpeen vaatiessa yksityisille luonnonsuojelualueille on tehtävä ennallistamis- tai luonnonhoitosuunnitelmia.

Suunnittelutilanne:

- Nuuksion yleissuunnitelma 1998 (suositus)
- Nuuksion kansallispuiston ennallistamis- ja luonnonhoitosuunnitelma
- Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma (vahvistettu 2006)
- Luukkaan, Pirttimäen ja Hakjärven vanhojen metsien alueille laaditut hoito- ja käyttösuunnitelmat (viimeisteltävänä 2007)

Nummi-Pusulän lintuvedet FI0100042

Kunta: Nummi-Pusula, Lohja

Pinta-ala: 423 ha

Natura-alueen tyyppi: SPA

Sisältää Natura-alueen Vaanilanlahti FI0100102 (SCI).

Alue koostuu viidestä valtakunnalliseen lintuvesiensuojeluohjelmaan kuuluvasta järvestä, joista on perustettu luonnonsuojelualueet. Vaanilanlahti (FI0100102) on lisäksi otettu Natura-verkostoon luontodirektiivin perusteella, koska siellä esiintyy luontodirektiivin liitteen II laji, täplälampikorento. Luonnonsuojelualueet ovat yksityisessä omistuksessa. Alue on ehdolla vesipolitiikan puitedirektiivin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin.

Natura-alueeseen kuuluvat lintuvedet on lintuvesiensuojeluohjelmassa todettu kansainvälisesti ja valtakunnallisesti arvokkaiksi. Sekä vesilintu- että kahlaajala-

jisto on Uudenmaan monipuolisimpia. Myös kasvillisuus on edustavaa. Savijärvelä ja Vaanilanlahdella on aktiivista laidunnusta.

Ranta-alueiden rakentamisesta saattaa aiheutua lisää käyttöpaineita, muun muassa ruoppaustarpeita, linnustollisesti tärkeille vesialueille. Nummi-Pusulan lintuvedet on kokonaisuudessaan arvioitu 'Kunnostettavien kosteikkojen valtakunnallinen tärkeysjärjestys' –selvityksessä välitöntä kunnostusta tarvitseväksi kohteeksi.

Lintuvesille on tehtävä aluekohtaiset kunnostus- ja luonnonhoitosuunnitelmat. Suunnitelmien vastuutahona toimii Uudenmaan ympäristökeskus.

Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet FI0100065

Kunta: Sipoo, Helsinki, Vantaa

Pinta-ala: 355 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI, SPA

Natura-alue koostuu neljästä erillisestä osasta. Valtaosa Natura-alueesta kuuluu lintuvesiensuojeluohjelmaan. Alueella on sekä valtion, että yksityisten omistamia suojelualueita. Valtaosa alueesta tullaan suojelemaan luonnonsuojelulain mukaisena suojelualueena. Osalla vesialueista luontoarvojen säilyminen turvataan vesilain avulla.

Alue on luonnoltaan hyvin monipuolinen. Se koostuu matalista merenlahdista ja niiden rantaluhdista ja –niityistä sekä kallioisista mäistä, joiden rinteillä on lehtokasvillisuutta. Luontodirektiivin luontotyypeistä alueella ovat edustavimpia boreaaliset lehdot, keskiravinteiset silikaattikalliot sekä kallioitten pienialaiset kalkkipitoiset osat. Alueella myös pesii tai levähtää suuri joukko lintudirektiivin lajeja. Alueella esiintyy myös sellaisia kasvi- ja eläinlajeja, jotka ovat pääkaupunkiseudulla harvinaisia, jotkut myös valtakunnallisesti uhanalaisia.

Alueella on luontoarvojen lisäksi historiallista merkitystä. Mustavuorella on ensimmäisen maailmansodan aikaisia linnoituslaitteita ja tykkiteitä sekä vanhoja kalkkilouhoksia. Kasabergetin laella puolestaan on pronssikautinen hautaröykkiö. Nämä kohteet ovat muinaismuistolain suojaamia.

Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet sijaitsee keskellä voimakkaita maankäyttöpaineita. Sipooseen laaditaan uutta koko kunnan kattavaa yleiskaavaa ja Vantaan yleiskaavan tarkistus valmistuu vuoden 2006 lopulla. Muun muassa näistä voi aiheutua vaikutuksia Natura-alueille. Natura-alueen luontoarvot voivat vaarantuvat muun muassa virkistyskäyttöpaineiden kasvun myötä. Östersundomin lintuvedet on kokonaisuudessaan arvioitu 'Kunnostettavien kosteikkojen valtakunnallinen tärkeysjärjestys' –selvityksessä välitöntä kunnostusta tarvitseväksi kohteeksi. Myös alueella esiintyvillä luontodirektiivin luontotyypeillä on hoidon ja ennallistamisen tarpeita. Alueella on vireillä YVA-menettely nykyisen 110 kilovoltin voimajohdon korvaamisesta 400 kilovoltin johdolla. Alue on pääkaupunkiseudulla sijaitessaan erittäin tärkeä luontoharrastus- ja virkistyskohde.

Alueelle on tehtävä Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. Suunnitelman vastuutahona toimivat Helsingin kaupunki, Vantaan kaupunki, Metsähallitus ja Uudenmaan ympäristökeskus.

Suunnittelutilanne:

- Kapellvikenin alueen kunnostuksen suunnittelu (käynnissä)
- Mustavuoren hoito- ja käyttösuunnitelma (valmisteilla)
- Porvarinlahden hoito- ja käyttösuunnitelma (valmisteilla)
- Torpvikenin ja Bruksvikenin hoito- ja käyttösuunnitelma (valmisteilla)

Söderskärin ja Långörenin saaristo FI0100077

Kunta: Porvoo

Pinta-ala: 18 219 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI, SPA

Porvoon ulkosaaristossa sijaitsevaan Natura-kohteeseen kuuluvat:

1. Söderskärin luonnonsuojelualue
2. Långörenin luonnonsuojelualue ympäröivine vesialueineen
3. Pellingin ulkosaaristoa, mm. Tunnholmenin luonnonsuojelualue
4. Sandkallanin hylkeidensuojelualue

Natura-kohteen osa-alueisiin kuuluvat myös vesialueet. Pellingin ulkosaariston osalta Natura-kohteeseen sisältyy kuitenkin vain Tunnholmenin luonnonsuojelualueeseen kuuluva vesialue. Alueet muodostavat kokonaisuuden, johon sisältyy merkittäviä lintujen pesimä- ja levähdysalueita sekä harmaaehylkeen suojelun kannalta tärkeitä alueita. Natura-kohteen yhteispinta-ala on 18219 hehtaaria, josta maa-alueita on 149 hehtaaria.

Söderskärin luonnonsuojelualueella on tarvetta sovittaa yhteen alueen rakennussuojelu, tutkimus- ja matkailukäyttö sekä luontoarvot. Muilla Natura-alueen osa-alueilla ei ole tiedossa suunnittelun tarvetta. Alue on ehdolla vesipolitiikan puitedirektiivin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin.

Söderskärin majakka- ja luotsisaarille tulisi laatia hoito- ja käyttösuunnitelma. Suunnitelman vastuutahona toimii Uudenmaan ympäristökeskus yhteistyössä Metsähallituksen, Porvoo kaupungin ja Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen kanssa.

Pernajanlahtien ja Pernajan saariston merensuojelualue FI0100078

Kunta: Pernaja, Loviisa, Porvoo, Ruotsinpyhtää

Pinta-ala: 65 760 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI, SPA

Natura-alue on laaja ja yhtenäinen alue, joka koostuu valtaosaltaan merialueista, joiden luontoarvot turvataan vesilain mukaisella lupamenettelyllä. Alue on ehdolla vesipolitiikan puitedirektiivin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin. Rajaukseen sisältyvät myös seuraavat muilla keinoin suojeltavaksi tarkoitetut alueet, joihin kuuluu myös maa-alueita:

1. Pikkupernajanlahden lintuvesi (yksityismaiden suojelualue) ja Sannaisten Tammimäki (yksityismaiden suojelualue)
2. Pernajanlahden lintuvesi (yksityismaiden suojelualue) ja muut yksityismaiden luonnonsuojelualueet
3. Porvoon, Pernajan, Loviisan ja Ruotsinpyhtään saaristossa olevat yksityismaiden ja valtion luonnonsuojelualueet, valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin ostetut alueet, rantojen suojeluohjelman kohteet sekä Hasselön lehto, Gäsören ja Gaddarna.

Monet Natura-alueen osat on todettu valtakunnallisesti arvokkaiksi ja ne kuuluvat eri suojeluohjelmiin. Alueella esiintyy useita luontodirektiivin luontotyyppejä huomattavan edustavina, ja lajiston arvoa korostavat useat lintudirektiivin liitteen I lajit.

'Kunnostettavien kosteikkojen valtakunnallinen tärkeysjärjestys' – selvityksessä Pernajanlahti on arvioitu välitöntä kunnostusta tarvitseväksi kohteeksi ja Pienpernajanlahden on arvioitu tarvitsevan kunnostusta viiden vuoden

sisällä. Keipsalon luonnonsuojelualueella metsätalous on sallittua. Natura-alueella on kohtalaisesti virkistyskäyttöä muun muassa veneilyä, kalastusta, metsästystä ja matkailua. Aluetta käytetään puolustusvoimien harjoitus- ja ampumatoimintaan sekä sotilaalliseen rakentamiseen. Alueella on puolustusvoimien toimintaan liittyviä rakenteita ja laitteita. Alueella on runsaasti ruoppauspaineita ja rantarakentaminen tulee lisäämään niitä. Alueelle sijoittuu kahteen erilliseen maastokäytävään kantaverkon kaksi 400 ja yksi 110 kilovoltin voimajohtoa. Alueeseen rajoittuu kaa-
vahankkeita.

Vesialueiden vedenalaisten suojeluperusteiden tarkka sijainti tulisi selvittää koko alueella. Gammelbyvikenin, Pernajanlahden lintuvesien suojeluohjelman pohjoisimman lahden, hoito- ja käyttösuunnitelma on valmis. Pernajassa sijaitseva, valtion omistama Hudön saari tullaan liittämään Itäisen Suomenlahden kansallispuistoon. Hudön hoito- ja käyttösuunnitelma tehdään kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman yhteydessä, jonka määrä valmistua vuonna 2008.

Pienpernajanlahden lintuvesiensuojeluohjelman alueelle on tehtävä hoito- ja käyttösuunnitelma. Keipsalon luonnonsuojelualueelle on tehtävä luontoarvot erityisesti huomioon ottava metsäsuunnitelma. Perustettujen luonnonsuojelualueiden suunnittelutarve tulisi arvioida Metso-monimuotoisuusohjelman osana.

Alueelle tulisi laatia koko Natura-alueen kattava hoito- ja käyttösuunnitelma, jossa osa-alueiden suunnittelutarvetta tarkastellaan tarkemmin. Suunnittelun vastuutahoina toimivat Metsähallitus sekä Uudenmaan ympäristökeskus.

Suunnittelutilanne:

- Gammelbyvikenin hoito- ja käyttösuunnitelma 2005-2015 (valmis)
- Sandholmenin saarien luonnonhoitosuunnitelma (valmisteilla)
- Baggholmenin luonnonsuojelualueen hoitosuunnitelma (vahvistettu 1993)
- Pernajan rannikon ja saariston osayleiskaava
- Koskenkylän osayleiskaava (vireille 2006)
- Tiiliruukinrannan – Rönnsågårdin ranta-asemakaavaehdotus
- Ekbackan lehdon hoitosuunnitelma (vahvistettu 2004)

Siuntionjoki FI0100085

Kunta: Siuntio

Pinta-ala: - ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Natura-alueeseen kuuluu Siuntionjoen pääuoman ja kuuden sivujoen vesialueita. Maa-alueita ei Natura-alueeseen kuulu.

Joki on yksi viidestä Suomenlahteen laskevasta joesta, jossa on jäljellä eriytynyt meritaimenkanta. Tällaiset kannat on luokiteltu Suomessa erittäin uhanalaisiksi. Ainakin Lempansåssa on lisäksi purotaimenta, joka lienee samaa geneettistä alkuperää kuin meritaimenkanta. Natura-alue on erittäin tärkeä sekä luontotyyppien että lajien suojelun kannalta. Osa alueesta voidaan lukea luontotyyppiin luonnontilaisen kaltaiset jokireitin osat, joka Uudellamaalla on hyvin harvinainen. Osa sivupuroista puolestaan edustaa tyyppiä pikkujokien ja purojen vesikasvillisuus. Siuntionjoella esiintyy myös vuollejokisimpukkaa, joka on luontodirektiivin liitteiden II ja IV laji, mutta ei mainittuna Siuntionjoen Natura-tietolomakkeessa.

Siuntionjoki on luonnontilaisimpina säilyneitä jokivesistöjä Uudellamaalla. Se on ainoa ympäristöministeriön asettaman Vesistöjen erityissuojelutyöryhmän ehdottama erityissuojeltava jokivesistö Uudellamaalla ja ehdolla vesipolitiikan puitedirektiivin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin. Kunnalla on käynnissä hanke ranta-alueiden hoitosuosituksen laatimiseksi.

Siuntionjoelle tulisi laatia tehtyjen kunnostustarveselvityksien mukaisia toimenpidesuunnitelmia joen kunnostamiseksi ja kalateitten rakentamiseksi. Tarvittaviin toimiin vedenlaadun parantamiseksi tulee ryhtyä. Suunnittelun vastuutahoina toimivat Uudenmaan ympäristökeskus, Metsähallitus, Siuntionjoen kalastusalue ja Uudenmaan TE-keskus.

Suunnittelutilanne:

- Siuntionjoen vesistön käytön ja suojelun yleissuunnitelma
- Suomenlahden meritaimenkantojen suojelu- ja käyttösuunnitelma
- Siuntionjoen alaosan kunnostustarveselvitys
- Siuntionjoen yläosan kunnostustarveselvitys

Matalajärvi FI0100092

Espoo

112 ha

SCI

Matalajärvi sijaitsee Pohjois-Espoossa Bodomjärven itäpuolella. Matalajärvellä pesii monipuolinen vesi- ja rantalinnusto. Järvi on myös merkittävä vesilintujen muutonaikainen levähdyspaikka. Matalajärvi on ainoita Uudellamaalla kasvillisuudeltaan ja kasvistoltaan edustavana ja melko luonnontilaisena säilyneitä luontaisesti runsasravinteisia järviä. Matalajärven vesikasvisto ja –kasvillisuus on erittäin edustava ja vaatelias. Järvi on lähdevaikutteinen. Natura-alueeseen kuuluu myös Bodomin kannaksen pähkinäpensaslehto.

Matalajärveä ympäröiviltä alueilta tulevat valumat vaikuttavat varsin voimakkaasti järven vedenlaatuun. Rehevoitymisen seurauksena Matalajärven avovesialue on viime vuosikymmeninä umpeenkasvanut vähitellen. Alue on ehdolla vesipolitiikan puitteiden direktiivin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin.

Matalajärvelle on tehty kunnostussuunnitelma, jonka mukaisia toimenpiteitä on toteutettu. Kaikkien kunnostustoimenpiteiden toteuttaminen edellyttää Matalajärven maanomistusolojen selkeyttämistä. Matalajärven kunnostukseen, ympäristön hankkeisiin sekä tarvittaviin lisäselvityksiin liittyvien asioiden tiimoilta koontuu epävirallinen Matalajärvi-työryhmä, jossa on edustajat Uudenmaan ympäristökeskuksesta, Metsähallituksesta sekä Espoon ympäristökeskuksesta. Alue tullaan liittämään osaksi Nuuksion kansallispuistoa, minkä yhteydessä alueelle tehdään hoito- ja käyttösuunnitelma.

Suunnittelutilanne:

- Matalajärvi – Grundträsk. Kunnostussuunnitelma/Natura-arviointi (2005)
- Matalajärven kuormitusselvitys (2007)

Vanjärvi - Laukkamäki FI0100103

Kunta: Vihti

Pinta-ala: 156 ha

Natura-alueen tyyppi: SPA

Alueet sisältyvät myös Natura-alueeseen Vanjärvi, Märjätienmäki ja Laukkamäki FI0100041 (SCI).

Natura 2000 -alue, joka koostuu Vanjärven lintujärvestä ja Laukkamäen kallio- ja lehtoalueesta, joilla esiintyy lintudirektiivin liitteen I lajeja. Vanjärven lintuvesien-suojeluohjelman alueen luontoarvot on turvattu perustamalla alueelle yksityinen luonnonsuojelualue. Laukkamäestä pieni osa on toteutettu luonnonsuojelullailla

muu osa toteutetaan maankäyttö- ja rakennuslailla. Laukkamäki on arvioitu ympäristöministeriön teettämässä luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaiden kallioalueiden inventoinnissa valtakunnallisesti arvokkaaksi. Molemmat osa-alueet sisältyvät myös Natura-alueeseen: Vanjärvi, Märjäntienmäki ja Laukkamäki (FI0100041).

Vanjärvi on valtakunnallisesti, jopa kansainvälisesti, arvokas lintujärvi, jonka lintulajimäärä suhteessa pinta-alaan on huomattavan korkea. Järvi on erittäin merkittävä myös lintujen kevätmuuton aikaisena levähdyspaikkana.

Vanjärven on arvioitu vuonna 2003 valmistuneessa 'Kunnostettavien kosteikkojen valtakunnallinen tärkeysjärjestys' -selvityksessä tarvitsevan kunnostusta viiden vuoden sisällä. Alueelle tehdään parhaillaan kunnostussuunnitelmaa. Suunnitelma liittyy Hiidenveden kunnostustoimenpiteisiin. Alueen kunnat ovat rahoittaneet suunnittelua.

Alueelle on syytä tehdä hoito- ja käyttösuunnitelma. Suunnitelman vastuutahona toimii Uudenmaan ympäristökeskus.

8.2 Kiireelliset kohteet

Bölsviken - Stormossen FI0100001

Kunta: Tammisaari

Pinta-ala: 255 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Alue koostuu kahdesta osasta: Östanberg-Stormossenin keidassuosta ja siihen rajautuvasta harjualueesta sekä Bölsvikenin lintuvesialueesta ja siihen rajautuvasta metsästä. Natura-alueeseen sisältyy 158 ha maata ja 132 ha vesialuetta. Alue toteutetaan luonnonsuojelulain mukaisina suojelualueina. Bölsvikenin itäpuolinen metsäalue on valtion omistuksessa, muuten alue on yksityisessä omistuksessa.

Bölsviken on hyvin tärkeä vesilintujen muutonaikainen levähdysalue. Bölsvikenin rantaan rajautuva metsä on pääosin vanhaa luonnonmetsää. Stormossen edustaa rannikkoalueen keidassoita. Se on luonnontilainen lukuun ottamatta itäreunan noin 2 ha:n suuruista ojitettua osaa. Stormossenin vesitalous ja luonnontilan säilyminen kytkeytyy kiinteästi ympäröivään harjualueeseen, minkä vuoksi harjualue on myös mukana Natura-alueessa. Alue on ehdolla vesipolitiikan puitesäädöksiin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin. Lahteen valuu ravinteita pohjoisesta laskevan uoman kautta.

Metso-monimuotoisuusohjelman yhteydessä on arvioitu, että Bölsvikiin rajautuvalle metsäalueelle on tarpeen tehdä ennallistamissuunnitelma. Suunnitelman vastuutahona toimii Metsähallitus.

Suunnittelutilanne:

- Tammisaaren läntisten saaristoalueiden rantayleiskaava 2008 – 2012 (valmisteilla)

Kirkkonummen saaristo FI0100026

Kunta: Kirkkonummi, Inkoo

Pinta-ala: 1750 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI, SPA

Natura 2000 -alue on laaja Kirkkonummen rannikkoa kiertävä vyöhyke. Alueeseen kuuluvat rajauksen sisällä olevat saaret ja erikseen mainitut vesialueet. Vesialueista mukana ovat jo perustettuihin luonnonsuojelualueisiin kuuluvat vedet sekä Sommarnin lähivedet. Porkkalaniemen kärki ja pieni länsirannan alue, Låga Segelkobben ja Rönnskär eivät kuulu Natura-alueeseen.

Upinniemen saaristoa ja Sommarnia lukuun ottamatta koko Natura-alue kuuluu Kirkkonummen rannikon ja saariston osayleiskaava-alueeseen. Niillä kaavaan kuuluvilla alueilla, jotka eivät ole luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettuja, Natura-alueen toteutuskeino on rakennuslaki eli kyseisen kaavan kaavamääräykset. Kaava-alueen länsipuolisko Porkkalanniemeltä Salgrundenin saariin saakka kuuluu lisäksi valtakunnalliseen rantojensuojeluohjelmaan. Koko aluetta on ehdotettu Itämeren suojelusopimuksen nojalla Helsingin komission (HELCOM) rannikko- ja merialueiden suojelualueverkostoon eli BSPA-alueeksi (= Baltic Sea Protection Areas).

Laaja saaristo- ja rannikkoalue on erittäin tärkeä saariston luontotyyppien ja useiden lintulajien suojelulle. Natura-alueessa on mukana rannikkoa sekä sisä-, väli- ja ulkosaaristoa vedenalaisine luontotyyppineen. Merilinnusto on runsas,

Suunnitelman vastuutahona toimii Uudenmaan ympäristökeskus ja Metsäkeskus Häme-Uusimaa.

Alueella on myös tarvetta virkistyskäytön ohjaamiselle ja yleisemmälle hoidon- ja käytön suunnittelulle. Suunnittelun vastuutahoina toimivat Uudenmaan ympäristökeskus sekä Nummi-Pusulän kunta. Suunnittelu voidaan toteuttaa yhdessä Natura-alueen Lohjanharju ja Ojamonkangas (FI0100031) kanssa.

Kytäjän – Usmin metsäalue FI0100051

Kunta: Hyvinkää

Pinta-ala: 2266 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Kytäjän – Usmin Natura-alue on metsäalue, joka on säilynyt rakentamattomana ja siten erämaaluonteisena. Alueen itäosan omistaa valtio muuten alue on yksityisomistuksessa.

Natura-alueen arvo perustuu ennen kaikkea laajaan, rakentamattomaan luontokokonaisuuteen, jollainen on tiheään asutulla Uudellamaalla ainutlaatuinen. Alueella esiintyy luonto- ja lintudirektiivien lajeja sekä useita luontodirektiivin luontotyypppejä. Alue on erityisen tärkeä kahden direktiivilajin, kaakkurin ja hajuheinän suojelulle.

Valtaosalla alueesta metsätalous on sallittu. Alueella on paljon virkistyskäyttöä muun muassa Uudenmaan virkistysalueyhdistyksellä on alueella retkikohde, lisäksi aluetta käytetään muun muassa partiolaisten tapahtumiin suunnistustapahtumien järjestämiseen ja kalliokiipeilyyn. Alueella on ulkoilureittitoimituksella perustettuja ulkoilureittejä.

Alueen virkistyskäyttöä tulisi ohjata kokonaisuutena ja alueelle tulisi laatia hoito- ja käyttösuunnitelma. Metsätaloustaloudessa oleville alueille tulisi tehdä metsäsuunnitelma, jolla turvataan alueen luontoarvot. Alueen hoidon ja käytön suunnittelusta vastaavat Metsähallitus ja Uudenmaan ympäristökeskus yhdessä Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen, Hyvinkään kaupungin ja Metsäkeskus Häme-Uusimaan kanssa.

Kalkkilampi – Sääksjärvi FI0100056

Kunta: Hyvinkää, Nurmijärvi

Pinta-ala: 976 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Natura 2000 -alue koostuu kolmesta erillisestä alueesta Hyvinkään ja Nurmijärven rajan tuntumassa. Se on luonnoltaan hyvin monipuolinen kokonaisuus. Alueella esiintyy useita Uudellamaalla uhanalaisia letto-, lähteikkö-, harju- ja vesikasvilajeja. Alue on osin yksityisessä ja osin valtion omistuksessa.

Alueeseen kohdistuu vedenottopaineita, rakentamisesta johtuvia paineita sekä hajakuormitusta. Osalla alueesta metsätaloustaloustaloudessa on sallittua. Alueella on paljon virkistyskäyttöä, joka tulee todennäköisesti lisääntymään tulevaisuudessa. Alueelle on perustettu ulkoilureittitoimituksella ulkoilureittejä. Alue on ehdolla vesipolitiikan puitedirektiivin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin.

Alueelle tulee tehdä metsäsuunnitelma, jonka vastuutahoina toimivat Uudenmaan ympäristökeskus ja Metsäkeskus Häme-Uusimaa. Alueelle tulee tehdä alueen Natura-alueen kattava hoito- ja käyttösuunnitelma. Suunnitelman vastuutahoina toimivat Uudenmaan ympäristökeskus sekä Metsähallitus.

Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät FI0100064

Kunta: Vantaa, Espoo

Pinta-ala: 302 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Natura-alue koostuu kuudesta erillisestä osasta Vantaan ja Espoon rajalla. Mustakosken lehtomainen metsäalue, Vestran vanha metsä sekä Herukkapuron lehto, Isosuon keidassuo, Pyymosan lehto ja Odilammen-Smedsmossenin suo sijaitsevat Vantaalla. Tremanskärin suo sijaitsee Espoon koillisosassa. Alue on luonnoltaan hyvin monipuolinen. Alueita on sekä yksityisessä että valtion omistuksessa ja iso osa alueesta on jo perustettu luonnonsuojelualueiksi.

Alueella on ennallistamista ja hoitoa vaativia kohteita. Alue sijaitsee pääkaupunkiseudulla ja on siten myös virkistyskäyttökohde. Aluetta käytetään muun muassa suunnistustapahtumien järjestämiseen. Vantaan yleiskaavaehdotus valmistuu vuoden 2006 lopulla.

Alueelle on tarkoituksenmukaista tehdä koko alueen kattava hoito- ja käyttösuunnitelma. Osa-alueille on syytä tehdä erilliset ennallistamis- ja luonnonhoitosuunnitelmat, jos ennallistamisen ja hoidon käsittely koko alueen kattavassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa muodostuu liian raskaaksi. Suunnitelmien vastuutahoina toimivat Uudenmaan ympäristökeskus, Metsähallitus, Espoon kaupunki sekä Vantaan kaupunki.

Suunnittelutilanne:

- Herukkapuron lehdon hoito- ja käyttösuunnitelma (vahvistettu 1993)
- Pyymosan lehdon hoito- ja käyttösuunnitelma (vahvistettu 1994)
- Tremanskärin hoito- ja käyttösuunnitelma (vahvistettu 1998)

Sipoonkorpi FI0100066

Kunta: Sipoo, Vantaa

Pinta-ala: 1267 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Metsäistä aluetta luonnehtivat luonnontilaiset erikokoiset rämeet ja korvet, kallio-alueiden männiköt, painanteiden kuusikot ja rinteiden lehtomaiset kankaat ja lehdot. Alueella esiintyy useita luontodirektiivin luontotyyppisiä ja alueella on rikas metsälinnusto, jossa esiintyy useita lintudirektiivin lajeja. Alueen monimuotoisuutta lisää siihen kuuluva Byabäckenin ympäristö, joka on arvokas kulttuuribiotooppi ja maisema-alue. Byabäckenin vesialue kuuluu Sipoonjoen Natura-alueeseen (FI0100086). Natura-alue on toteutettu valtion omistamana luonnonsuojelualueena mutta suojelualan lopullinen laajuus ja suojelustatus ei ole vielä selvillä.

Alueella on paljon virkistyskäyttöä. Aluetta käytetään suunnistustapahtumien järjestämiseen. Koko Sipoon kunnan alueelle ollaan tekemässä yleiskaavaa ja Vantaan yleiskaavaehdotusta valmistellaan. Kaavoista voi aiheutua vaikutuksia Natura-alueille. Myös muilla vireillä olevilla maankäytön muutoshankkeilla saattaa olla vaikutuksia Natura-alueeseen. Lisäksi aluetta käytetään puolustusvoimien varustotoimintaan ja siihen liittyvään sotilaalliseen rakentamiseen sekä harjoitustoimintaan. Alue on ehdolla vesipolitiikan puitedirektiivin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin.

Alueen virkistyskäytön ja luontoarvojen sovittamiseksi yhteen alueelle tulee laatia hoito- ja käyttösuunnitelma. Tarvittavat ennallistamis- ja luonnonhoitosuunnitelmat on tehtävä koko alueelle. Sipoonjoessa ja sen sivuhaaroissa lisääntyvä meritaimen on otettava suunnitelmissa huomioon. Suunnitelmien vastuutahona toimii Metsähallitus.

Suunnittelutilanne:

- Sipoonkorven luontoselvitys 2006 (lausunnolla)
- Sipoonkorven ulkoilureittisuunnitelma (2006)
- Sipoonkorpityöryhmän raportti (2005)

Kanteleenjärven lintuvesi FI0100072

Kunta: Pukkila

Pinta-ala: 93 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI, SPA

Järvi ja sen rantaluhat ja -niityt kuuluvat kokonaisuudessaan lintuvesiensuojeluohjelmaan. Alue on perustettu yksityiseksi suojelualueeksi.

Järvi on merkittävä erityisesti lintudirektiivin lajien kannalta. Luontotyypeistä edustavin on itärannan kostea niitty, joka on perinnebiotooppina merkittävä. Järvi on tuoreiden lintulaskentojen mukaan luokiteltavissa kansainvälisesti merkittäväksi lintuvedeksi. Se on erittäin arvokas sekä pesimälajistoltaan että muutonaikaisena levähdyspaikkana. Veden pintaa järvessä on nostettu kunnostushankkeen yhteydessä vuosien 1999-2001 välillä. Kunnostuksen seuranta on jatkettu vuoteen 2006.

Vuonna 2003 valmistuneessa 'Kunnostettavien kosteikkojen valtakunnallinen tärkeysjärjestys' -selvityksessä Kanteleenjärven on arvioitu tarvitsevan kunnostusta 5-10 vuoden sisällä. Alue on tärkeä virkistyskäyttökohde.

Natura-alueelle tulee tehdä hoito- ja käyttösuunnitelma. Suunnitelman vastuutahona toimii Uudenmaan ympäristökeskus.

Suunnittelutilanne:

- Kunnostussuunnitelma 1999-2005

Källaudden –Virstholmen FI0100080

Kunta: Loviisa

Pinta-ala: 87 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Alue sijaitsee rannikolla ja merialueella Loviisan itäosassa. Alueella on rannikon suuntainen harjujakso, jonka korkeimmat huiput kohoavat vedenpinnan yläpuolelle pieniksi hiekkasaariksi. Suurin osa alueesta on vesialuetta. Eteläosassa on lisäksi kaksi harjuniemeä ja niiden väliin jäävä flada. Alue on tärkeä kulttuurihistorialtaan, ja saaret ovat pääosin valtion omistuksessa ja Museoviraston hallinnassa.

Alueella on virkistyskäyttöä ja alueen merkitys virkistyskäytölle tulee luultavasti kasvamaan valmisteilla olevan Loviisan rantaosayleiskaavan myötä. Osalla alueesta metsätalouskäyttö on sallittua. Alueen lähistöllä tuulivoimaloiden sijoitukselle soveltuva alue. Alue on ehdolla vesipolitiikan puitedirektiivin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin.

Metsätalouskäytössä oleville alueille tulee tehdä metsäsuunnitelma, jonka vastuutahoina toimivat Uudenmaan ympäristökeskus ja Rannikon metsäkeskus. Alueelle tulisi tehdä hoito- ja käyttösuunnitelma Uudenmaan ympäristökeskuksen, Museoviraston ja Metsähallituksen yhteistyönä. Suunnitelma on tarkoituksenmukaista yhdistää Pernajanlahtien ja Pernajan saariston merensuojelualueelle tehtävään suunnitelmaan (FI0100078).

Sipoonjoki FI0100086
Kunta: Sipoo, Pornainen
Pinta-ala: - ha
Natura-alueen tyyppi: SCI

Natura-alue koostuu Sipoonjoen pääuomasta ja kahdeksasta sivujoesta. Alueessa on mukana vain vesialueita.

Joki on yksi viidestä Suomenlahteen laskevasta joesta, jossa on jäljellä eriytynyt meritaimenkanta. Tällaiset meritaimenkannat on luokiteltu Suomessa erittäin uhanalaisiksi. Sipoonjoen heikko vedenlaatu on uhka meritaimenkannalle. Erityisen tärkeä alue meritaimenen kannalta on sivupuro Byabäcken, joka on myös maisemallisesti merkittävä virratessaan Hindsbyn kulttuurimaiseman halki. Hindsbyssä Sipoonjoen Natura-alue sivuaa toista Natura-aluetta, Sipoonkorpea (FI0100066). Sipoonjoen laakso on luokiteltu maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi.

Natura-alue on tärkeä varsin luonnontilaisena säilyneen puoluonnon sekä ennen kaikkea meritaimenen alkuperäiskannan suojelulle. Joki on ehdolla vesipolitiikan puitedirektiivin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin.

Sipoonjoelle tulisi laatia eriytyneen meritaimenkannan suojelusuunnitelma, jonka vastuutahoina toimivat Uudenmaan ympäristökeskus, Metsähallitus, Sipoon kalastusalue ja Uudenmaan TE-keskus. Tarvittaviin toimiin vedenlaadun parantamiseksi tulee ryhtyä.

Suunnittelutilanne:

- Suomenlahden meritaimenkantojen suojelu- ja käyttösuunnitelma

Stormossenin aarnialue FI0100093
Kunta: Hanko
Pinta-ala: 93 ha
Natura-alueen tyyppi: SCI

Puolustusvoimien Syndalenin harjoitusalueella sijaitseva laaja Stormossen on ohutturpeinen minerotrofinen suo, joka muodostuu monen eri suotyypin yhdistelmästä. Suon kasvillisuus on mosaiikkimaista, puuttomat ja puustoiset alat vuorottelevat. Lettomainen kasvillisuus on monin paikoin vallitseva. Osa suosta on rimpistä mesoeutrofista nevaa. Keskeiset osat suosta ovat säilyneet melko hyvin. Stormossenin kaakkoispuolella sijaitseva alue on melko luonnontilaista, varttunutta kuusivaltaista oravanmarja-mustikkatyyppin metsää. Stormossenin luoteispuolella olevalla alueella on luonnontilaista korpimaista sekametsää ja tervaleppäkorpea. Alueella sijaitsee ennallistamista vaativia luontotyyppisiä.

Alueelle tulee laatia ennallistamissuunnitelma. Suunnitelman vastuutahona toimii Metsähallitus.

8.3 Muut suunnittelua tarvitsevat alueet

Tapelsåsen - Lindövikens –Heimlax FI0100002

Kunta: Tammisaari

Pinta-ala: 516 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Alue koostuu seitsemästä erillisestä osa-alueesta, jotka edustavat kolmen tyyppisiä alueita. Uudellamaalla niukasti edustettuina olevia hemiboreaalisia jalopuumetsiä sekä lehtoja esiintyy Knopön, Framnäsin ja Flatholmenin alueella. Toisen Salpaus-selän reunamuodostuman reunaselänteitä edustavat Tapelsåsenin ja Sattala malmin harjut, joilla on muun muassa edustavia muinaisrantakivikkoja. Kolmannen ryhmän muodostavat vesilinnuston kannalta merkittävät Lindövikenin ja Heimlaxin lintuvesialueet. Knopön lehtojensuojelualue on Metsäntutkimuslaitoksen hallinnassa.

Sattala malmin alueen (43 ha) toteutuskeinona maa-aineslaki ja Tapelsåsenin luonnonsuojelualueella metsätalous on maisemanäkökohdat huomioon ottaen sallittua. Näillä Natura 2000 ohjelmaan liittämisen tavoitteena on harjumuodostuman suojelu ja siihen liittyvien kasvillisuuden ominaispiirteiden säilyttäminen, joten alueelle on perusteltua tehdä luontoarvot erityisesti huomioon ottava metsäsuunnitelma. Koko Natura-alueen lehdolle ja jalopuumetsille tulisi tehdä luonnonhoitosuunnitelma.

Suunnitelmien vastuutahona toimivat Uudenmaan ympäristökeskus, Metla sekä Rannikon metsäkeskus.

Suunnittelutilanne:

- Flatholmenin hoito- ja käyttösuunnitelma (vahvistettu 2002)
- Tammisaaren läntisten saaristoalueiden rantayleiskaavaa (3osaa) 2008 – 2012 (valmisteilla)

Harpar, Storträsket ja Lillträsket FI0100003

Kunta: Tammisaari

Pinta-ala: 225 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Harpar Stor- ja Lillträsket ovat olleet järviä. Laskuojan kaivamisen seurauksena järvet ovat alkaneet kasvaa umpeen. Nykyisin molempien soiden laakeita keskiosia kattaa avoin luhtaneva, jossa on muutaman kymmenen sentin vahvuinen turvekerros. Suon laiteilla on luonnontilaisia korpia ja rämeitä.

Kevättulvien aikana suuri osa luhtanevasta on veden alla, mutta kaivetun laskuojan vuoksi alue kuivuu myöhemmin. Ojittamattomilla laiteilla on luonnontilaisia korpia ja rämeitä. Erityisen edustavia ovat Storträskin tervaleppäkorvet ja Lillträskin lähdejuotit. Molempien soiden laiteilla on lisäksi hyvin muodostuneita, mutta pienialaisia kohosoita. Alue on aiemmin ollut nykyistä merkittävämpi vesilintujen pesimä- ja levähdysalue, jonka merkitys on kuitenkin kuivumisen myötä vähentynyt. Alueen reunoja uhkaa kuusettuminen.

Alueelle on tarpeen tehdä ennallistamissuunnitelma, jolla alueen kuivumisen eteneminen estetään.

Santalankorpi FI0100007

Kunta: Hanko

Pinta-ala: 73 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Natura-alue on kaksiosainen suoalue Hankoniemen keskiosassa. Alue on pääosin Metsähallituksen omistuksessa mutta eteläisemmän osan reunassa on pieni yksityinen suojelualue. Alueelle on tehty soidensuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma. Hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuminen kaipaa seurantaa.

Seurannan järjestämisen vastuutahona toimii Metsähallitus.

Bengtsärin lehto FI0100008

Kunta: Hanko

Pinta-ala: 17 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Bengtsärin tammilehto edustaa hemiboreaalisia lehtoja ja jalopuumetsiä. Alueen omistaa Helsingin kaupunki. Alue on leirikäytössä ja sille on vahvistettu hoito- ja käyttösuunnitelma vuonna 1995. Hoito- ja käyttösuunnitelma kaipaa päivittämistä. Mahdollisuudet yhdistää suunnittelu Tulliniemen linnustonsuojelualueen kanssa tulee selvittää.

Suunnitelman päivittämisen vastuutahoina toimivat Helsingin kaupunki ja Uudenmaan ympäristökeskus.

Suunnittelutilanne:

- Bengtsärin tammilehdon hoito- ja käyttösuunnitelma (vahvistettu 1995)

Karkali, Suurniemi ja Mailan alueet FI0100012

Kunta: Karjalohja

Pinta-ala: 120 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Kohteeseen kuuluvat Karkalin luonnonpuisto, Suurniemen kärki ja Niemensaari, Haapasaari, Mailan Ämmänuuninkallio, Mailankallio ja Rinnemäki. Nämä alueet muodostavat monipuolisen kokonaisuuden, jossa on vanhaa metsää, lehtoja, kalkkikallioita, puustoisia soita, niittyjä ja rakentamattomia saaria. Alueella on poikkeuksellisen runsaasti uhanalaista lajistoa.

Alueella veneillään ja retkeillään. Alueilla on myös tutkimuskäyttöä.

Karkalin luonnonpuistolle ei ole tarpeen tehdä uusia suunnitelmia lähitulevaisuudessa. Muilla luonnonsuojelualueiksi perustetuilla alueilla ei ole välttämätöntä suunnittelutarvetta. Muiden alueiden suunnittelutarve täytyy arvioida suojelualueiden perustamisen jälkeen.

Alueen hoito- ja käyttösuunnitelma tulisi tehdä yhdessä muiden Lohjan alueen luonnonsuojelualueiden kanssa.

Suunnittelutilanne:

- Karkalin luonnonpuisto. Hoidon ja käytön runkosuunnitelma 1985 (Metla, julkaisematon)
- Karkalin luonnonpuiston hoidon ja käytön erityissuunnitelma 1988. (Metla, julkaisematon)
- Karkalin luonnonhoitosuunnitelma (MH 2006)

Puujärvi FI0100013
Kunta: Karjalohja
Pinta-ala: 694 ha
Natura-alueen tyyppi: SCI

Natura 2000 -kohteeseen kuuluvat Karjalohjan kunnassa sijaitseva Puujärvi, järven luoteisosassa sijaitseva Vuoriniemi, sen pohjoispuolella sijaitseva Heponiemen tammiston alue sekä Puujärven luoteispuolella olevat Rautlammen ja Sikasuon alueet. Puujärven vesialueen toteutuskeinona on vesilaki. Vesilain keinoin turvataan veden laadun säilyminen, hydrologia ja järven vesikasvillisuus. Maa-alueilla suojelun toteutuskeino on luonnonsuojelulain mukaisten suojelualueiden perustaminen.

Puujärvi valuma-alueineen on ympäristöministeriön asettaman vesistöjen erityissuojelutyöryhmän mietinnössä luokiteltu erityistä suojelua vaativaksi vesistöksi. Alue on ehdolla vedenlaadun seurannan vertailujärveksi. Järven rannoilla on runsaasti loma-asutusta, joten järven ja sen rantojen merkitys virkistyskäytölle on suuri. Veden laatua uhkaavia tekijöitä ovat maa- ja metsätalouden hajakuormitus sekä loma-asuntojen jätevedet. Alueen lehdot tarvitsevat hoitoa.

Metsähallituksen hallinnassa oleville lehdolle tulee laatia luonnonhoitosuunnitelma ja koko Natura-alueelle tulee laatia hoito- ja käyttösuunnitelma, jonka vastuutahoina toimivat Uudenmaan ympäristökeskus ja Metsähallitus.

Kalkkimäki ja Laukmäki FI0100014

Karjalohja
67 ha
SCI

Kalkkimäki ja Laukmäki ovat laajoja ja monipuolisia, kasvillisuudeltaan arvokkaita kallioalueita. Rajaukseen sisältyy myös arvokasta pähkinälehtoa ja pieniä lettopainanteita.

Kalkkikallion kallioalueen keskiosassa on kasvistollisesti erittäin merkittävä lehtoalue. Lehdossa on laajoja pähkinäpensastoja. Kallioiden kasvillisuus on kalkkipitoisen kallioperän takia hyvin rehevää. Kallioiden välissä on pieniä lettolaikkuja. Suurin osa Kalkkimäen arvokkaimmista lehtoalueista on hakattu 1980-luvun lopussa. Lehtokasvillisuutta on kuitenkin säilynyt.

Laukmäki on pääosin oligotrofinen. Laella on jäkäläkalliota, mäntykangasta ja kallioisoistumiakin. Korkealla kalliolla on useita jyrkänteitä. Paahteisella jyrkällä lounaisrinteellä on kasvillisuudeltaan ja kasvistoltaan hienoa kalkkipitoista kalliota, edustavia kallioketoja ja hyvin kehittyntä kallioniittykasvillisuutta.

Kalkkimäki on valtion omistamaa luonnonsuojelualuetta. Metsähallitus on laatinut sinne luonnonhoitosuunnitelman, jonka tavoitteena on hakattujen ja kuusettuvien lehtojen kunnostus ja varttuneiden taimikoiden käsittely siten, että lehtokasvillisuus elpyy. Kalkkimäelle ei ole tarpeen tehdä muita suunnitelmia. Alueelle sijoittuu 110 kilovoltin voimajohto.

Laukmäelle suojelu toteutetaan pääasiassa maa-aineslain keinoin, paitsi kasvillisuudeltaan arvokkaimmalle, noin 4 hehtaarin suuruiselle alueelle perustetaan luonnonsuojelulain mukainen suojelualue. Maa-aineslailla suojeltavalle alueelle on syytä tehdä luontoarvot erityisesti huomioiva metsäsuunnitelma. Suunnitelman vastuutahoina toimivat Uudenmaan ympäristökeskus ja Metsäkeskus Häme-Uusimaa.

Elisaaren ja Rövassin lehdot FI0100016

Kunta: Inkoo

Pinta-ala: 23 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Alueella on arvokkaita jalopuulehtoja ja laidunnettuja hakamaita. Alueet ovat kokonaisuudessaan yksityisiä luonnonsuojelualueita. Alueilla on paljon retkeily- ja tutkimuskäyttöä. Lisäksi alueen luontoarvot tarvitsevat säilyäkseen hoitoa. Helsingin kaupungin omistamalla osalla Natura-alueetta on vahvistettu hoito- ja käyttösuunnitelma.

Alueelle on tarpeen tehdä koko Natura-alueen kattava hoito- ja käyttösuunnitelma. Suunnittelun vastuutahona toimii Uudenmaan ympäristökeskus ja Helsingin kaupunki.

Suunnittelutilanne:

- Elisaaren hoito- ja käyttösuunnitelma (vahvistettu 1994)

Inkoon saaristo FI01000017

Kunta: Inkoo

Pinta-ala: 203 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI, SPA

Natura-kohde sijaitsee Inkoon ulkosaaristossa. Kohteeseen kuuluvat rajauksen sisäpuolella olevat maa-alueet lukuunottamatta Hovskäriä, Stora Fagerön lounaisosaa ja Fagerögrundia. Maa-alueiden (135 hehtaaria) lisäksi Natura-alueeseen kuuluu Timmerö-Langerön luonnonsuojelualan vesialue (68 hehtaaria). Alueen luontoarvot turvataan perustamalla luonnonsuojelun mukaisia luonnonsuojelualueita. Alue on ehdolla vesipolitiikan puitedirektiivin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin.

Alue on erityisesti linnuston kannalta merkittävä. Aluetta käytetään puolustusvoimien harjoitus- ja ampumatoimintaan sekä sotilaalliseen rakentamiseen. Alueella on puolustusvoimien toimintaan liittyviä rakenteita ja laitteita. Alueella on virkistyskäyttöä ja virkistyskäyttö tulee lisääntymään lähialueiden rakentamisen myötä.

Luontoarvot turvataan luonnonsuojelulailla toteutettavilla alueilla rauhoitusmääräyksin. Niiden alueiden osalta, joita ei ole rauhoitettu, luontoarvot turvataan rakennuslain mukaisella oikeusvaikutteisella yleiskaavalla.

Alueelle tulisi laatia koko alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. Suunnittelun vastuutahoina toimivat Metsähallitus, Uudenmaan ympäristökeskus ja Uudenmaan virkistysalueyhdistys.

Mahdollisuudet toteuttaa suunnittelu yhdessä viereisten Natura-alueiden, Kirkkonummen saaristo (FI0100026) ja Kallbådanin luodot ja vesialue (FI0100089), kanssa tulisi selvittää.

Stormossen FI0100018

Inkoo

107 ha

SCI

Stormossen on uusmaalaisittain poikkeuksellisen luonnontilainen keidassuo. Valtakunnallisen soidensuojeluohjelman mukaan se edustaa keidassuon nuoruusvaiheita. Suon reunarämeet ovat puustoltaan varsin luonnontilaista isovarpurämettä ja tupasvillarämettä. Avosuoalue on lähinnä lyhytkortista nevaa ja etenkin suon

luoteisosassa on vaikeakulkuinen kuljualue. Rajaukseen sisältyy suon pienialaisia metsäsaarekkeita. Alue on valtion omistuksessa.

Alueen ympäristössä on maankäyttöhankkeita, jotka voivat lisätä alueen virkistyskäyttöpaineita. Alueelle tulisi tarvittaessa laatia sen käyttöä ohjaava suunnitelma. Suunnitelman vastuutahona toimii Metsähallitus.

Medvastö – Stormossen FI0100024

Kunta: Kirkkonummi

Pinta-ala: 821 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI, SPA

Alue koostuu viidestä erillisestä osasta. Alueeseen kuuluu kaksi Långvikenin pohjoisrannan lehtoa, Norra Fladetin-Kalvholmenin kosteikko- ja lehtoalue, Smedjevikenin merenlahti sekä Fladetin-Stormossenin-Bollbergetin alue, jossa on umpeenkasvavaa merenlahtea, lehtoa, vanhaa metsää, keidassuota ja kalliota.

Alue on monipuolisuutensa ansiosta erittäin merkittävä luontokokonaisuus. Useat sen osat on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaiksi eri suojeluohjelmissa. Alueella esiintyy useita luontodirektiivin luontotyyppisiä sekä lintudirektiivin lajeja.

Alueen lintukosteikoille on Metsähallitus tehnyt hoito- ja käyttösuunnitelman Lintulahdet Life –hankkeen yhteydessä. Alueelle ei ole tarpeen tehdä uusia suunnitelmia lähitulevaisuudessa.

Långvikenin osa-alueella on tarvetta toimenpidesuunnitelmalle. Suunnitelman vastuutahona toimii Metsähallitus. Metsätaloukskäytössä oleville alueille on syytä tehdä luontoarvot erityisesti huomioiva metsäsuunnitelma. Vastuutahoina toimivat Uudenmaan ympäristökeskus ja Rannikon metsäkeskus.

Suunnittelutilanne:

- Medvastö-Stormossenin alueen hoito- ja käyttösuunnitelma (vahvistettava 2007)
- Kalvholmenin (Bergbackan) yksityisen luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma (vahvistettu 1995)
- Tamminiemen luonnonsuojelualueen hoitosuunnitelma (vahvistettu 1991)

Saltfjärdenin – Tavastfjärdenin lintuvedet FI0100025

Kunta: Kirkkonummi

Pinta-ala: 260 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI, SPA

Saltfjärden on aiemmin ollut laaja merenlahti mutta se on vähitellen kasvanut umpeen. Alue sijaitsee Porkkalanniemen muuttoreitin varrella, ja siellä on pesii ja levähtää runsaasti vesilintuja, kahlaajia ja petolintuja. Umpeenkasvu on vähentänyt arvoa, mutta alue on edelleen merkittävä lintuvesi. Natura-alueeseen kuuluu myös pienikokoinen rauhoitettu Gästerbyn lehtometsikkö, joka sijaitsee Saltfjärdenin eteläreunalla. Se on lehmusta kasvava saareke, jonka kasvistoon kuuluu useita vaateliaita lehtolajeja.

Tavastfjärden on pitkän murtovesilahden perukoilla sijaitseva lintuvesialue, joka on huomattavasti vähemmän umpeenkasvanut kuin Saltfjärden. Myös Tavastfjärdenillä pysähtyy muuttomatkoihillaan varsin runsaasti laulujoutsenia ja muita vesilintuja.

Etenkin Saltfjärden on tärkeä lintuharrastus-, tutkimus- ja opetuskohte. Alueella on myös maisemallista merkitystä ja vesialueet ovat tärkeitä kalojen kutupaikkoja. Tavastfjärdenillä veneillään varsin paljon.

Saltfjärdenillä on tehty pienimuotoisia kunnostustoimenpiteitä viimeisten kahdenkymmenen vuoden aikana. Lintulahdet Life –hankkeessa Metsähallitus on tehnyt alueelle luonnonhoitosuunnitelman, jonka mukaisia toimenpiteitä toteutetaan.

Tavastfjärdenille on tarpeen tehdä hoito- ja käyttösuunnitelma, jolla sovitetaan alueen käyttö ja luontoarvot yhteen. Suunnittelun vastuutahoina toimivat Uudenmaan ympäristökeskus ja Metsähallitus. Osa-alueille voidaan tehdä yhteinen hoito- ja käyttösuunnitelma.

Suunnittelutilanne:

- Saltfjärdenin luonnonhoitosuunnitelma (valmistuu keväällä 2007)

Pohjan - Kiskon järvalue FI0100029

Kunta: Pohja, Tammisaari, (Kisko)

Pinta-ala: 1038 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Alue on harvinainen lampi- ja järvaluekokonaisuus karulla vedenjakajaseudulla. Alueen metsät ovat olleet metsätalouden piirissä, mutta järvien läheisyydestä löytyy edelleen myös luonnontilaisia alueita. Alueen lukuisat pienet järvet edustavat pääasiassa karuja järvityyppejä, rehevähköä tyyppiä edustaa kuitenkin Torrsjö. Alueeseen sisältyy myös pari laajempaa umpeenkasvun myötä syntynyttä suoaluetta sekä pieni lehtoalue.

Osalla alueelta löytyvistä luontodirektiivin luontotyypeistä on ennallistamistarpeita. Aluetta käytetään suunnistustapahtumien järjestämiseen. Skogbölen järviylängöllä on metsätalouskäytössä olevia alueita. Alueen rajausta sivuaa 400 kilovoltin voimajohto.

Alueelle on syytä laatia ennallistamissuunnitelma, jonka vastuutahoina ovat Uudenmaan ympäristökeskus, Lounais-Suomen ympäristökeskus sekä Metsähallitus. Metsätalouskäytössä oleville alueille on tarpeen tehdä luontoarvot erityisesti huomioon ottava metsäsuunnitelma, jonka vastuutahoina ovat Uudenmaan ympäristökeskus ja Rannikon metsäkeskus.

Pikkujärvi FI0100030

Kunta: Lohja

Pinta-ala: 87 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI, SPA

Pikkujärvi on pääasiassa metsän ympäröimä rehevä järvi. Järven merkitys on suurin loppukesästä alkaen vesilintujen sulkimialueena ja syysmuuton aikaisena levähdysalueena. Järven kasvillisuusvyöhykkeet ovat suhteellisen kapeat. Pikkujärvi kuuluu valtioneuvoston vahvistamaan valtakunnalliseen lintuvesien suoje-luohjelmaan. Natura-kohteen toteuttamiskeinoina ovat vesilaki ja luonnonsuojelulaki.

Pikkujärvelle tulee laatia kunnostussuunnitelma. Suunnitelman vastuutahona toimii Uudenmaan ympäristökeskus.

Lintukiiimanvuori FI0100032

Kunta: Nummi-Pusula

Pinta-ala: 42 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Alue koostuu laajan kallioalueen reunasta, joka kohoaa Varttilan kylän pelloilta 150 metrin korkeuteen. Suhteellinen korkeus on 90 metriä. Alueella esiintyy hyvin edustavana luontodirektiivin luontotyyppi kasvipeitteiset silikaattikalliot. Kalliot ovat keskiravinteisia eli mesotrofisia, ja niillä esiintyy erityisesti kallioketoja.

Natura-alueen suojelutavoitteet toteutetaan maa-aineslain nojalla. Alueen metsätalouskäyttö on syytä sovittaa yhteen alueen luontoarvojen kanssa tekemällä alueelle luontoarvot erityisesti huomioon ottava metsäsuunnitelma. Suunnitelman vastuutahoina toimivat Uudenmaan ympäristökeskus ja Metsäkeskus Häme-Uusimaa.

Åkärr, Strykmossen ja Pytbergen FI0100033

Kunta: Lohja, Siuntio

Pinta-ala: 73 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Natura-kohde koostuu kolmesta erillisestä osa-alueesta: Åkärrin lettosuo, Strykmossen-keidassuo ja Pytbergin tammimetsä. Natura-kohde muodostaa kokonaisuuden, jossa on Lohjan alueen säilyneistä lettosuista toinen, saaristosuomalais-tyyppinen keidassuo sekä luontaista jalopuumetsää, jossa kasvaa muutamia satoja eri-ikäisiä tammia. Alueilla on uhanalaista ja harvinaista lajistoa. Alueita on sekä valtion että yksityisessä omistuksessa. Alueen läpi kulkee kahdessa eri kohdassa 110 kilovoltin voimajohto.

Åkärrille on tehtävä ennallistamissuunnitelma. Suunnitelman vastuutahona toimii Uudenmaan ympäristökeskus.

Karstunlahden metsä ja kalliot FI0100034

Kunta: Lohja

Pinta-ala: 34 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Natura 2000 -alueeseen kuuluvat Karstunlahden rannalla sijaitseva vanha metsä sekä Pamminmäen ja Tennoonmäen kallioalueet. Kohteella on varttuneita kuusi-valtaisia metsiä ja kiillegneissikallioita. Kallioiden kasvillisuus on edustavaa, alueella on muun muassa uhanalaista sammallajistoa. Pamminmäen suojelu toteutetaan maa-aineslain keinoin säätelällä kiviaineksen ottoa muuten alueen luontoarvot turvataan perustamalla luonnonsuojelulain mukaisia suojelualueita. Tennoonmäen ja Karstunlahden osa-alueet on suojeltu yksityisinä luonnonsuojelualueina.

Alueelle on tarpeen tehdä ennallistamissuunnitelma, jonka vastuutahona toimii Uudenmaan ympäristökeskus. Pamminmäen metsäsuunnitelman tarve on selvitettävä. Suunnittelun vastuutahoina toimivat Uudenmaan ympäristökeskus ja Metsäkeskus Häme-Uusimaa.

Lakimäen metsä FI0100035

Kunta: Lohja

Pinta-ala: 50 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Natura 2000-kohte on laaja metsäkalliokokonaisuus. Alueella on korkeita metsäisiä kallioita, reheviä painanteita ja pieni suopainanne. Kallioperä on kiillegneisiä. Alue toteutetaan luonnonsuojelulain mukaisena suojelualueena. Osan alueesta omistaa valtio.

Alueen lehtojen ja jalopuumetsien on arvioitu kaipaavan hoitoa. Alueella esiintyy erityisesti suojeltava kalliosinisiipi.

Valtion omistuksessa olevalle alueelle on syytä tehdä luonnonhoitosuunnitelma. Alueen toteutuksen edetessä tulee arvioida suunnitelman tarve muulla osalla aluetta. Luonnonhoitosuunnitelman tekemisestä valtion maille vastaa Metsähallitus.

Kaanaan vanha metsä FI0100037

Nurmijärvi

17 ha

SCI

Alueelle on laadittu oikeusvaikutteinen Vantaanjoen osayleiskaava, jossa alue on osoitettu suojelualueena. Kyseisen kohteen länsipuolelta kulkee Seitsemän veljeksen vaellusreitti.

Alueen käytön ohjaaminen on tarpeen. Suunnittelun vastuutahona toimii Metsähallitus.

Klaukkalan Isosuo FI0100038

Nurmijärvi

148 ha

SCI

Alueen ympäristössä on runsaasti kaavoitus ja rakentamispaineita. Taajaman kasvun myötä alueen virkistyskäyttö tulee lisääntymään. Metsähallitus on tehnyt alueelle ennallistamissuunnitelman, mutta toimenpiteitä ei ole vielä voitu toteuttaa.

Alueen virkistyskäytön ja ympäröivän maankäytön ohjaaminen on tarpeen. Suunnittelun vastuutahoina toimivat Nurmijärven kunta, Uudenmaan ympäristökeskus ja Metsähallitus.

Konianvuori FI0100039

Kunta: Vihti

Pinta-ala: 123 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Kallion laella vanha metsä on mäntyvaltaista ja rinteiden alaosissa kuusivaltaista vanhaa metsää, jonka aluskasvillisuus on lehtoa. Alueen luontoarvot turvataan eteläosaa lukuun ottamatta luonnonsuojelulain mukaisena suojelualueena ja valtion omistama osa on jo perustettu luonnonsuojelualueeksi. Eteläosan toteutuskeinona on maa-aineslaki.

Alueella ei ole ennallistamistarpeita. Aluetta käytetään suunnistustapahtumien järjestämiseen.

Eteläosalle tulisi tehdä luontoarvot erityisesti huomioon otettava metsäsuunnitelma. Kulutusta huonosti kestävä kalliokasvillisuuden suojaamiseksi Natura-

alueen virkistyskäyttöä tulisi ohjata. Alueen suunnittelun vastuutahona toimii Metsähallitus.

Vanjärvi, Märjätienmäki ja Laukkamäki FI0100041
Kunta: Vihti
Pinta-ala: 180 ha
Natura-alueen tyyppi: SCI

Sisältää Natura-alueen Vanjärvi-Laukkamäki (FI0100103), jonka suunnittelu on arvioitu erittäin kiireelliseksi Vanjärven lintujärven perusteella.

Vihdin luoteisosassa sijaitseva kolmiosainen Natura 2000 -alue, joka koostuu Vanjärven lintujärvestä sekä Märjätienmäen ja Laukkamäen kallio- ja lehtoalueista.

Suurin osa Märjätienmäkeä ja Laukkamäkeä suojellaan maa-aineslailla. Näille alueille tulisi tehdä metsäsuunnitelma, jonka vastuutahoina toimivat Uudenmaan ympäristökeskus sekä Metsäkeskus Häme-Uusimaa. Märjätienmäen länsirinnettä käytetään kalliokiipeilyyn, joka suunnittelemattomana uhkaa jyrkanteen kasvillisuutta. Suunnittelun vastuutahona toimii Uudenmaan ympäristökeskus.

Keravanjokikanjonin lehto FI0100045
Kunta: Tuusula
Pinta-ala: 54 ha
Natura-alueen tyyppi: SCI

Natura-alue on 2,5 kilometriä pitkä Keravanjoen laakso, jonka kasvillisuus on pääasiassa lehtoa ja kosteita rantaniittyjä. Alue on edustava kasvillisuudeltaan, linnustoltaan, geomorfologialtaan, maisemaltaan sekä virkistyskäytön kannalta. Alue on sekä yksityisessä, että valtion omistuksessa.

Alueen lehdot tarvitsevat hoitoa. Alueelle tulee tehdä luonnonhoitosuunnitelma, jonka vastuutahoina toimivat Uudenmaan ympäristökeskus sekä Metsähallitus.

Asemansuo FI0100047
Kunta: Karkkila
Pinta-ala: 18 ha
Natura-alueen tyyppi: SCI

Natura 2000 -kohde sijaitsee Karkkilan Pyhäjärven itärannalla. Saavajoki osin rajaa aluetta, osin kulkee sen halki. Alueella on reheväkasvuista lehtokorpea ja paikoin luhtaista sekametsää. Kevättulvat ovat voimakkaita. Alueella on erityisesti linnustollista merkitystä.

Alue sijaitsee lähellä taajamaa ja alueella on virkistyskäyttöä. Alueelle sijoittuu kaksi 110 kilovoltin voimajohtoa.

Virkistyskäyttö ja alueen suojeluarvot tulisi sovittaa yhteen. Suunnittelun vastuutahona toimii Uudenmaan ympäristökeskus.

Suunnittelutilanne:

- Asemansuon hoito- ja käyttösuunnitelma (vahvistettu 1998)

Haaviston alueet FI0100050

Kunta: Karkkila

Pinta-ala: 59 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Natura-alue, joka koostuu seitsemästä erillisestä osasta. Haaviston seutu on kasvilisuudeltaan poikkeuksellisen rehevää, ja Natura-alueelle sijoittuvat Uudenmaan parhaimpiin kuuluvat lettosuot, lähteiköt ja vuorijalavalehto. Alueella on sekä yksityisomistuksessa olevia alueita että valtion omistamia alueita. Kaikista alueista perustetaan luonnonsuojelulain mukaiset suojelualueet. Alue on ehdolla vesipolitiikan puitedirektiivin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin. Aluetta ja sen vesitaloutta uhkaavat monet maa-ainesten ottamishankkeet.

Alueelle on tarpeen tehdä luonnonhoito- ja ennallistamissuunnitelma, jonka vastuutahoina toimivat Uudenmaan ympäristökeskus ja Metsähallitus.

Svinberget - Lagerholmen FI0100054

Kunta: Tammisaari

Pinta-ala: 56 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Natura-alue muodostuu osasta Lagerholmenin saarta ja Svinbergetin alueesta mantereen puolella. Lagerholmenilla on edustavaa lehmusvaltaista luonnontilaista jalopuumetsää. Svinbergetin aluetta luonnehtivat edustavat kallionalus- ja rinnelehdot, vanha kelopuustoinen kalliomännikkö ja luonnontilainen kluuvijärvi. Svinbergetin ja Lagerholmin välistä rajaukseen kuuluu vielä matala, ruovikkoinen flada. Svinbergetin korkeimmalla kohdalla on muinainen röykkiöhauta. Alue on yksityisomistuksessa.

Alueelle tulee tehdä luonnonhoito- ja ennallistamissuunnitelma. Suunnitelman vastuutahona toimii Uudenmaan ympäristökeskus.

Vähäjärvenkallioiden vanha metsä FI0100057

Mäntsälä

74 ha

SCI

Alue on Uudellamaalla harvinaisen suuri luonnonmetsäalue. Alueella on suuret korkeuserot (lähes 50 m). Perustettu luonnonsuojelualue on valtion omistuksessa.

Alueelle on tehtävä ennallistamissuunnitelma. Suunnitelman vastuutahona toimii Metsähallitus.

Kotojärvi – Isosuo FI0100058

Kunta: Mäntsälä

Pinta-ala: 365 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI, SPA

Kotojärvi-Isosuon Natura-alue on topografialtaan tasainen, lasketusta järvestä ja keidassuosta koostuva alue. Maaperä on pääosin savea, turvetta ja moreenia. Kotojärven kasvillisuus on syntynyt järven laskun tuloksena. Avovesialue on tätä nykyä pieni ja pirstoutunut neljäksi lampareeksi, joita reunustaa laaja järviruokovyöhyke. Kotojärvellä on useita lähteitä, koska pohjavettä virtaa järven pohjoispuolen harjulta. Kotojärven kaakkoisreunalla sijaitseva pieni lehtosaareke, Koljan-saari, on puuston luonnontilaisuuden vuoksi hyönteis- ja lintulajistoltaan mielenkiintoinen.

Isosuo on suoyhdistymänä melko hyvin kehittynyt, kohtalaisen luonnontilainen kasvillisuudeltaan monipuolinen keidassuo. Suo on lähes ojittamaton, mutta sen yli kulkee sähkölinja. Natura-alue on valtakunnallisesti merkittävä suoalue ja lintuvesi. Se on edustava sekä luontotyypeiltään että lintudirektiivin lajistoltaan. Isosuo on mukana valtakunnallisessa soidensuojeluohjelmassa. Kotojärvi taas on valtakunnallisen lintuvesiensuojeluohjelman kohde.

Alueella on virkistyskäyttöä ja käyttö tulee lisääntymään asutuksen levitessä kohti Natura-aluetta.

Alueelle on syytä tehdä koko Natura-alueen kattava hoito- ja käyttösuunnitelma. Suunnitelman vastuutahona toimii Metsähallitus.

Suunnittelutilanne:

- Isosuon ennallistamissuunnitelma (MH 2005)

Ohkolanjoki-laakso FI0100061

Kunta: Mäntsälä

Pinta-ala: 22 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Kaksiosainen Natura-alue sijaitsee Ohkolanjoen rannoilla. Ohkolanjoki on Kera-
vanjoen sivuhaara, joka virtaa Natura-alueella luonnontilaisessa uomassaan. Joki ja
rantalehdot muodostavat arvokkaan ekologisen kokonaisuuden, joka on harvinaisen
luonnontilainen Uudellamaalla. Natura-alueeseen kuuluu erillisenä osana joen
itäpuolella oleva edustava perinnebiotooppi, Sandberginpelto. Alue on noin 3,5
hehtaarin kokoinen entinen pelto, joka on ollut laidunkäytössä. Alueelle on kehit-
tynyt edustavaa niittykasvillisuutta. Paikallinen luonnonsuojeluyhdistys on hoitanut
niittyä niittämällä. Ohkolanjoki on potentiaalinen meritaimenen istutusalue. Alue on
pääosin valtion omistuksessa.

Alueelle tulee tehdä luonnonhoitosuunnitelma. Suunnitelman vastuutahona toimii Metsähallitus.

Gästerbyn järvet ja suot FI0100067

Kunta: Sipoo

Pinta-ala: 199 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Natura-alue koostuu kolmesta osa-alueesta Gästerbyn ja Söderkullan välissä. Koko
alueesta on perustettu yksityisiä luonnonsuojelualueita. Alueen luonto on varsin
monipuolinen, sillä alueella on pieniä järviä, erityyppisiä soita, kallioita, kangasmetsiä
sekä pieniä lehtoja. Storträsk ja pohjoisempi pieni lampi ovat humuspi-
toisia ja suorantaisia. Molnträsket ja alueeseen rajautuva Mjödträsk sen sijaan ovat
kirkasvetisiä ja karuja järviä.

Alueella on ennallistamista tarvitsevia luontotyyppisiä ja kohtalaisesti virkistyskäyttöä. Sipoon kunnan alueelle ollaan valmistelemaan koko kunnan kattavaa yleiskaavaa.

Alueen luontoarvojen turvaamiseksi riittää kuitenkin pelkkä ennallistamissuunnitelma. Suunnitelman vastuutahoina toimivat Uudenmaan ympäristökeskus sekä Sipoon kunta.

Boxin suot FI0100068
Kunta: Sipoo, Porvoo
Pinta-ala: 159 ha
Natura-alueen tyyppi: SCI

Alue koostuu Sipoon ja Porvoon rajalla sijaitsevista kolmesta erillisestä suosta. Suot ovat lähellä rannikkoa ja ne ovat geologisesti melko nuoria keidassoita. Suot ovat keskiosistaan karuja rämeitä ja nevoja, reunat ovat ravinteisempia saranevoja ja korpia. Suot ovat pääosin yksityisessä omistuksessa.

Sipoon kunnan alueelle ollaan valmistelemaan koko kunnan kattavaa yleiskaavaa. Alueen pohjoispuolelle on valmistunut Kilpilahden tieyhteyden yleisuunnitelma.

Alueen soille tulee tehdä ennallistamissuunnitelma. Suunnitelman vastuutahona toimii Uudenmaan ympäristökeskus.

Porvoonjoen suisto - Stensböle FI0100074
Kunta: Porvoo
Pinta-ala: 1331 ha
Natura-alueen tyyppi: SCI, SPA

Porvoonjoen suisto - Stensböle on kolmiosainen Natura-alue. Pohjoisin, Linnanmäen harjukummun ja Maarin rehevän lahden muodostama kokonaisuus sijaitsee maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittävällä paikalla Porvoonjoen rannalla Porvoon vanhan kaupungin tuntumassa. Laajempi eteläinen osa-alue puolestaan sijaitsee Porvoonjoen suiston vesialueella ja rannoilla. Siihen kuuluvat Ruskis, Kaupunginselkä, Stensbölejärden, Bjurböleviken, Sikosaaren eeläosa sekä Stensbölejärdenin itärannan niitty- ja metsäalueet. Kolmantena osa-alueena on itäisimpänä sijaitseva Stormossenin suoalue.

Alueella on intensiivistä virkistyskäyttöä. Ruskis – Stensbölejärden on arvioitu 'Kunnostettavien kosteikkojen valtakunnallisessa tärkeysjärjestys' -selvityksessä välitöntä kunnostusta tarvitseväksi kohteeksi. Alue on ehdolla vesipolitiikan puitedirektiivin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin. Joen suistoalueelle hoito- ja käyttösuunnitelma on tehty Lintulahdet Life -hankkeen yhteydessä.

Stensbölen muille osille tulee tehdä hoito- ja käyttösuunnitelma. Suunnitelman vastuutahona toimii Uudenmaan ympäristökeskus.

Suunnittelutilanne:

- Porvoonjoen suiston - Stensbölen hoito- ja käyttösuunnitelma vuosille 2005-2015
- Ekudden luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma

Kullafjärdenin lintuvesi FI0100081
Kunta: Ruotsinpyhtää
Pinta-ala: 185 ha
Natura-alueen tyyppi: SCI, SPA

Kullafjärden, toiselta nimeltään Tessjöfjärden, on Taasianjoen suiston lintuvesialue. Matalassa, rehevässä lahdenpohjukassa on laajat vesikasvillisuusvyöhykkeet, joista järviruoko muodostaa suurimmat. Myös ulpukka on runsas. Yli metrin syvyisillä vesialueilla kasvaa lähinnä järvikaislaa. Suiston vesi- ja rantakasvilajisto on monipuolinen. Lahden eteläosassa on keskimäärin kahden metrin syvyinen avovesialue. Alue on ehdolla vesipolitiikan puitedirektiivin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin.

Lintuvesialueelle tulisi tehdä luonnonhoitosuunnitelma. Suunnitelman vastuutahona toimii Uudenmaan ympäristökeskus.

Vahterpään fladat FI0100083
Kunta: Ruotsinpyhtää
Pinta-ala: 104 ha
Natura-alueen tyyppi: SCI

Vahterpään pitkän niemen kärjessä sijaitseva ranta- ja vesialuekokonaisuus. Alue koostuu kahdesta fladasta (Hamnfladan ja Furufladan), kluuvijärvestä (Lillfladan) sekä Hamnfladanin ja Lillfladanin ranta-alueista. Ranta-alueista perustetaan luonnonsuojelulain mukaisia luonnonsuojelualueita. Alue on ehdolla vesipolitiikan puitedirektiivin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin.

Alueelle tulee tehdä ennallistamis- ja luonnonhoitosuunnitelma alueen perustamisen jälkeen. Suunnitelman vastuutahona toimii Uudenmaan ympäristökeskus.

Haukkamäki FI0100090
Kunta: Nummi-Pusula, Somero
Pinta-ala: 23 ha
Natura-alueen tyyppi: SCI

Nummi-Pusulan luoteisosassa Arimaa-järven rannalla sijaitseva korkea, jyrkänteinen kallioalue. Natura-alue ulottuu hieman Someron puolelle Lounais-Suomen ympäristökeskuksen alueelle, jossa on luonnonsuojelualueeksi rauhoitettu lehto Koirlammista Arimaa-järveen laskevan puron varrella. Alue on yksityisomistuksessa.

Valtaosalla alueesta on metsätalous sallittua. Alueelle tulisi tehdä luontoarvot erityisesti huomioiva metsäsuunnitelma. Suunnitelman vastuutahoina toimivat Uudenmaan ympäristökeskus sekä Metsäkeskus Häme-Uusimaa. Suunnitelma tehdään yhteistyössä Lounais-Suomen ympäristökeskuksen kanssa.

Metsäkulma FI0100094
Kunta: Mäntsälä
Pinta-ala: 151 ha
Natura-alueen tyyppi: SCI

Alueen maasto on topografialtaan kumpuilevaa ja muodostaa hyvin monimuotoisen metsä- ja suoluontokokonaisuuden, jossa esiintyy seitsemän luontodirektiivin luontotyyppiä. Alueella sijaitsee ennallistamista vaativia kohteita. Koko alueelle perustetaan luonnonsuojelulain mukainen suojelualue.

Alueelle on tehtävä ennallistamissuunnitelma. Suunnitelman vastuutahona toimii Metsähallitus.

Peltolan vanha metsä FI0100095
Kunta: Mäntsälä
Pinta-ala: 48 ha
Natura-alueen tyyppi: SCI

Peltolan vanha metsä sijaitsee Sääksjärven itäpuolella Mäntsälässä. Peltolan metsäalueen halki kiemurtelee rehevä korpinen suojuotti, jonka luonnontilaa tuore varsin voimaperäinen ojitus ei ole vielä muuttanut. Alueella on myös pieni räme ja rantaluhtaa. Peltolan metsät ovat kasvillisuudeltaan pääosin mustikkatyyppiä ja paikoitellen esiintyy myös lehtomaista kangasta sekä pienialaisesti käenkaali-

oravanmarjatyypin lehtokuvioita. Alue on pinta-alaltaan varsin pieni ja metsät mosaiikkimaisia tien ja taimikoiden pirstovan vaikutuksen takia.

Alueella on ennallistamista tarvitsevia kohteita. Alueella on jonkin verran metsästys- ja muuta virkistyskäyttöä.

Alueelle tulisi laatia ennallistamissuunnitelma. Suunnitelman vastuutahona toimii Metsäntutkimuslaitos.

Tomasbölebäcken FI0100096

Kunta: Pohja

Pinta-ala: 10 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Natura-alue sijaitsee Pohjan kunnassa Pohjanpitäjänlahden länsipuolella Hemträsketistä Tomasbölevikeniin laskevan puron rannoilla ja Hemträsketin itärannalla. Alue koostuu luonnontilaisena meanderoivasta purosta, metsäluhdista ja pähkinäpensas- sekä rantalehdoista. Valtaosa pähkinäpensaslehdoista on jyrkänteen alus- ja rinnelehtoa. Rantalehto ja metsäluhdat sijaitsevat Tomasbölebäckenin puron varressa. Alueella esiintyy kohteita, joille luonnonhoitosuunnitelman laatiminen voi tulla kyseeseen. Lisäksi alueella esiintyy erikoisesti suojeltava laji; hiuskoukkusamma. Alue on yksityisomistuksessa. Alue on ehdolla vesipolitiikan puitedirektiivin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin.

Alueelle tulee tehdä luonnonhoitosuunnitelma. Suunnitelman vastuutahon toimii Uudenmaan ympäristökeskus.

Rientolan metsä FI0100097

Kunta: Pornainen

Pinta-ala: 39 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Alueella on vanhaa kuusivaltaista korpea, tuoretta metsää sekä karua mäntykalliota. Kuusivaltainen kangasmetsä ja korpi ovat lähes luonnontilaisia. Lahopuuta on kuitenkin melko vähän. Alueella aiemmin tehdyt metsätaloustoimenpiteet ovat kohdistuneet karulle mäntykalliolle. Puusto on siellä nuorehkoa ja tiheää.

Alueelle on tehtävä ennallistamissuunnitelma. Suunnitelman vastuutahona toimii Metsähallitus.

Byträsket FI0100098

Kunta: Sipoo

Pinta-ala: 19 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Byträsketin lampea reunustaa leveydeltään vaihteleva hyllyvä rantasuo. Byträsketillä esiintyy luontodirektiivin liitteen II laji, täplälampikorento (*Leucorrhinia pectoralis*). Koko Byträsket on lajille sopivaa elinympäristöä. Alue on ehdolla vesipolitiikan puitedirektiivin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin.

Sipooseen valmistellaan koko kunnan kattavaa yleiskaavaa.

Alueelle tulee tehdä luonnonhoitosuunnitelma. Suunnitelman vastuutahoina toimivat Uudenmaan ympäristökeskus sekä Metsähallitus.

Torsgårdin metsä FI0100100

Kunta: Siuntio

Pinta-ala: 44 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Alueella on metsäisiä kallioalueita ja niihin liittyviä tuoreen kankaan rinnemetsiä. Alueella on myös rehevämpiä korpipainanteita. Metsät ovat varttuneita ja ikääntyviä, tiheitä kuusikoita. Kuusikko on rakenteeltaan hyvin luonnontilainen, sekapuuna kasvavat lähinnä mänty, koivu ja haapa, paikoin myös raita, harmaaleppä ja tervaleppä. Alueella on yksittäisiä varsin järeitä haapoja, koivuja ja raitoja. Lahopuuta on melko runsaasti, pääosin keski- ja pienikokoista kuusta. Mäntyvaltaisten kallioalueiden jäkälিকöt ovat luonnontilaisia.

Alueelle tulee tehdä ennallistamis- ja luonnonhoitosuunnitelma. Suunnitelman vastuutahoina toimivat Metsähallitus.

Österfjärden FI0100101

Kunta: Tammisaari

Pinta-ala: 95 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Österfjärden on merenlahti, jonka laajat pitkittäiset kivennäismaaharjanteet erottavat merestä. Lahden rannoilla on laidunnettuja alueita ja metsäluhtaa. Österfjärdenin ja ympäröivien alueiden lisäksi kokonaisuuteen kuuluvat myös Karlholmenin saaret, Nötön pohjoisrannan metsä ja Västerfjärdenillä sijaitseva Västerholmenin ja Tallörenin saariryhmä, joilla kaikilla on luonnonmetsiä.

Kunnostettavien kosteikkojen valtakunnallisessa tärkeysjärjestyksen arvioinnissa alueen on arvioitu tarvitsevan kunnostusta 5-10 vuoden sisällä. Alue on osittain maatalouden erityistuella tuetussa laidunnuksessa.

Österfjärdenin merenlahdelle tulisi tehdä luonnonhoitosuunnitelma. Suunnitelman vastuutahoina toimivat Uudenmaan ympäristökeskus ja Metsähallitus.

8.4 Ei tällä hetkellä tiedossa olevaa suunnittelun tarvetta

Valmiit suunnitelmat

Laajalahden lintuvesi FI0100028
Kunta: Espoo
Pinta-ala: 192 ha
Natura-alueen tyyppi: SCI, SPA

Laajalahti on linnustoltaan kansainvälisesti arvokas, matala, avara ja ruovikkoinen merenlahti itäisessä Espoossa. Rajaukseen kuuluu varsinaisen ruovikkoalueen lisäksi myös entistä peltoa ja pensaikkoa mantereen puolelta sekä avoimempaakin vesialuetta ulompana lahdella. Alue muodostaa varsin hyvän ekologisen kokonaisuuden merenlahden ja sen rannan biotooppeja.

Laajalahti on kansainvälisesti arvokas lintuvesi. Muutonaikaisena levähdysalueena se on yksi Suomen etelärannikon parhaista. Alueella levähtää ja pesii useita lintudirektiivin lajeja. Alue on pääkaupunkiseudulla merkittävä opetus- ja retkikohde. Lähistöllä sijaitsevassa Villa Elfvikissä toimii Espoon kaupungin ympäristövalistuskeskus. Laajalahdella on myös tutkimuksellista merkitystä. Alue on ehdolla vesipolitiikan puitedirektiivin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin.

Laajalahdella on voimassa oleva hoito- ja käyttösuunnitelma. Alueella on toteutettu hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisia toimenpiteitä Lintulahdet Life –hankkeen yhteydessä.

Suunnittelutilanne:

- Laajalahden luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma (1993)

Lemmenlaakson lehto FI0100044
Kunta: Järvenpää
Pinta-ala: 94 ha
Natura-alueen tyyppi: SCI

Alueen pohjoisosa on harjua, jonka maaperä on sora-moreenia ja hiekkaa. Joenvarsilehdot sijaitsevat jyrkillä, kanjonimaisilla rinteillä, joiden korkeus on n. 30 metriä. Alueen eteläosassa topografia on loivempi. Maaperä muuttuu hiesuksi ja saveksi, ja jokitörmät ovat n. 10 metriä korkeat. Jokirantojen kasvillisuus on tulvaniittyä ja rehevää lehtoa. Alueen reunoilla on tavanomaisempaa kangasmetsää ja eteläosassa on peltoa. Paikoin alueella on kulttuuriperäisiä niittyjä, joita on hoidettu laiduntamalla.

Alue on luonnoltaan monipuolinen ja edustava kokonaisuus, jonka toimintaan Keravanjoen tulvat ja uoman muutokset vaikuttavat merkittävästi. Rinnelehdot on lehtojensuojeluohjelmassa todettu valtakunnallisesti arvokkaiksi ja alueen lajisto on runsas ja edustava. Alue on tärkeä biologinen tutkimuskohde. Alueen läpi kulkee 110 kilovoltin voimajohto.

Lemmenlaakson Natura-alueella on voimassa oleva hoito- ja käyttösuunnitelma.

Suunnittelutilanne:

- Lemmenlaakson hoito- ja käyttösuunnitelma (2006)

Tuusulanjärven lintuvesi FI0100046

Kunta: Tuusula, Järvenpää

Pinta-ala: 200 ha

Natura-alueen tyyppi: SPA

Natura-alue koostuu kolmesta erillisestä Tuusulanjärven vesi- ja rantakosteikko-alueesta. Pohjoispohjukan osa-alue kuuluu Järvenpäähän, kun taas länsirannan ja eteläpään osa-alueet sijaitsevat Tuusulassa. Tuusulanjärvi on noin kahdeksan kilometriä pitkä, kapea järvi, joka sijaitsee asutuksen keskellä ja on pahoin rehevöitynyt.

Natura-alueella Tuusulanjärven rannat ovat pääosin rakentamattomia, vesi- ja rantakasvillisuudeltaan runsaita lahtia, jotka ovat tärkeitä linnustolle. Rannoilla on kosteita niitty- ja pensaikkoluhtia. Pohjoisimman osa-alueen rantakosteikoita on ojitettu. Alue on todettu valtakunnallisesti arvokkaaksi lintuvedeksi. Siellä pesii ja levähtää useita lintudirektiivin lajeja. Luontotyytit ovat varsin tavanomaisia, sillä järvi on rehevöitynyt ja rantojen kosteat niityt ja rantaluhdat ovat Uudellamaalla varsin yleisiä luontotyyppiejä.

Tuusulanjärvi on merkittävä myös maisemaltaan ja kulttuurihistorialtaan. Rannoilla on taiteilijakotimuseoita, ja rantojen virkistyskäyttö on runsasta. Alueelle on suunnitteilla lisää rakentamista ja virkistyskäyttö tulee lisääntymään. Alue on tärkeä myös lintuharrastukselle ja -tutkimukselle.

Alueelle on tehty suunnitelma, joka ohjaa alueen hoitoa ja käyttöä. Lintulahdet Life -hankkeen yhteydessä on toteutettu suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet. Järven eteläpää on pääosin hankittu valtion omistukseen. Pohjoisosaa on Järvenpään kaupungin omistuksessa ja keskiosa yksityisomistuksessa.

Suunnittelutilanne:

- Tuusulanjärven länsirannan käytön ja hoidon periaatteet (2001)

Järvisuo –Ridasjärvi FI0100052

Kunta: Hyvinkää

Pinta-ala: 686 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI, SPA

Ridasjärvi on dystrofinen eli ruskeavetinen, voimakkaasti rehevöitynyt järvi, joka on aikoinaan luokiteltu kaislatyyppin tyyppijärveksi.

Ridasjärven suoalueet kuuluvat Rannikko-Suomen kermikeidasvyöhykkeeseen. Suoyhdistymän vallitsevana suotyyppinä ovat rämeet nevapainanteineen, mutta alueella on pienialaisesti myös ruoho- ja heinäkorpea. Suoalue on valtakunnallisesti merkittävä konsentrinen kermikeidas, suoyhdistymänä melko hyvin kehittynyt ja ehjä ja monimuotoinen kokonaisuus. Ridasjärvi on valtakunnallisesti arvokas lintujärvi. Se on pesimälinnustoltaan monipuolinen, mutta myös sen muuton- ja sulkasadon aikainen merkitys on huomattava. Alueella esiintyy uhanalaisia hyönteislajeja. Alueelle sijoittuu kantaverkon 400 ja 110 kilovoltin voimajohtot. Alueelle on myös suunnitteilla uusi 400 kilovoltin voimajohto.

Alueelle on tehty hoitoa ja käyttöä ohjaava suunnitelma. Alueella ei ole tiedossa muuta suunnittelutarvetta.

Suunnittelutilanne:

- Ridasjärven luontoalueen käyttö- ja hoito (2001)

Vanhankaupunginlahden lintuvesi FI0100062

Kunta: Helsinki

Pinta-ala: 316 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Vanhankaupunginlahti on laaja ruovikkoinen merenlahti Vantaanjoen suistossa. Vesikasvillisuusalueet, luhdet ja rantaniityt muodostavat laajoja vyöhykkeitä. Reunametsät ovat reheviä tervaleppäluhtia. Yhdessä läheisten peltojen kanssa alue muodostaa luonnoltaan monimuotoisen ja etenkin linnustolle erittäin tärkeän alueen. Suurin osa Natura-alueesta on luonnonsuojelualuetta. Alueen omistavat Helsingin kaupunki ja valtio.

Alue on kansainvälisesti merkittävä kosteikkolinnuston suojelualue, jonka arvo on hoitotoimenpiteiden ansiosta edelleen kasvamassa. Suurin osa alueesta kuuluu kansainväliseen kosteikkojen suojelusopimukseen eli ns. Ramsar-kohteisiin.

Alueen linnustoa, selkävesialueen veden laatua ja pohjaeläimistöä seurataan vuosittain. Myös lampareiden kasvillisuus on seurannassa. Alueelta on seuranta-tietoja pitkältä aikaväliltä, joten se on merkittävä myös tieteellisen tutkimuksen kannalta. Alue on erittäin tärkeä virkistys- ja luontoharrastuskohde pääkaupunkiseudulla. Sen rannoilla on luontopolkuja ja lintutorneja. Alue on ehdolla vesipoliitiikan puitedirektiivin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin.

Alueella on valmis hoito- ja käyttösuunnitelma, jonka mukaisesti aluetta hoidetaan.

Suunnittelutilanne:

- Vanhankaupunginlahden lintuvesi –Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma (2005)

Kallahden harju-, niitty- ja vesialueet FI0100063

Kunta: Helsinki

Pinta-ala: 251 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Natura-alue on Helsingin itäosassa sijaitseva mereen pistävä harjuniemi, joka jatkuu hiekkasärkinä ja hiekkapohjana merenpinnan alla. Suurin osa Natura 2000 -alueesta on vesialuetta. Natura 2000 -alueeseen sisältyvät maa-alueet eli Kallahdenharju ja Kallahdenniemen rantaniitty ovat Helsingin kaupungin omistamia luonnonsuojelualueita. Muu osa Natura-alueesta, eli vesialueet, kuuluvat valtakunnalliseen harjunsuojeluohjelmaan. Vesialueella Natura-alueen toteutuskeino on vesilaki, jonka avulla suojellaan vedenalaista luontoa, merenpohjaa ja veden laatua. Harju ja niitty ovat arvokkaita myös maisemallisesti. Alueen vedenalaiset osat ovat luontoarvoiltaan huonosti tunnettuja.

Lähistöllä on runsaasti asutusta, ja alueita käytetään huomattavan paljon virkistykseen. Niityllä on merkitty luontopolku. Molemmille luonnonsuojelualueille on vahvistettu hoito- ja käyttösuunnitelma. Kallvikin rantaniitylle on vuonna 2002 tehty uusi hoito- ja käyttösuunnitelma, jota ei ole vielä vahvistettu.

Suunnittelutilanne:

- Kallahdenharjun luonnonsuojelun hoito- ja käyttösuunnitelma v. 2003-2012
- Kallvikin rantaniitty – hoito- ja käyttösuunnitelma (vahvistettu 1993)

Teutjärven ja Suvijärven lintuvedet FI0100082

Kunta: Ruotsinpyhtää, (Elimäki)

Pinta-ala: 568 ha

Natura-alueen tyyppi: SPA

Natura-alue on kaksiosainen lintuvesialue, joka sijaitsee Ruotsinpyhtään ja Elimäen rajalla. Pohjoisempi Teutjärvi on pyöreähkö, laakearantainen järvi, joka sijaitsee Teutjoen suulla. Teutjärven vedet laskevat kapeata Niemistönsalmea pitkin etelään Suvijärveen, joka on osa Kymijoen läntistä haaraa. Natura-alueeseen kuuluu Suvijärven rehevä pohjoisosa. Lähes koko alue kuuluu valtakunnalliseen lintuvesien-suojeluohjelmaan. Pieniä laajennuksia lintuvesiensuojeluohjelman rajaukseen on tehty Teutjärven itä- ja etelärannalla sekä Suvijärven luoteisrannalla, joissa rantapensaikkoja on otettu mukaan Natura-alueeseen.

Järvet ovat lintuvesiensuojeluohjelmassa luokiteltu kansainvälisesti arvokkaaksi kohteeksi. Sekä pesivä että muuttoaikoina levähtävä linnusto on runsas. Etenkin ruovikkolajeja pesii runsaasti, ja joukossa on harvinaisuuksia. Myös ympäröivät pellot ovat linnuston kannalta tärkeitä. Alue on ehdolla vesipolitiikan puitteidirektiivin artiklan 6 mukaiseen rekisteriin.

Rannat ovat lähes rakentamattomat, vain Teutjärven koillisrannalla on pari rakennusta. Alueella on jonkin verran virkistyskäyttöä.

Alueelle on tehty hoitoa ja käyttöä ohjaava suunnitelma. Muita suunnitelmia ei ole tarpeen tehdä.

Suunnittelutilanne:

- Teutjärven hoidon ja käytön periaatteet (2003)

Kallbådanin luodot ja vesialue FI0100089

Kunta: Kirkkonummi, Inkoo

Pinta-ala: 1520 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Natura-alue sijaitsee Porkkalanniemen lounaispuolisella ulkomerialueella siten, että noin puolet alueesta ulottuu sisäisten aluevesiemme ulkorajan ulkopuolelle. Alueen keskellä on Kallbådanin 0,7 hehtaarin kokoinen majakkaluoto ja sen ympärillä useita pienempiä luotoja ja kareja. Rajaus ulottuu vähintään 1,8 kilometrin päähän luodoista joka suunnalla. Suurin osa Natura-alueesta on vettä.

Alue on tärkeä harmaahylkeen suojelulle. Harmaahylje on luontodirektiivin liitteen II laji. Saarelle järjestetään luontomatkailuretkiä ja virkistyskäyttöpaineet ovat kasvussa. Alueella on puolustusvoimien toimintaan liittyviä rakenteita ja laitteita. Aluetta on ehdotettu vesipolitiikan puitteidirektiivin mukaiseen rekisteriin.

Alueella on ympäristöministeriön vahvistama hoito- ja käyttösuunnitelma eikä muita suunnitelmia ole tarpeen tehdä.

Suunnittelutilanne:

- Kallbådanin hylkeidensuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma (vahvistettu 2002)

Ei tiedossa olevaa suunnittelun tarvetta

Varvarinsuo FI0100009
Karjaa, Inkoo
60 ha
SCI

Alue on luonnontilaisena säilynyt, ojittamaton suoyhdistymä, jolla on ainakin kahdeksaa eri suotyyppiä. Alueella on Salpausselän lähteikköjä. Varvarinsuo kuuluu valtakunnalliseen soidensuojeluohjelmaan. Alue on valtion omistama suojelualue.

Varvarinsuo on muodoltaan pitkänomainen, melko pieni suokokonaisuus, jolla on monipuolinen valikoima metsäisiä suotyyppisiä. Reunoilla on mesotrofisia, kuusi- tai tervaleppävaltaisia korpia. Keskiosat ovat pääasiassa suopursuvaltaista isovarpuista rämettä. Korvet ovat osittain lähteisiä.

Alueelle ei ole tarpeen laatia suunnitelmia.

Tulijärvi – Makubergen FI0100010
Kunta: Karjaa, Karjalohja
Pinta-ala: 47 ha
Natura-alueen tyyppi: SCI

Tulijärvi-Makubergenin alueen eteläosassa on Makubergenin vanhaa luonnonmetsää eteläsuomalaisittain edustavine lahoppuustoineen sekä karumpaa kallioalueen mäntyvaltaista luonnonmetsää. Alueen pohjoisosaa luonnehtii varsinaisen Tulijärven lisäksi laaja allikkoinen ruovikkoalue ja boreaaliseksi metsäluhdaksi luokiteltava suoalue.

Luhta-alue ja ruovikkoalue on vesitaloudeltaan varsin luonnontilainen. Kuusivaltainen luonnonmetsä on lahoppuustoltaan arvokas, koska siellä on paikoin runsaasti suuria pitkälle lahonneita kuusia, jotka ovat Uudenmaan vanhoissa metsissä harvinaisia. Samoin suuret vanhat haavat liito-oravineen tekevät pienestä metsästä suhteessa kokonsa hyvinkin arvokkaan. Samoin metsäluhta on luonnontilainen vaikkakaan ei puustoltaan komeimpia. Alueella on myös harvinaisista ja pienialaisista luontotyypeistä lähdesuota ja lettoa.

Makubergenin metsä on mukana vanhojen metsien suojeluohjelmassa. Tulijärven alue kuuluu soidensuojeluohjelmaan. Natura-alue on osaksi valtion omistuksessa ja osaksi yksityistä suojelualueita. Mustionjoen Natura-alueen (FI0100023) sivuhaara Storängsbäcken-Krabbäcken saa alkunsa Tulijärvestä.

Alueelle ei ole tarpeen laatia suunnitelmia.

Myllymäki FI0100015
Nummi-Pusula
7 ha
SCI

Myllymäki on pääosin karu kiillegneissikallio, jonka rinteillä ja jyrkänkeillä on paikoin edustavaa kallioseinämäkasvillisuutta muun muassa uhanalaisia sammallajeja. Myllymäki on Uudenmaan ainoa tiedossa oleva luontodirektiivin liitteen II lajin, isotorasammalen, kasvupaikka. Myllymäki on yksityinen luonnonsuojelualue.

Alueella ei ole suunnittelutarvetta.

Finnträskin vanhat metsät FI0100022
Kirkkonummi
115 ha
SCI

Alue sijaitsee Finnträsk-järven rannoilla. Pääosa etelärannalla sijaitsevasta suu-remmasta alueesta kuuluu vanhojen metsien suojeluohjelmaan. Suojeluohjelmaan sisällymätön osa on valtion omistuksessa. Pohjoisrannan pienempi osa-alue on aiemmin perustettu yksityinen luonnonsuojelualue.

Topografia on melko vaihtelevaa, alueella on pieniä kallioita ja soistuneita painanteita. Itäosassa on lisäksi hieman laajempi isovarpuräme. Vanhojen metsien puusto on pääasiassa kuusivaltaista. Järven eteläpuolisessa metsässä on runsaasti lahoavaa lehtipuuta sekapuuna. Järven pohjoispuolisella pienellä metsäalueella on sekapuuna järeitä ikimäntyjä. Suurin osa alueesta edustaa luontotyyppiä boreaalinen luonnonmetsä. Finnträskin eteläpuolinen metsä kuuluu Uudenmaan parhaisiin vanhoihin metsiin. Metsä on uusmaalaisittain melko laaja, ja lahoa lehtipuuta on sekapuuna runsaasti.

Vanha metsä on tärkeä itiökasvilajien ja linnuston suojelulle. Erityisesti alue on tärkeä liito-oravan elinalueena.

Järven pohjoisrannan pienellä metsäalueella on pääosin kuusivaltaista metsää, jossa myös on jonkin verran lahopuita. Alueen eteläosassa on lahopuustoista kuusi-haapa-koivumetsää.

Alueella ei ole suunnittelutarvetta.

Vaskijärven metsä FI0100048
Karkkila
106 ha
SCI

Vaskijärven metsän alueella on pääosin tuoreen kankaan kumpareisia metsiä ja puustoisia ojittamattomia korpia. Paikoin on myös lehtomaisen kankaan piirteitä ja ruohoisia soita. Alueella on myös muutamia louhikkoisia luonnonpuroja. Alue on edustavaa vanhaa metsää.

Puusto on luonnontilaisinta alueen itäosassa, länsiosassa on poimintaluonteisten hakkuiden jälkiä. Alueella on myös pieni siemenpuuhakkuu sekä sellainen aukkohakkuu, johon puut on jätetty paikoilleen lahoamaan. Nämä eivät kuitenkaan merkittävästi alenna alueen suojeluarvoja, sillä käsiteltyjen alueiden pinta-alat ovat pieniä.

Alueella on uhanalaista ja harvinaista vanhojen metsien sammal-, jäkälä- ja kääpäälajistoa, muun muassa Uudellamaalla uhanalainen kantoraippasammal.

Alue on valtion omistuksessa. Alueella ei ole suunnittelutarvetta.

Keihässuo FI0100049
Karkkila, Loppi
127 ha
SCI

Keihässuolla vallitseva suotyyppi on isovarpuinen räme, mutta suolla on myös kuljupintaista avosuota ja muutamia selviä peruskartallakin näkyviä lampareita. Länsireunalla on minerotrofista saranevaa. Natura-alueen rajaukseen kuuluu melko laaja ojikkoalue Lopen puolelta. Keihässuon reunakorvet on pääosin ojitettu, mutta ojituksista huolimatta se on yhä luontotyyppiltään edustava keidassuo. Allii-

kot monipuolistavat suota. Suolla pesii muutamia Etelä-Suomessa harvinaisia lintulajeja, jotka ovat myös lintudirektiivin lajeja.

Metsähallitus on tehnyt alueelle ennallistamissuunnitelman vuonna 2003. Uusia suunnitelmia ei alueelle ole tarpeen tehdä.

Petkelsuo FI0100053

Kunta: Hyvinkää, Nurmijärvi

Pinta-ala: 284 ha

Natura-alueen tyyppi: SCI

Petkelsuo on tyypillinen eteläsuomalainen, varsin suuri ja melko luonnontilainen konsentrinen kermikeidassuo. Natura-alueeseen kuuluu suon itäinen, ojittamaton puoli. Länsiosa on ojitettu. Alueella on jonkin verran virkistyskäyttöä ja alueen läpi kulkee Seitsemän veljeksien ulkoilureitti, jonka perustamiseksi on pidetty ulkoilureittitoimitus. Suo on pääosin valtion omistuksessa.

Metsähallitus on tehnyt Petkelsuolle ennallistamissuunnitelman. Muita suunnitelmia ei alueelle ole tarpeen tehdä.

Långån kosteikko FI0100055

Karjaa

46 ha

SCI

Långån kosteikko on joen tulva-alueen soita ja luhtaista ranta-aluetta. Alue on erilaisten suotyyppeiden mosaiikkia. Rajauksen ulkoreunojen karut lyhytkorsi- ja rimpinevat vaihtuvat joenrannoille tulvaessa vähitellen pajuviitaluhdaksi ja luhtakorviksi. Erityisesti keskeiset luhtanevat ovat hyvin monilajisia.

Joenvarsi on huomattavan luonnontilainen, ojituksia kosteikkoalueella ei juuri ole. Alueeseen kuuluvan rehevän pikkulammen Lillsjön kasvillisuus on ilmeisesti luonnostaan hyvin monipuolinen. Alueella pesiikin muutamia harvinaisia luhta-alueiden lintuja.

Alue ei kuulu valtakunnallisiin suojeluohjelmiin. Suojelu toteutetaan luonnonsuojelulain mukaisena suojelualueena. Osa alueesta on valtion omistuksessa osa yksityisessä omistuksessa.

Långån jokeen laskee vesiä ojasta, joka tulee läheisen sairaalan jätevedenpuhdistamosta. Vedenlaatumittausten mukaan jätevedenpuhdistamon aiheuttamaa ravinnekupermitusta ei kuitenkaan alempana joessa pysty erottamaan ympäröiviltä maa-alueilta tulevasta ravinnepäästöistä. Alueelle kohdistuu voimajohtohanke. Rantaradan vaikutusta alueen vesitalouteen tulee seurata.

Kivilamminsuu –Pitkästenjärvet FI0100059

Mäntsälä, Hyvinkää

220 ha

SCI

Kivilamminsuu-Pitkästenjärvi on kaksiosainen alue. Kivilamminsuu muodostuu pohjoisosan umpeenkasvaneesta lammesta ja eteläosan keidassuosta.

Kivilamminsuon reunoilla on vähäisiä ojituksia, joilla ei juuri ole vaikutusta suuren suoalueen vesitalouteen. Kaakkoisosan ojat ovat jonkin verran kuivattaneet ympäristöään. Kivilamminsuon rajauksessa on mukana myös suon eteläosista valtiolle hankittuja reunametsiä, jotka ovat eritavoin käsiteltyjä männiköitä. Samoin rajauksen koillisosassa on suonreunametsää, joka on otettu mukaan suhteellisen luonnontilaisen rakenteensa ansiosta. Pitkästenjärvien alue muodostuu pää-

asiassa suolampien reunarämeistä ja kangasmetsäsaarekkeesta rämeen keskellä. Rajauksen sisäpuolella ei ole ojituksia, mutta suon pohjoisosa on ojitettu.

Alueen suot ovat huomattavan luonnontilaisia ja Kivilamminsuo on varsin laaja. Alue sisältää myös pienialaiset luonnonmetsät, joiden arvoa lisää niiden kuusiluminen luonnontilaisten soiden yhteyteen. Alue kuuluu valtakunnalliseen soidensuojeluohjelmaan lukuun ottamatta reunametsiä. Suojelun toteutustapa koko alueella on luonnonsuojelulain mukaisen suojelualueen perustaminen. Alueet ovat valtaosaltaan valtion omistuksessa.

Metsähallitus on tehnyt ennallistamissuunnitelman vuonna 2005. Alueelle ei ole tarvetta tehdä muita suunnitelmia.

Mustametsä FI0100060

Mäntsälä

30 ha

SCI

Mustametsä sijaitsee Mäntsälän länsiosassa Hyvinkäälle vievän valtatievarrella. Metsä on eteläsuomalaisittain erityisen edustavaa vanhaa luonnontilasta kuusivaltaista luonnonmetsää. Valtaosa puustosta on saavuttanut kliimaksivaiheen ja kuollutta puuainesta on runsaasti niin pystyssä kuin maapuustonakin. Kuusikon joukossa on myös vanhoja jyhkeitä haapoja ja koivuja.

Alue on eteläsuomalaisittain poikkeuksellisen luonnontilainen kuusimetsä. Alueella on pienuudestaan huolimatta edustava vanhojen metsien lintulajisto poikkeuksellisen rikas lahoppuusta riippuvainen hyönteislajisto. Alueella on myös runsaasti uhanalaisia kääpiä.

Alue kuuluu vanhojen metsien suojeluohjelmaan. Se on hankittu valtion omistukseen ja rauhoitettu asetuksella.

Alueella ei ole suunnittelutarvetta.

Rörstrandin vanha metsä FI0100069

Sipoo

110 ha

SCI

Rörstrandin metsä on uusmaalaisittain suuri, yli sadan hehtaarin vanhan metsän alue, josta suurin osa on kuusivaltaista luonnonmetsää. Vanhoja haapoja ja koivuja on paljon ja lahoppuusto on monipuolista ja runsasta. Alueen länsiosassa oleva Moraskärr on edustava tervaleppäluhta.

Bastmossenin melko jyrkästi kumpuilevalla alueella on kuusivaltaisia vanhoja metsiä, melko luonnontilaisia keidassoita ja ennallistamiskelpoisia keidassoita, puustoisia soita ja mäntyvaltaisia karuja kallioita sekä monilajinen kuivahko niitty. Bastmossen on ojituksista ja vanhasta turpeennostosta huolimatta valtaosin melko luonnontilaisena säilynyt laaja keidassuo. Alue on Uudenmaan suurimpia vanhan luonnonmetsän alueita ja näistä ehkä edustavin.

Rörstrandin ympäristössä on Bastmossenin monimuotoinen metsä- ja suoalue, joka yhdessä vanhojen metsien suojelualueen kanssa muodostaa erityisen merkittävän ja yhtenäisen ekologisen kokonaisuuden. Alueella on runsaasti vanhojen metsien piirteistä kertovaa uhanalaista jäkälä-, sammal- ja sienilajistoa. Alueella kulkee 110 kilovoltin voimajohto.

Lähes koko Natura-alue on valtion omistuksessa. Alueella ei ole suunnittelutarvetta.

Lampisuo FI0100070
Pornainen
120 ha
SCI

Lampisuo on Pornaisten kunnassa sijaitseva keskiosiltaan vielä melko luonnontilainen laaja keidassuo. Suon länsiosassa on avointa nevaa kuljuineen ja melko isoja allikoitakin. Suon itäosat ovat männikön tiheyden ja puiden koon puolesta vaihtelevaa isovarpurämettä ja rahkarämettä. Rajauksen sisäpuolella ei ole ojituksia lukuunottamatta pohjoisen tien yhteydessä olevia ojia, mutta suoalueen pohjoispuoli ja kaakkoiskulma on ojitettu melko laajalta alueelta.

Alue kuuluu kokonaisuutena valtakunnalliseen soidensuojeluohjelmaan ja se on hankittu valtiolle. Alueella ei ole suunnittelutarvetta.

Venunmetsä FI0100071
Pukkila
41 ha
SCI

Vanhan metsän alue, joka koostuu metsäisistä kumpareista ja niiden välisistä puustoisista soistumista. Alue on jäänne vielä 1980-luvulla laajasta vanhan metsän alueesta. Metsä on kuusivaltaista, ja sekapuuna on koivua ja haapaa sekä yksittäisiä raitoja ja tervaleppiä. Alueella on myös muutamia suuria metsälehmäksiä.

Alue on edustavimpia ja suurimpia uusmaalaisia vanhoja metsiä. Alue edustaa luontotyyppiä boreaaliset luonnonmetsät. Sieltä on tavattu useita valtakunnallisesti uhanalaisia lajeja. Venunmetsä on erityisen tärkeä vanhan metsän kovakuoriais-, kääpä-, jäkälä- ja sammallajiston suojelulle. Alueen kovakuoriaislajisto on tutkittu hyvin, joten metsällä on myös tutkimuksellista merkitystä.

Maapuustossa on runsaasti eri lahoamisvaiheiden kuusia. Koivupötkelöitä on jonkin verran, ja haavat ovat isoja ja lahoavia. Alueella on vanhojen poimintahakkuiden jälkiä. Soistumat ovat lähinnä ruohoisia korpia ja isovarpurämettä. Suurin osa soista on ojitettuja, mutta luonnontila on palautumassa. Alueen halki kulkee metsäautotie.

Metsähallitus on laatinut alueelle ennallistamissuunnitelman, joka on lähtenyt lausuntokierrokselle vuonna 2006. Muita suunnitelmia alueelle ei ole tarpeen tehdä.

Tungträsketin vanha metsä FI0100075
Porvoo
20 ha
SCI

Metsä on tyypiltään lehtomaista kangasta. Pohja on paikoin soistunut. Puusto on varttunutta ja varttuvaa tiheää kuusikkoa, jossa on sekapuuna koivua ja hieman mäntyä. Tungträsketin rantavyöhykkeellä on kapea tervaleppää ja hieskoivua kasvava vyöhyke. Haaparyhmiä on paikoin. Alueella on tasaisesti maapuita ja kuolleita puita. Vanhoja lahoja kantoja on merkkinä vanhoista hakkuista. Alue kuuluu vanhojen metsien suojeluohjelmaan. Alue on lähes kokonaan valtion omistuksessa.

Alueella ei ole suunnittelutarvetta.

Emäsalon suot FI0100076
Porvoo
100 ha
SCI

Alueeseen kuuluu neljä Emäsalon saarella sijaitsevaa pienehköä erillistä suota, jotka ovat etelästä lukien Piparviksmossen, Bjurmossaträsketin suo, Stubbmossen sekä Stornäsin tervaleppäluhta. Suot sijaitsevat lähellä rannikkoa ja ovat geologisesti nuoria, vasta kehityksessä olevia keidassoita, jotka voidaan osittain vielä lukea vaihettumis- ja pallesoihin. Stornäsin tervaleppäluhta poikkeaa muista, sillä se on hyvin vetinen, rehevä luhtapainanne. Natura-alueeseen kuuluvat kaksi suolampea monipuolistavat kokonaisuutta.

Suot ovat luonnontilaisia. Ojituksia ei ole, mutta reuna- ja saarekemetsiä on paikoin käsitelty ja laskupuroja perattu. Luonnontilaiset suot ovat Uudellamaalla hyvin harvinaisia. Ympäröiville metsille tulisi harkita luontoarvot erityisesti huomioivan metsäsuunnitelman laatimista.

Alueella ei ole suunnittelutarvetta.

Ilveskallion vanha metsä FI0100079
Lapinjärvi
21 ha
SCI

Alue on Metsäntutkimuslaitoksen hallinnassa oleva pienikokoinen valtion luonnonsuojelualue, joka on pääasiassa vanhaa metsää. Alue kuuluu valtion maiden vanhojen metsien suojeluohjelmaan. Suojelualueen ympärillä on 246 hehtaarin kokoinen kuusen geenireservimetsä.

Alue on pienestä koostaan huolimatta tärkeä vanhojen metsien suojelualue. Koko alue kalliojyrkännettä lukuun ottamatta voidaan lukea luontodirektiivin luontotyyppiin boreaalinen luonnonmetsä.

Alueella ei ole suunnittelutarvetta.

Kairassuon vanha metsä FI0100088
Mäntsälä
9 ha
SCI

Kairassuon vanha metsä on hyvin pienialainen, mutta puustorakenteeltaan eteläsuomalaisittain poikkeuksellisen luonnontilainen vanha kuusivaltainen metsä. Vallitseva puusto on hyvin vanhaa ja kuusen seassa on sekapuuna vanhoja koivu- ja haapoja ja mäntyjä. Elävän puusto on selvästi erirakenteista ja pienaukkodynaamiikan muovaamaa. Lahopuusto on järeydeltään, puulajijakaumaltaan ja lahoasteeltaan hyvin monipuolista. Järeää maapuuta on runsaasti.

Alue ei kuulu vanhojen metsien suojeluohjelmaan eikä mihinkään muuhunkaan suojeluohjelmaan. Se on valtion omistuksessa.

Alueella ei ole suunnittelutarvetta.

Bänbergetin aarnialue FI0100091

Espoo

18 ha

SCI

Bänbergetin aarnialue sijaitsee Pohjois-Espoossa Bodomjärven koillispuolella. Alueen korkeusvaihtelut ovat suuria. Bänbergetin aarnialue edustaa lähes kokonaan boreaalista luonnonmetsää. Alueen kasvillisuus on hyvin monipuolista. Alueella on myös lahoppua kohtalaisesti.

Alue on valtion omistuksessa. Alueelle tullaan liittämään osaksi Nuuksion kansallispuistoa, minkä yhteydessä alueelle tehdään hoito- ja käyttösuunnitelma.

Kummelbergen FI0100099

Sipoo

166 ha

SCI

Monimuotoiseen laajaan alueeseen kuuluu vanhoja luonnonmetsiä, kallioita, reheviä lehtoja ja pienialaisesti puustoisia soita sekä joenvarren tulvaniityt. Kohde on valtaosin luonnontilainen ja erämaatunnelmainen. Alue rajautuu tuoreisiin hakuisiin ja taimikoihin, peltoihin ja sähkölinjaan. Alueen sisältä on rajattu pois peltoalue. Natura-alueen omistaa valtio.

Alueella on rikas nisäkäs-, lintu-, kovakuoriais-, putkilokasvi-, jäkälä-, sammal- ja sienilajisto.

Kummelbergen on luontotyypeiltään ja lajistoltaan Uudellamaalla poikkeuksellisen luonnontilainen ja arvokas kokonaisuus. Monimuotoisella yhtenäisellä alueella esiintyy neljä luontodirektiivin luontotyyppiä, kaksi luontodirektiivin nisäkäslajia ja 12 lintudirektiivin liitteen I lintulajia sekä uhanalaista ja harvinaista vanhojen metsien indikaattorilajistoa.

Lehtojensuojelutyöryhmän mietinnössä Kummelbergenin ja Furunäsin lehdot on luokiteltu paikallisesti arvokkaiksi. Kummelbergenin alue on ympäristöministeriön teettämässä luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaiden kallioalueiden inventoinnissa todettu valtakunnallisesti arvokkaaksi.

Alueen läpi kulkee kantaverkon voimajohto.

Metsähallitus on tehnyt alueelle ennallistamissuunnitelman vuonna 2005. Muita suunnitelmia alueelle ei ole tarpeen tehdä.

LÄHTEET

- Leikola, N., Kokko, A., From, S., Niininen, I. & Hokka, V. 2005. Vesienhoidon järjestämiseksi rekisteröitävien Natura 2000 -verkoston alueiden valinta. Ehdotus pinta- ja pohjavedestä suoraan riippuvaisien luontotyyppien ja lajien kannalta tärkeimmistä Natura 2000 -alueista. Muistio Suomen ympäristökeskus/Luontoyksikkö 30.12.2005.
- Lempinen, P. 2001. Suomenlahden meritaimenkantojen suojele- ja käyttösuunnitelma. Kala- ja riistähallinnon julkaisuja 52/2001. Uudenmaan TE-keskus, Helsinki. 142 s. ISBN 952-453-040-6
- Mikkola-Roos, M. 2003. Kunnostettavien kosteikkojen valtakunnallinen tärkeysjärjestys. Julkaisematon moniste.
- Uudenmaan liitto. 2003. Uudenmaan maakuntakaavaehdotus ja Natura 2000 -ohjelman alueet. Vaikutusten arviointi, selvitys 9. Uudenmaan liitto, Helsinki. 72 s.
- Ympäristöministeriö. 2002. Natura 2000-alueiden hoito- ja käyttö. Työryhmän mietintö. Helsinki. Suomen ympäristö 597. 87 s. ISBN 952-11-1308-1.
- Ympäristöministeriö. 2003. Natura 2000 -alueiden hoidon ja käytön suunnittelun valtakunnalliset painopisteet. Ympäristöministeriön kirje alueellisille ympäristökeskuksille ja Metsähallitukselle 3.12.2003. Dnro YM5/501/2003.
- Ympäristöministeriö, alueidenkäytön osasto. 2004. Naturen toteuttaminen ja sen oikeusvaikutukset. www.ymparisto.fi > Luonnonsuojelu > Suojeleohjelmat ja -... > Natura 2000 -verkosto > Naturen toteuttaminen ja sen oikeusvaikutukset [Viitattu 7.3.2007.]

VAHVISTETTUA LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMIA

- Colerus, B. 1991. Skogsskötselplan för Kalkmossa-Lunden [Lapträskin lehto]. Julkaisematon moniste. 2 s.
- Espoon kaupunki. 1987. Luonnonsuojelukohteen hoito- ja käyttösuunnitelma [Tremanskärr]. Espoo. Moniste. 8 s.
- Eteläinen metsäreviiri. 2002. Ekbackan tammimäki; luonnonsuojelun hoitosuunnitelma. [vahvistettu hoitosuunnitelma Uudenmaan ympäristökeskuksessa]
- Helsingin kaupunki. 1992. Elisaaren tammisto; hoito- ja käyttösuunnitelma. Helsingin kaupunki, Kiinteistövirasto, metsä- ja maatalousosasto, Helsinki. Moniste 52 s.
- Helsingin kaupunki. 1993. Bengtsärin tammilehdon hoito- ja käyttösuunnitelma. Helsingin kaupunki, kiinteistövirasto, metsä- ja maatalousosasto. Moniste. 63 s.
- Järvenpään kaupunki. 2006. Lemmenlaakson hoito- ja käyttösuunnitelma. Järvenpään kaupunki, Ympäristövalvonta. Moniste. 30 s.
- Lankinen, A. 1992. Ekudden. Luonnonsuojelun hoito- ja käyttösuunnitelma. Porvoon maalaiskunta, ympäristönsuojelulautakunta, Porvoo. Moniste. 17 s.
- Lindberg, H. 1992. Kohagenin luonnonsuojelun hoito- ja käyttösuunnitelma. Luontotutkimus Enviro Oy. Käsikirjoitus. 36 s.
- Lindgren, S. 1990. Herukkapuronlehdon käyttö- ja hoitosuunnitelma. Vantaa. Ympäristöasiainkeskuksen julkaisuja A7:1990. 20 s.
- Lindgren, S. 1992. Pyymosanlehdon käyttö- ja hoitosuunnitelma. Vantaa. Ympäristöasiainkeskuksen julkaisuja A1:1992. 26 s.
- Lääperi, A. 1992. Takahikiän luonnonsuojelun hoitosuunnitelma 1993-2002. Uudenmaan-Hämeen metsälautakunta. Moniste. 65 s.
- MA-Arkkitehdit. 1998. Asemanrannan maisemanhoitosuunnitelma. Karkkilan kaupunki, Karkkila. Moniste. 11 s.
- Metsähallitus. 1992. Tammisaaren saariston kansallispuiston runkosuunnitelma. Metsähallitus. SU 4:122/150. 56 s.
- Metsähallitus. 1993. Laajalahden luonnonsuojelun hoito- ja käyttösuunnitelma. Metsähallitus, Vantaa. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja sarja B 4. 34 s. ISBN 951-47-4766-3.

- Metsähallitus. 1994. Skötselplan för det privata naturskyddsområdet Kalvholmen. Metsähallitus, Eteläisen puisto-osasto, Vantaa. Moniste. 15 s.
- Metsähallitus. 1996. Stensbölen kartanon länsiosan luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. Metsähallitus, Etelärannikon puistoalue, Vantaa. Moniste. 15 s.
- Metsähallitus. 2002. Kallbådanin hylkeidensuojelualan hoito- ja käyttösuunnitelma. Metsähallitus, Etelä-Suomen luontopalvelut, Vantaa. Moniste 13 s.
- Metsähallitus. 2003. Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. Metsähallitus, Etelä-Suomen luontopalvelut, Vantaa. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja sarja C 19. 123 s. ISBN 952-446-537-X.
- Piirainen, M. & Piirainen, P. 1993. Baggholmenin luonnonsuojelualan hoitosuunnitelma. Moniste. 4 s.
- Reinivuo, T. 1994. Korsbacka-Vols; luonnonsuojelualan hoito- ja käyttösuunnitelma [liittyy suojelualueisiin Volsin tammilehto ja Lövnäs]. Moniste. 8 s.
- Walsh, M. 1991. Tamminiemen luonnonsuojelualan hoitosuunnitelma. Moniste. 1s.
- Ympäristösuunnittelu Enviro Oy. 2003. Kallahdenharjun luonnonsuojelualan hoito- ja käyttösuunnitelma v. 2003-2012. http://www.hel2.fi/YMK/julkaisut/Monisteet/monisteet2003/moniste07_03.pdf. [viitattu 14.5.2007]
- Ympäristösuunnittelu Enviro Oy. 2005. Vanhankaupunginlahden lintuvesi – Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. Uudenmaan ympäristökeskus/Helsingin kaupunki, Lintulahdet Life. 79 s.
- Yrkehögskolan Sydväst. 2001. Restaureringsplan för Flatholmen 2001-2006. Yrkehögskolan Sydväst, Tammisaari. 11 s.
- Vuorinen, E. 2002. Getskärin niityt; hoito- ja käyttösuunnitelma [osa Saaristo-ympäristösäätiön luonnonsuojelualuetta]. WWF, Helsinki. Moniste. 10 s.
- Vuorinen, E. 2002. Gullön tammistot; hoito- ja käyttösuunnitelma. WWF, Helsinki. Moniste. 9 s.
- Vuorinen, E. 2002. Henriksberg ja Högholmen. Hoito- ja käyttösuunnitelma. WWF, Perinneympäristö Life, Helsinki. 18 s.
- Vuorinen, S. 1991. Myllylammen kasvillisuuden ja kasviston seuranta. Lohjan ympäristösuojelulautakunta, Lohja. Julkaisu 2/91. 15s.

NATURA-ALUEILLE LAADITTUJA HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMIA

- Inki, K. 2003. Teutjärven hoidon ja käytön periaatteet. Kaakkois-Suomen ympäristökeskus, Kouvola. Alueelliset ympäristöjulkaisut 302. 47 s. ISBN 952-11-1371-5.
- Järvenpään kaupunki. 2006. Lemmenlaakson hoito- ja käyttösuunnitelma. Järvenpään kaupunki, Ympäristövalvonta. Moniste. 30 s.
- Lammi, E & Nironen, M. 2001. Ridasjärven luontoalueen käyttö- ja hoito. Uudenmaan ympäristökeskus - monisteita 105. 86 s. ISBN 952-463-014-1.
- Metsähallitus. 2002. Kallbådanin hylkeidensuojelualan hoito- ja käyttösuunnitelma. Metsähallitus, Etelä-Suomen luontopalvelut, Vantaa. Moniste 13 s.
- Metsähallitus. 2007. Medvastö – Stormossenin hoito- ja käyttösuunnitelma. Vantaa. Julkaisematon käsikirjoitus 14.5.2007.
- Ympäristösuunnittelu Enviro Oy. 2003. Kallahdenharjun luonnonsuojelualan hoito- ja käyttösuunnitelma v. 2003-2012. http://www.hel2.fi/YMK/julkaisut/Monisteet/monisteet2003/moniste07_03.pdf. [viitattu 14.5.2007]
- Ympäristösuunnittelu Enviro Oy. 2005. Vanhankaupunginlahden lintuvesi – Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. Uudenmaan ympäristökeskus/Helsingin kaupunki, Lintulahdet Life. Moniste. 79 s.
- Ympäristösuunnittelu Enviro Oy. 2007. Pernajan Gammelbyvikenin hoito- ja käyttösuunnitelma 2005-2014. Uudenmaan ympäristökeskus, Helsinki. Julkaisematon käsikirjoitus 14.5.2007.
- Ympäristösuunnittelu Enviro Oy. 2007. Porvoonjoen suiston – Stensbölen hoito- ja käyttösuunnitelma. Uudenmaan ympäristökeskus, Helsinki. Julkaisematon käsikirjoitus 14.5.2007.
- Yrjölä, R., Rinne, J. & Stigzelius, J. 2003. Tuusulanjärven länsirannan käytön ja hoidon periaatteet. Uudenmaan ympäristökeskus, Helsinki. Uudenmaan ympäristökeskus – Monisteita 127. 74 s. ISBN 952-463-044-3.

MUITA SUUNNITELMIA

- Barckman, J. 2005. Matalajärvi – Grundträsk. Kunnostussuunnitelma/Natura-arviointi.
- Karjaanjokineuvottelukunta. 1995. Karjaanjoen vesistön käytön ja suojelun yleissuunnitelma. Uudenmaan ympäristökeskus, Helsinki. Uudenmaan ympäristökeskuksen julkaisuja 1. 112 s.
- Pohjanpitäjänlahti –työryhmä. 1991. Kymmenen kohdan tomenpideohjelma vuoteen 2000 Pohjanpitäjänlahden pelastamiseksi. – [Hyväksytty Pohjanpitäjänlahtiseminaarissa Tammisaaressa 14.10.1991] Moniste. 3 s.
- Saari, S. 2004. Meriuposkuoriaisalueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. Uudenmaan ympäristökeskus, Helsinki. Julkaisematon moniste 14.5.2007.
- Siuntionjokineuvottelukunta. 1989. Siuntionjoen vesistön käytön ja suojelun yleissuunnitelma. Vesi- ja ympäristöhallitus, Helsinki. Vesi- ja ympäristöhallinnon julkaisuja -sarja A 41, osat I ja II. 633 s. ISBN osa I: 9514729110 osa II: 9514729120.

SELVITYKSIÄ

- Karvonen, T. 2007. Matalajärven kuormitus selvitys. Espoon ympäristökeskus, Espoo. Espoon ympäristökeskuksen monistesarja 1/2007. 17 s.
- Toivonen, V. 2004. Siuntionjoen alaosan kunnostustarveselvitys. Uudenmaan ympäristökeskus, Helsinki. Uudenmaan ympäristökeskus – Monisteita 152. 120 s. ISBN 952-463-074-5 (nid.), ISBN 952-463-075-3 (pdf)
- Toivonen, V. 2005. Siuntionjoen yläosan kunnostustarveselvitys. Uudenmaan ympäristökeskus, Helsinki. Uudenmaan ympäristökeskus – Monisteita 162. 100 s., ISBN 952-463-098-2 (nid.), ISBN 952-463-099-0 (pdf)
- Torkler, P. 2006. Natura 2000 -ohjelman rahoitus. Ohjekäsikirja. Euroopan komission ympäristöasioiden pääosaston kotisivu. <http://ec.europa.eu> > European commission > Environment > Nature > Nature conservation > Natura 2000 Network > Financing Natura 2000 > Guidance Handbook. [Viitattu 7.3.2007.]

Lähdeluettelossa mainittuja julkaisemattomia suunnitelmia sekä selvityksiä voi tiedustella Uudenmaan ympäristökeskuksesta.

LIITE 1. LISTA SIDOSRYHMISTÄ

<u>Maakuntien liitot</u>	Merivoimat	Suomen vapaa-ajankalastajien
Uudenmaan liitto	Suomenlahden merivartiosto	keskusjärjestö ry
Itä-Uudenmaan liitto	Läntinen maanpuolustusalue	Suomen veneilyliitto ry
Kymenlaakson liitto	Ratahallintokeskus	Suomen purjehtijaliitto ry
Päijät-Hämeen liitto	Uudenmaan tiepiiri	Pidä Saaristo Siistinä ry
Hämeen liitto	Suomenlahden merenkulku-	Suomen vapaa-
Varsinais-Suomen liitto	piiri	ajankelkkailijoiden liitto ry
<u>Kunnat</u>	Etelä-Suomen lääninhallitus	<u>Luontojärjestöt</u>
Askola	Geologian tutkimuskeskus	Uudenmaan ympäristönsuoje-
Espoo	Uudenmaan maanmittaustoi-	lupiiri
Hanko	misto	Luontoliitto ry
Helsinki	Museovirasto	Tringa ry
Hyvinkää	Uudenmaan TE-keskus	Porvoon seudun lintuyhdistys
Inkoo	Metsähallitus, Etelä-Suomen	ry
Järvenpää	luontopalvelut	WWF
Karjaa	<u>Metsä</u>	Dodo – tulevaisuuden elävä
Karjalohja	Rannikon metsäkeskus	luonto ry
Karkkila	Metsäkeskus Häme-Uusimaa	<u>Kalastus</u>
Kauniainen	Metsäreviiri	Nylands Fiskarförbund rf
Kerava	Metsänhoitoyhdistys Länsi-	Uudenmaan Kalatalousyhtei-
Kirkkonummi	Uusimaa	söjen liitto ry
Lapinjärvi	Keski-Uudenmaan metsänhoi-	Bromarf-Tenholan kalastus-
Liljendal	toyhdistys	alue
Lohja	Metsänhoitoyhdistys Askolan	Ekenäs-Snappertunan kalas-
Loviisa	seutu	tusalue
Myrskylä	Metsänhoitoyhdistys OMA	Espoo-Mankin kalastusalue
Mäntsälä	Metsäntutkimuslaitos	Espoon kalastusalue
Nummi-Pusula	<u>Metsästäys</u>	Hangon kalastusalue
Nurmijärvi	RKTL	Helsingin kalastusalue
Pernaja	Uudenmaan riistanhoitopiiri	Hiidenveden kalastusalue
Pohja	Metsästäjien keskusjärjestö	Inkoon kalastusalue
Pornainen	<u>Matkailu</u>	Karjalohja-Sammatin kalas-
Porvoo	Matkailun edistämiskeskus	tusalue
Pukkila	MEK	Kirkkonummi-Porkkalan
Ruotsinpyhtää	Suomen luontoyrittäjyysver-	kalastusalue
Sammatti	kosto ry	Koskenkylänjoen kalastusalue
Sipoo	<u>Maa- ja metsätalous</u>	Lapinjärven kalastusalue
Siuntio	Maa- ja metsätaloustuottajain	Lohjanjärven kalastusalue
Tammisaari	keskusliitto ry	Loviisan kalastusalue
Tuusula	Svenska Lantbruksproducent-	Mäntsälän-Pornaisten kalas-
Vantaa	ernas Centralförbund - SLC	tusalue
Vihti	Metsänomistajien liitto Etelä-	Nummi-Pusulan kalastusalue
<u>Yliopisto</u>	Suomi	Pernajan kalastusalue
Helsingin yliopisto, biotieteel-	Uudenmaan metsänomistajien	Pohjan kalastusalue
linen tiedekunta	liitto	Porvoonjoen kalastusalue
Helsingin yliopisto, maatalo-	<u>Yritykset</u>	Porvoonseudun kalastusalue
us-metsätieteellinen tiedekun-	Fingrid Oyj	Ruotsinpyhtään kalastusalue
ta	Gasum Oy	Sipoon kalastusalue
Helsingin yliopisto, mate-	Neste Oil Oyj	Siuntionjoen kalastusalue
maattis-luonnontieteellinen	Fortum Oyj	Vantaanjoen kalastusalue
tiedekunta, maantieteen laitos	<u>Virkistys</u>	<u>Puolueet</u>
Helsingin yliopisto, Eläinmu-	Uudenmaan virkistysalueyh-	Keskusta
seo	distys ry	Kokoomus
Helsingin yliopisto, Kasvimu-	Suomen latu ry	Kristillisdemokraatit
seo	Uudenmaan partiopiiri ry	Sosiaalidemokraatit
Helsingin yliopisto, Tvärmin-	Pääkaupunkiseudun partio-	Vasemmistoliitto
ne eläintieteellinen asema	laiset ry	Vihreät
<u>Muu valtio</u>	Suomen suunnistusliitto ry	
Pääesikunta	Suomen ratsastajainliitto ry	

65 §

Hankkeiden ja suunnitelmien arviointi

Jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Edellä tarkoitettu vaikutusten arviointi voidaan tehdä myös osana ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994) 2 luvussa tarkoitettua arviointimenettelyä. (24.6.2004/553)

Luvan myöntävän tai suunnitelman hyväksyvän viranomaisen on katsottava, että 1 momentissa tarkoitettu arviointi on tehty. Viranomaisen on sen jälkeen pyydettävä siitä lausunto alueelliselta ympäristökeskukselta ja siltä, jonka hallinnassa luonnonsuojelualue on. Jos ympäristökeskus itse on hankkeen toteuttaja, lausunnon antaa sen sijasta ympäristöministeriö. Lausunto on annettava viivytyksettä ja viimeistään kuuden kuukauden kuluessa.

Viranomaisen, jolle laissa tai asetuksessa määrätyn ilmoitusvelvollisuuden perusteella on tehty ilmoitus 1 momentissa tarkoitettua hankkeesta tai suunnitelmasta, on ryhdyttävä toimivallassaan oleviin toimenpiteisiin hankkeen tai suunnitelman toteuttamisen keskeyttämiseksi, kunnes 1 momentissa tarkoitettu arviointi on suoritettu ja 2 momentissa tarkoitettua lausunnot hankittu. Viranomaisen on myös ilmoitettava asiasta alueelliselle ympäristökeskukselle niin hyvissä ajoin, että ympäristökeskus ehtii ryhtyä vastaaviin toimenpiteisiin.

66 §

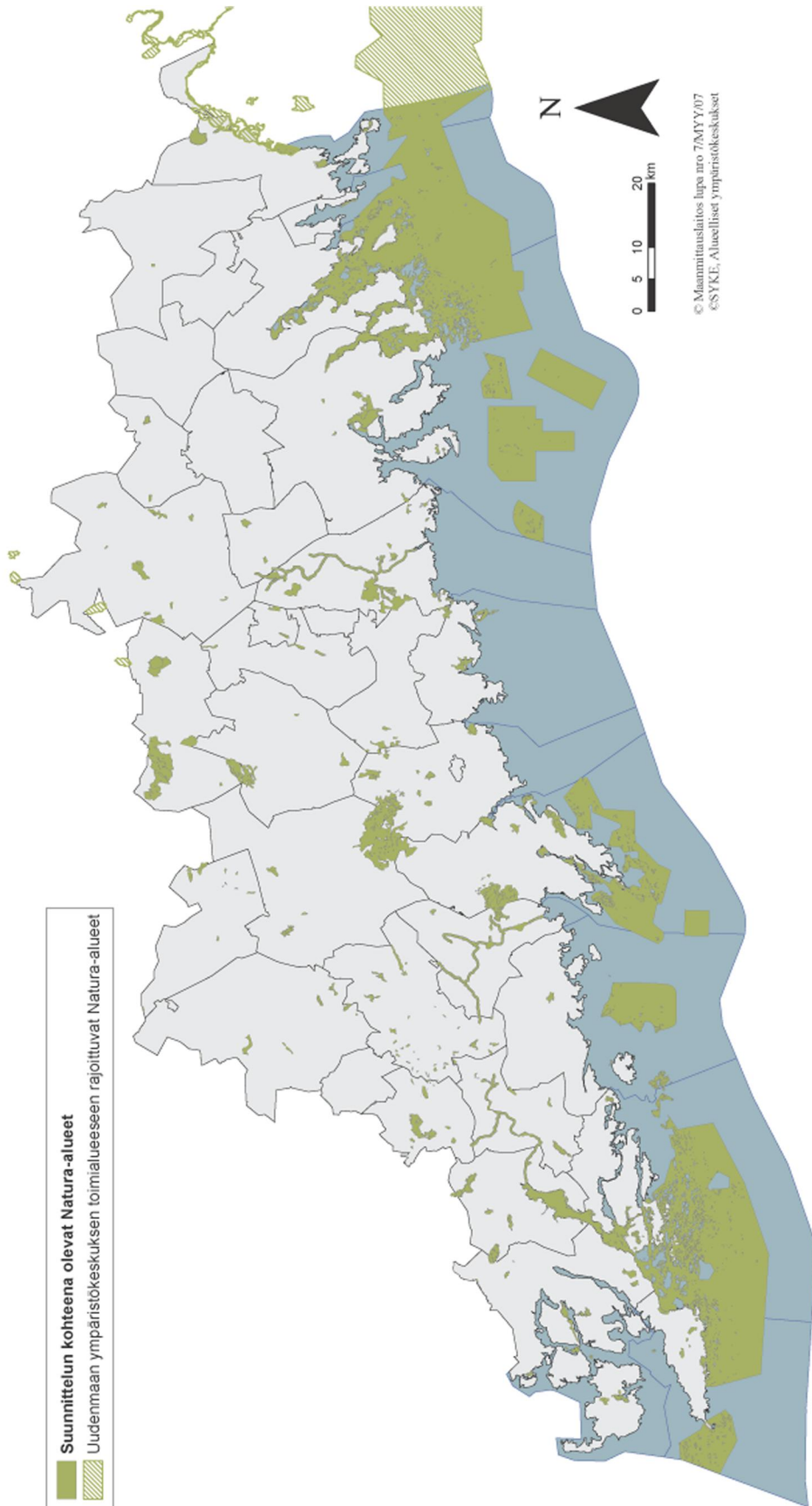
Luvan myöntäminen sekä suunnitelman hyväksyminen ja vahvistaminen

Viranomaisen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen taikka hyväksyä tai vahvistaa suunnitelmaa, jos 65 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettu arviointi- ja lausunnotmenettely osoittaa hankkeen tai suunnitelman merkittävästi heikentävän niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon. (26.3.1999/371)

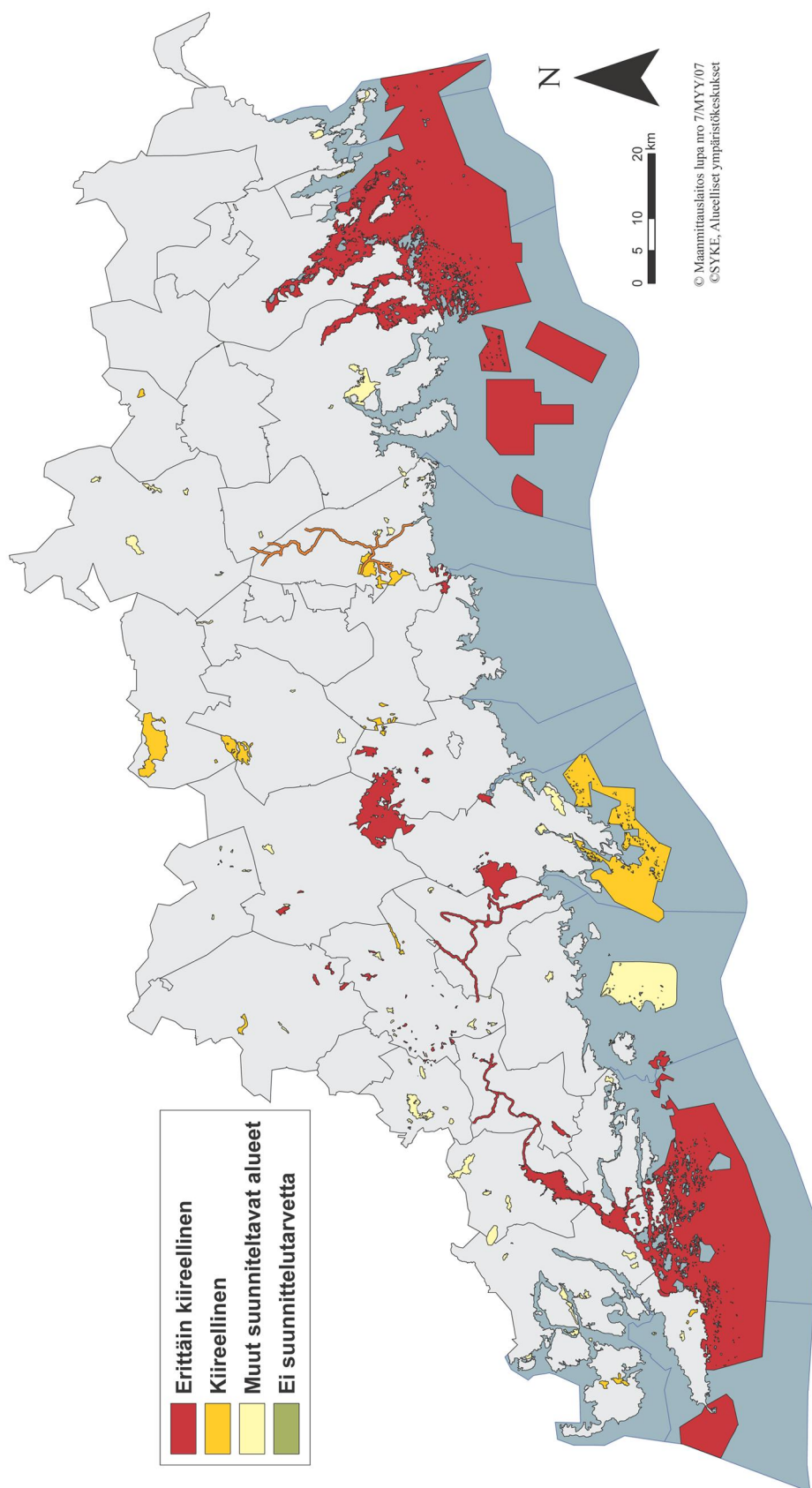
Sen estämättä mitä 1 momentissa säädetään, saadaan lupa kuitenkin myöntää taikka suunnitelma hyväksyä tai vahvistaa, jos valtioneuvosto yleisistunnossa päättää, että hanke tai suunnitelma on toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavasta syystä eikä vaihtoehtoista ratkaisua ole.

Jos alueella on luontodirektiivin liitteessä I tarkoitettu ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi tai liitteessä II tarkoitettu ensisijaisesti suojeltava laji, on lisäksi edellytyksenä, että ihmisten terveyteen, yleiseen turvallisuuteen tai ympäristölle muualla koituviin erittäin merkittäviin suotuisiin vaikutuksiin liittyvä syy taikka muu erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottava syy vaatii luvan myöntämistä taikka suunnitelman hyväksymistä tai vahvistamista. Viimeksi mainitussa tapauksessa asiasta on hankittava komission lausunto.

LIITE 3. KARTTA UUDENMAAN JA ITÄ-UUDENMAAN NATURA 2000 -
VERKOSTOSTA

LIITE 4. KARTTA NATURA-ALUEIDEN SUUNNITTELUN KIIREELLISYDESTÄ

KUVAILEHTI

<i>Julkaisija</i>	Uudenmaan ympäristökeskus	<i>Julkaisu-aika</i>	Toukokuu 2007
<i>Tekijä(t)</i>	Olli Ojala		
<i>Julkaisun nimi</i>	Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma		
<i>Julkaisusarjan nimi ja numero</i>	Uudenmaan ympäristökeskuksen raportteja 3 / 2007		
<i>Julkaisun teema</i>			
<i>Julkaisun osat/ muut saman projektin tuottamat julkaisut</i>	Julkaisu on saatavana internetistä: www.ymparisto.fi/uus/julkaisut		
<i>Tiivistelmä</i>	<p>Natura 2000 -verkosto koostuu sekä erilaisista luonnonsuojelualueista että vapaammin käytettävistä alueista. Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla luonnonsuojelualueiksi perustettavien Natura-alueiden pinta-alasta yli 90% on toteutettu. Verkoston kokoaminen ei yksin riitä turvaamaan luontoarvojen säilymistä, vaan alueille voi olla tarpeen tehdä suunnitelmia, joilla suojelun kohteena olevat luontoarvot turvataan. Suunnitelmilla voidaan ohjata alueiden käyttöä tai ympäristön rakentamista. Myös suojeltavien luontoarvojen hoitamista tai ennallistamista voi olla tärkeää suunnitella. Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan Natura 2000 -verkoston hoidon ja käytön yleissuunnitelmassa suunnittelualueen Natura-alueet asetetaan suunnittelutarpeen mukaiseen kiireellisyysjärjestykseen. Yleissuunnitelmassa kiireellisyyttä arvioidaan selvittämällä minkälaisia uhkia alueen luontoarvojen säilymiseen kohdistuu, mutta ei oteta kantaa yksittäisillä alueilla kiellettyihin tai sallittuihin toimenpiteisiin. Yleissuunnitelma tulee lähivuosina ohjaamaan suunnittelutyötä kiireellisiksi katsotuille alueille.</p> <p>Suunnittelun kohteena olevat 97 aluetta jaettiin suunnittelun kiireellisyyden perusteella neljään luokkaan. Erittäin kiireelliseen luokkaan kuuluu 15 aluetta, kiireelliseen luokkaan kuuluu 12 kohdetta, muihin suunnittelua tarvitseviin alueisiin kuuluu 43 aluetta ja suunnittelutarvetta ei ole 19 alueella. Lisäksi kahdeksalla kohteella on jo laadittu riittävä suunnitelma. Erittäin kiireellisten alueiden suunnittelun tulisi alkaa kahden vuoden kuluessa, kiireellisten alueiden suunnittelun tulisi alkaa viiden vuoden kuluessa ja muiden suunnittelua tarvitsevien alueiden suunnittelun tulisi alkaa kymmenen vuoden kuluessa.</p> <p>Yleissuunnitelma on valmisteltu laajassa yhteistyössä alueellisten toimijoiden kanssa.</p>		
<i>Asiasanat</i>	Natura 2000, yleissuunnitelma, hoito- ja käyttö, Uusimaa, Itä-Uusimaa		
<i>Rahoittaja/ toimeksiantaja</i>			
	ISBN 978-952-11-2680-2 (PDF)	ISSN 1796-1742 (verkkoj.)	
	<i>Sivuja</i>	<i>Kieli</i> Suomi	<i>Luottamuksellisuus</i> Julkinen
			<i>Hinta</i> -
<i>Julkaisun myynti/ jakaja</i>			
<i>Julkaisun kustantaja</i>	Uudenmaan ympäristökeskus, Asemapäällikönkatu 14, PL 36, 00521 Helsinki. Puh. 020 490 101 (vaihe), 020 690 161 (asiakaspalvelu). Faksi 020 490 3200. Sähköposti: kirjaamo.uus@ymparisto.fi Internet: www.ymparisto.fi/uus		
<i>Painopaikka ja -aika</i>			

PRESENTATIONSBLAD

<i>Utgivare</i>	Nylands miljöcentral			<i>Datum</i> Maj 2007
<i>Författare</i>	Olli Ojala			
<i>Publikationens titel</i>	Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma (Översiktsplan för skötsel och nyttjande av nätverket Natura 2000 i Nyland och Östra Nyland)			
<i>Publikationsserie</i>	Nylands miljöcentrals rapporter 3 / 2007			
<i>Publikationens tema</i>				
<i>Publikationens delar/ andra publikationer inom samma projekt</i>	Publikationen finns tillgänglig på internet: www.miljo.fi/uus/publikationer			
<i>Sammandrag</i>	<p>Nätverket Natura 2000 består av både olika naturskyddsområden och områden som kan användas friare. I Nyland och Östra Nyland är 90 procent av Naturaområdena inrättade till naturskyddsområden. Enbart nätverket i sig är dock inte tillräckligt för att skydda naturvärdena, och områdena kan därför kräva särskilda planer som skydd för naturvärdena. Genom dessa planer kan områdesanvändningen eller byggandet styras. Det kan även vara viktigt att planera skötseln eller restaureringen av de naturvärden som skall skyddas.</p> <p>I översiktsplanen för skötsel och nyttjande av nätverket Natura 2000 i Nyland och Östra Nyland anges Naturaområdena i prioritetsordning enligt planeringsbehovet. I översiktsplanen bedöms angelägenhetsordningen genom en kartläggning av de olika hoten mot områdenas naturvärden, men utan att man tar ställning till tillåtna respektive förbjudna åtgärder i de enskilda områdena. Översiktsplanen kommer under de närmaste åren att inrikta planeringsarbetet på de områden som anses brådskande.</p> <p>De 97 områden planeringen gäller indelades i fyra klasser enligt hur brådskande planeringen är. I 15 områden är planeringsbehovet mycket brådskande och i 12 områden brådskande. Sammantaget 43 områden har behov av planering och i 19 områden finns inget planeringsbehov. För 8 områden finns det redan en tillräcklig plan.</p> <p>Planeringen i områden där behovet är mycket brådskande bör inledas inom två år och i områden där planeringen är brådskande inom fem år. I de övriga områdena med planeringsbehov bör planeringen börja inom tio år.</p> <p>Översiktsplanen har beretts genom ett brett samarbete med regionala aktörer.</p>			
<i>Nyckelord</i>	Natura 2000, översiktsplan, skötsel och nyttjande, Nyland, Östra Nyland			
<i>Finansiär/ uppdragsgivare</i>				
	ISBN 978-952-11-2680-2 (PDF)	ISSN 1796-1742 (webbpubl.)		
	<i>Sidantal</i>	<i>Språk</i>	<i>Offentlighet</i>	<i>Pris</i>
		Finska	Offentlig	-
<i>Beställningar/ distribution</i>				
<i>Förläggare</i>	Nylands miljöcentral, Stingsgatan 14, PB 36, 00521 Helsingfors, Tel +358 20 490 101 (växel), 020 690 161 (kundservice). Fax +358 20 490 3200. E-mail: kirjaamo.uus@ymparisto.fi Internet: www.miljo.fi/uus			
<i>Tryckeri/ tryckningsort och -år</i>				

Tässä julkaisussa on kartoitettu ne tekijät, jotka vaarantavat Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla sijaitsevien Natura-alueiden luontoarvoja. Alueet on asetettu järjestykseen sen perusteella miten kiireellisesti niiden tarkempi hoidon ja käytön suunnittelun tulisi käynnistyä. Suunnittelun tarve ja käytettävät suunnittelujärjestelmät vaihtelevat alueiden ominaisuuksien mukaan.

Julkaisussa kerrotaan tiivistetysti Natura-alueita koskevasta lainsäädännöstä, lupamenettelyistä, suunnittelujärjestelmistä sekä alueiden erityispiirteistä. Jokaisesta alueesta on lyhyt aluekohtainen kuvaus ja aluekohtaisten suunnitelmien resurssitarpeet on arvioitu kiireellisyysluokittain.

UUDENMAAN
YMPÄRISTÖKESKUS
NYLANDS
MILJÖCENTRAL

Uudenmaan ympäristökeskus
PL 36, 00521 Helsinki
puh. 020 490 101 (vaihde)
puh. 020 690 161 (asiakaspalvelu)
www.ymparisto.fi/uus

ISBN 978-952-11-2680-2 (PDF)

ISSN 1796-1742 (verkkokj.)